

COMPENDI
DELS DEBERS
DEL HOME.

1847

DI
RS
E.

MCDONALD

MCD 2013

R. 25142

7A-762

COMPENDI

DELS

DEBERS DEL HOME

QUE CONTÉ

TOT LO QUE ES NECESSARI SABER Y FER

PER AGRADAR Á DÉU

Y ALCANSAR LA SALVACIÓ

PER

MARIANO CODINA, P. BRE.

Ab llicencia de la Autoritat eclesiástica.

BARCELONA.

TIPOGRAFÍA CATÓLICA, carrer del Pi, 5.

1886.

MCD 2019

Es propietat.

Se oferí en sacrifici porque Ell
volgué.

(Isaias, v. LIII, c. 7).

CENSURA Y APROBACIÓ ECLESIAÍSTICAS.

Molt il-lustre senyor: He llegit detingudament lo llibret titulat *Debers del home*, son autor D. Mariano Codina, Pbre., y no he trobat en ell cosa alguna que meresca censura; antes me ha semblat un llibret bo y fins preciós, y per lo tant que se podia donar permís pera imprimirlo. Aquest es lo mèu parer: que subjecto al alt criteri de V. S.

Dèu guardi á V. S. molts anys.—Barcelona, 28 de Agost de 1885.—PAU SALA, *Pbre. del Oratori*.—Molt il-lustre senyor Vicari general de la diócessis de Barcelona.

Pot imprimirse:

Barcelona, 25 Setembre 1885.

Felip Vergés, V. G.

ADVERTENCIA.

Lo fi del autor es, que un sol llibre pugua servir per Catecisme de Doctrina Cristiana, per llibre de devoció per apéndrer á resar bè lo sant Rosari, ohir bè la santa Missa, rébrer ab fruyt los sants Sagraments, per llibre de meditacions, per *Flos Sanctorum* de las festivitats principals, per instruhirse en la Historia sagrada y saber qué respondre á moltas objeccions que á vegadas se ouen contra la santa Iglesia. Además ab aquest llibre se pot saber lo Sant del dia, las festas movibles en quin mes y en quin dia se escaurán, las que tenen dia fíxo en lo mes en quin dia serán de la setmana, y los dias que tè la lluna.

SUMARI

DE LAS INDULGENCIAS QUE SE PODEN GUANYAR
AB LA BUTLLA DE LA SANTA CREUADA.

INDULGENCIA PLENARIA.

1. En los diumenges de Advent, Septuagésima, Sexagésima y Quincuagésima.
2. Desde el dimecres de Cendra, fins á la Dominica IN ALBIS, ó vuit dias després de Pascua.
3. En los dias de Témporas y de pregacions.
4. En la vigilia, festa de Pentecostes y 'ls sis dias següents.
5. Vigilia y' dia de la Nativitat de Nostre Senyor Jesucrist, y 'ls tres dias que segeixen.
6. En las festivitats de la Circumcisió, Epifania, Ascensió del Senyor y dia de sant March.

Pot ademés tréurerse Anima del purgatori (1).

1. En las dominicas tercera y cuarta de Cuaresma com també en la Septuagésima.
2. Lo dimars després del primer, lo dissapte antes del tercer y lo divendres y dissapte després del quint diumenge de Cuaresma.
3. Lo dimecres després de Pascua, com també lo dijous y dissapte de la octava de Pentecostes.

(1) Aquets dias (segons lo Pare Larraga) se diuen de ànima; porque en ells á més de la indulgencia dels demás dias, hi ha altre plenaria, la que precisament se ha de aplicar pera una ànima del purgatori.

TAULA DE LAS

Any.	L. D.	Epacta.	Septuag.	Cendra.
1886	c	XXV	21 febrer.	10 mars.
1887	b	VI	6 febrer.	23 febrer.
1888	A g	XVII	29 gener.	15 febrer.
1889	f	XXVIII	17 febrer.	6 mars.
1890	e	IX	2 febrer.	19 febrer.
1891	d	XX	25 gener.	11 febrer.
1892	e b	I	14 febrer.	2 mars.
1893	A	XII	29 gener.	15 febrer.
1894	g	XXIII	21 gener.	7 febrer.
1895	f	IV	10 febrer.	27 febrer.
1896	e d	XV	2 febrer.	19 febrer.
1897	c	XXVI	14 febrer.	4 mars.
1898	b	VII	6 febrer.	23 febrer.
1899	A	XVIII	29 gener.	15 febrer.
1900	g	XXIX	11 febrer.	28 febrer.
1901	f	X	3 febrer.	20 febrer.
1902	e	XXI	26 gener.	12 febrer.
1903	d	II	8 febrer.	25 febrer.
1904	c b	XIII	31 gener.	17 febrer.
1905	A	XXIV	19 febrer.	8 mars.
1906	g	V	11 febrer.	28 febrer.
1907	f	XVI	27 gener.	13 febrer.
1908	e d	XXVII	16 febrer.	4 mars.
1909	c	VIII	7 febrer.	24 febrer.
1910	b	XIX	23 gener.	9 febrer.
1911	A	X	12 febrer.	1 mars.
1912	g f	XI	4 febrer.	21 febrer.
1913	e	XXII	19 jener.	5 febrer.
1914	d	III	8 febrer.	25 febrer.
1915	c	XIV	11 jener.	17 febrer.
1916	b A	XXV	20 febrer.	8 mars.
1917	g	VI	4 febrer.	21 febrer.

FESTAS MOVIBLES.

Any.	Pascua.	Ascens.	Pentec.	Corpus.	Advent.
1886	25 abril.	3 juny.	13 juny.	24 juny.	28 nov.
1887	10 abril.	19 maig.	29 maig.	9 juny.	27 nov.
1888	1 abril.	10 maig.	20 maig.	31 maig.	2 dic.
1889	21 abril.	30 maig.	9 juny.	20 juny.	1 dic.
1890	6 abril.	15 maig.	25 maig.	5 juny.	30 nov.
1891	29 mars.	7 maig.	17 maig.	28 maig.	29 nov.
1892	17 abril.	26 maig.	5 juny.	16 juny.	27 nov.
1893	2 abril.	11 maig.	21 maig.	1 juny.	3 dic.
1894	25 mars.	3 maig.	13 maig.	24 maig.	2 dic.
1895	14 abril.	23 maig.	2 juny.	13 juny.	1 dic.
1896	5 abril.	14 maig.	24 maig.	4 juny.	29 nov.
1897	18 abril.	27 maig.	6 juny.	17 juny.	28 nov.
1898	10 abril.	19 maig.	29 maig.	9 juny.	27 nov.
1899	2 abril.	11 maig.	21 maig.	1 juny.	3 dic.
1900	15 abril.	24 maig.	3 juny.	14 juny.	2 dic.
1901	7 abril.	16 maig.	26 maig.	6 juny.	1 dic.
1902	30 mars.	8 maig.	18 maig.	29 maig.	30 nov.
1903	12 abril.	21 maig.	31 maig.	11 juny.	29 nov.
1904	3 abril.	12 maig.	22 maig.	2 juny.	27 nov.
1905	23 abril.	1 juny.	11 juny.	22 juny.	3 dic.
1906	15 abril.	24 maig.	3 juny.	14 juny.	2 dic.
1907	31 mars.	9 maig.	19 maig.	30 maig.	1 dic.
1908	19 abril.	28 maig.	7 juny.	18 juny.	29 nov.
1909	11 abril.	20 maig.	30 maig.	10 juny.	28 nov.
1910	27 mars.	5 maig.	15 maig.	26 maig.	27 nov.
1911	16 abril.	25 maig.	4 juny.	15 juny.	3 dic.
1912	7 abril.	16 maig.	26 maig.	6 juny.	1 dic.
1913	23 mars.	1 maig.	11 maig.	22 maig.	30 nov.
1914	12 abril.	21 maig.	31 maig.	11 juny.	29 nov.
1915	4 abril.	13 maig.	23 maig.	3 juny.	28 nov.
1916	23 abril.	1 juny.	11 juny.	22 juny.	3 dic.
1917	8 abril.	17 maig.	27 maig.	7 juny.	2 dic.

EXPLICACIÓ

de cóm se han de trobar los dias de la setmana per las
lletras dominicals,
y los dias de la lluna per la Epacta.

Las lletras dominicals son set: A, B, C, D, E, F, G, majúsculas ó minúsculas. Per trobar lo dia de la setmana se mira la taula de las festas movibles: en la primera columna están los anys, en la segona las lletras dominicals. Se vol saber (per éxemple) en quin dia de la setmana cau lo dia de sant Jaume en lo any de 1886. Se busca en la primera columna lo any, en la segona la lletra dominical, que en lo present any de 1886 es la C; luego se mira en lo calendari lo mes de Juriol: si en lo dia 25 se troba la lletra dominical, en diumenge será sant Jaume. Si se troba la lletra dominical en lo dia 20, tindriam que lo dia 20 era diumenge: 20 y 5 fan 25; luego lo diven-dres, que es lo dia 5, despres del diumenge seria sant Jaume. Y per aquest estil se poden saber todas las festas que están en dia fieso del mes.

La Epacta serveix per saber cuants dias te la lluna. Se vol saber quants dias tindrà la lluna en lo present any de 1886 en lo dia de Nadal. Se conta així: La Epacta es XXV, en lo present any de 1886; Nadal es á 25 y 25, son 50; fora 30, quedan 20. Las

llunas que hauran transcorregut desde la de Mars inclusive, serán 10; 10 y 20 son 30; tindrà, pues, la lluna 30 dias. La Epacta regeix de Mars á Mars, y lo número que se componga ab la Epacta, ab los dias del mes y ab las llunas que hajan transcorregut desde Mars, es lo número de dias que deu tenir la lluna. Quan passa de 30 se trauhen 30, y los que quedan son los dias que te la lluna.

Deu advertirse que quan lo any es bissêxto hi ha dos lletras dominicals, com se veu en la taula: ab la primera se conta fins á 23 de Febrer, ab la segona en endevant. En lo calendari aquesta senyal ✠ indica que el dia en que se troba, es festa de obligació, y en ell se deu oir Misa y abstenirse de treballar.

CALENDARI.

GENER.

- 1 A ✠ LA CIRCUMCISIÓ DEL SENYOR, y sant Odilon, ab. de Cluni.
- 2 B Sant Macari, ab., y sant Siridió, b.
- 3 C Sant Daniel, mr., y sant Antero, p. y mr.
- 4 D Sant Tito, b. y cfr., y sant Prisco, pbre. y mr.
- 5 E Sant Telesforo, p. y mr., y santa Emiliana, vg.
- 6 F ✠ LA ADORACIÓ DELS SANTS REYS, y santa Macra, vg. y mr.
- 7 G Sant Teodoro, monjo, y sant Crispí, b.
- 8 A Sant Lluciá, mr. y pbre., y sant Apol-linar, b.
- 9 B Sant Marcelino, b., y santa Marciana, v. y m.
- 10 C Sant Villelmo, arquebisbe, y sant Agaton, p.
- 11 D Sant Higini, p. y mr., y sant Palemon, ab.
- 12 E Santa Taciana y sant Sátiro, mrs.
- 13 F S. Gumersindo, pbre. y mr., y sta. Glafira, vr.
- 14 G Sant Hilari, b., cfr. y dr., y sant Feliu, pbre.
- 15 A Sant Pau, primer ermitá, y sant Mauro, ab.
- 16 B Sant Marcelo, p. y mr.; sant Fulgenci, b. y dr., y sant Honorat, ab.
- 17 C Sant Antoni, ab., y sant Sulpici, b.
- 18 D La Cátedra de sant Pere en Roma, y santa Prisca, vg. y mr.
- 19 E S. Mario y Marta, conjus, y S. Canut, rey, mrs.
- 20 F Sant Fabiá, papa, y sant Sebastiá, mrs.
- 21 G Sant Fructuós, b., y santa Inés, vg., mrs.
- 22 A Sants Vicens y Anastasi, mrs.
- 23 B Sant Ildefons, arquebisbe, y sant Ramon de Peñafort, c., y santa Emerenciana, v. y mr.
- 24 C Nostra Senyora de la Pau, y sants Timoteo y Babilas, bs. y mrs.
- 25 D La Conversió de sant Pau, y sant Ananías, mr.
- 26 E Santa Paula, vda., y sant Policarpo, b. y mr.
- 27 F S. Joan Crisóstomo, b. y dr., y sant Avito, mr.
- 28 G Sants Juliá, Cirilo y Valero, bs.
- 29 A S. Francisco de Sales, b. y dr., y S. Mauro, mr.
- 30 B Santa Martina, vg. y mr., y sant Barsen, b.
- 31 C Sant Pere Nolasco, fdr., y sant Saturnino, mr.

FEBRER.

- 1 D Sant Cecili y sant Ignaci, bs. y mrs.
- 2 E ✠ LA PURIFICACIO DE NOSTRA SENYORA, y sant Corneli, b.
- 3 F Sant Blasi, b. y mr., y sant Celeri, mrs.
- 4 G Sant Andreu Corsino, y S. Joseph de Leonisa.
- 5 A Santa Agueda, vg. y mr., y los Beatos mártirs del Japon, y sant Albino, b.
- 6 B Santa Dorotea, vg. y mr., y sant Guarin, b.
- 7 C S. Romualdo, ab. y fdr., y S. Angulo, b. y mr.
- 8 D Sant Joan de Mata, fdr., y sants Pau, Luci y Ciriac, mrs.
- 9 E Santa Apolonia, vg. y mr., y sant Sabino, b.
- 10 F Santa Escolástica, vg., y san Guillelmo, erm.
- 11 G Los Beatos set Siervos de Maria, fdrs.
- 12 A Santa Eularia, vg. y mr., y sant Damiá, mr.
- 13 B Santa Catarina de Riccis, vg., y santa Fusca, vg. y mr.
- 14 C Sant Valentí, pbre. y mr., y lo beato Joan Batista de la Concepció, c.
- 15 D Sants Faustino y Jovita, germans, mrs.
- 16 E Sant Juliá y cinch mil mártirs, y sant Onesim, b. y mr.
- 17 F Sant Policeronio, b. y mr., y sants Donato y Secundiá, mrs.
- 18 G Sant Simeó, b. y mr., y sant El-ladi, b. y cfr.
- 19 A Sant Gabí, pbre. y mr., y sant Barbat, b.
- 20 B Sant Lleó, b., y sants Potami y Nemesi, mrs.
- 21 C Sant Feliu, b. y cfr., y sant Severiá, b. y mr.
- 22 D La Cátedra de sant Pere en Antioquia, y santa Margarida de Cortona.
- 23 E Sant Pere Damiá, b. y dr., sant Florenci, cfr., y santa Marta, vg. y mr.
- 24 F Sant Mateu, apóstol, y santa Primitiva, mr.
- 25 G Los sants Donat, Just y Herena, mrs.
- 26 A Nostra Senyora de Guadalupe, mexicana, y sant Nestor, b. y mr.
- 27 B Sant Baldomero, cfr., y sant Juliá, mr.
- 28 C Sant Romá, abad, y los sants Macari, Rufi, Just y Teófil, mrs.

MARS.

- 1 D Sant Rudesindo y Albino, bs.
 2 E Sants Jovino y Basileo, mrs.
 3 F Sants Hemeteri y Celedoni, germans, mrs.
 4 G Sant Casimiro, cfr., y sant Lluci, papa y mr.
 5 A Sant Eusebi, mr., y lo beato Nicolau Factor.
 6 B Sant Olaguer, b. y cfr., y sant Marciá, b. y mr.
 7 C Sant Tomás de Aquino, dr., y santa Perpetua, mr.
 8 D Sant Joan de Dèu, fund., y sant Teotich, mr.
 9 E Santa Francisca, vda., y sant Paciá, b.
 10 F Sants Cirió, Cándido y Melitó y altres trenta set mártirs.
 11 G Sant Eulogi, pbre. y mr., y Constantino, cfr.
 12 A Sant Gregori, p. y dr., y sant Mamiliano, mr.
 13 B Sant Leandro, arquebisbe y dr., y santa Modesta, mr.
 14 C Santas Florentina, vg. y Matilde, reina.
 15 D Santa Madrona, v. y m., y sant Ramon, ab. y f.
 16 E Sant Heriberto, b. y cfr., y sant Juliá, mr.
 17 F Sant Patrici, b.; y sant Joseph de Arimatea, cfr.
 18 G Sant Gabriel, arcángel, y sant Brauli, b.
 19 A Sant Joseph, espós de Nostra Senyora, Patró de la universal Iglesia, y Landoaldo, cfr.
 20 B Sant Nicet, b. y cfr., y santa Alexandra, mr.
 21 C Sant Benet, ab. y fdr., y sant Biril, b.
 22 D Sant Pau, b. de Narbóna, y santa Lea, vda.
 23 E S. Victoriano, mr., y lo Bto. Joseph Oriol, cfr.
 24 F Sant Agapito, b., y los sants March y Timoteo, mrs.
 25 G ✠ LA ANUNCIACIÓ DE NOSTRA SENYORA, y sant Quirino, mr.
 26 A Sants Cástulo, Pere, Marciá y Jovino, mrs.
 27 B Sant Rupert, b., y sant Joan, ermitá.
 28 C Sant Sixto III, papa y cfr., y Prisco y Malco, mrs.
 29 D Sant Eustasi, ab., y sant Secundo, mr.
 30 E Sant Joan Clímaco, ab., y sant Quirino, mr.
 31 F Santa Balbina, vg., y sant Benjamin, mr.

ABRIL.

- 1 G Sant Venanci, b. y mr., y santa Teodora, mr.
 2 A Sant Francisco de Paula, fdr., y sant Amfiano, mr.
 3 B Sant Pancrasi, b. y mr., y los sants Evagrio y Benigne, mrs.
 4 C Sant Isidoro, arquebisbe y dr., y sant Zosimo, anacoreta.
 5 D Sant Vicens Ferrer., y santa Irene, vg. y mr.
 6 E Sant Celestí, papa, y sant Sixto, papa y mr.
 7 F Sant Epifani, b. y mr., y sant Caliopio, mr.
 8 G Sant Dionisi, cfr., y sant Edesi, mr.
 9 A Santa Maria Cleofé, y sant Procoro, mr.
 10 B Sant Ezequiel, profeta, y sant Macari, b.
 11 C Sant Lleó I, papa y dr., y sant Isaac, monjo.
 12 D Sant Zenon, b. y mr., y sant Julio, papa.
 13 E Sant Hermenegildo, m., y sant Carpo, b. y m.
 14 F Sant Pere González, vulgo sant Telm, y los sants Tiburci y companys, mártirs.
 15 G Santas Basilisa y Anastasia, mrs.
 16 A Sant Toribi, b., y santa Engracia, vg. y mr.
 17 B Sant Anicet, papa y mr.; la beata Maria Ana de Jesús, vg., y sant Esteva, ab.
 18 C Sant Eleuteri, b. y mr., y sant Apoloni, mr.
 19 D Sant Hermógenes, mr., y sant Lleó, papa.
 20 E Santa Inés de Monte Policiano, vg., y sants Sulpici, Serviliá y Cesari, mrs.
 21 F Sant Anselm, b. y dr., y sant Simeó, b. y mr.
 22 G Sant Sotero y sant Cayo, papas y mrs.
 23 A Sant Jordi, mr., y sant Gerardo, b.
 24 B Sant Fidel, mr., y sant Gregori, b.
 25 C Sant March, evangelista y mr., y sant Aniano, b.
 26 D Sants Cleto y Marcelino, papas y mrs.
 27 E Sant Pere Armengol, y sant Anastasi, p.
 28 F Sant Prudenci, b., y sant Vidal, mr.
 29 G Sant Pere, mr., inquisidor, y sant Roberto, ab.
 30 A Sant Mariano, mr., y santa Catarina de Sena, vg.

MAIG.

- 1 B Sants Felip y Jaume, apóstols.
- 2 C Sants Atanasi, b. y dr., y Exùperi y Zoes, mártirs.
- 3 D La Invenció de la Santa Creu, y sta. Maura, mr.
- 4 E Santa Mónica, vda., y sant Silvano, b. y mr.
- 5 F Sant Pio V, papa, y sant Angel, pbre. y mr.
- 6 G SANT JOAN ANTE PORTAM LATINAM.
- 7 A S. Estanislao, b. y mr., y sta. Flavia, vg. y mr.
- 8 B La Aparició de sant Miquel arcángel.
- 9 C Sant Gregori Nazianceno, b. y dr., y sant Geronei, b. mr.
- 10 D Sant Antonino, arquebisbe, y los sants Gordiá y Epimac, mrs.
- 11 E Sant Anastasi, mr., y sant Mamert, b.
- 12 F Sant Pancrasi, mr., y sant Domingo de la Calzada, cfr.
- 13 G Santa Glisceria, mr., y sant Pere Regalat, cfr.
- 14 A Sants Bonifaci, Poncio y Víctor, mrs.
- 15 B Sant Isidro, llauradó, y los sants Torcuat, Ctesifont, Secundo é Indaleci, bs. y mrs.
- 16 C Sant Joan Nepomuceno, mr., y sant Ubald, b.
- 17 D Sant Pascual Bailon, cfr., y sant Torpet, mr.
- 18 E S. Félix de Cantalicio, cfr., y S. Venanci, mr.
- 19 F Sant Celestino V, papa, y sant Ibo, pbre.
- 20 G Sant Bernardino de Sena, y sant Baudili, mr.
- 21 A Sant Secundí, mr., y sant Hospici, cfr.
- 22 B Santa Quiteria, vg. y mr., y santa Rita de Casia, vda.
- 23 C La Aparició de sant Jaume, apóstol.
- 24 D Santa Susana y sant Joan de Prado, mrs.
- 25 E Sants Gregori VII y Bonifaci IV, papas y cfrs., y Urbano, papa y mr.
- 26 F Sant Felip Neri, fdr., y sant Eleuteri, p. y mr.
- 27 G S. Joan, p. y mr., y sta. María Madalena, vg.
- 28 A Sant Just, b. y cfr., y un altre sant Just, cfr.
- 29 B Sant Maximí, b. y conf. y sant Restitut, mr.
- 30 C S. Fernando, rey de Espanya, y S. Sici, mr.
- 31 D Santa Petronila, vg., y los sants Canci y Canciá, mrs.

JUNY.

- 1 E Sant Simeó, monjo, y sant Juvenci, mr.
 2 F Sant Marcel-lino y santa Blandina, mrs.
 3 G Sant Isaac, mr., y santa Clotilde, reina.
 4 A Sant Francisco Caracciolo, cfr. y fdr., y santa Saturnina, vg. y mr.
 5 B Sant Bonifaci, b. y mr., y sant Sanci, mr.
 6 C Sant Norbert, b. y fdr., y sant Artemi, y sa muller Cándida y sa filla Paulina, mrs.
 7 D Sant Pau, b. y mr., y S. Pere y comps., mrs.
 8 E Sants Medard y Gildard, bs., germans.
 9 F Sants Prim y Feliciá, mrs.
 10 G Santa Margarida, reina, y sant Getuli, mr.
 11 A Sant Bernabé, apóstol, y sant Parisi, monjo.
 12 B Sant Joan, y sant Onofre, anacoreta.
 13 C S. Antoni de Padua, y sta. Feticula, vg. y mr.
 14 D S. Basili, b., dr. y fdr., y sta. Digna, vg. y mr.
 15 E Sants Vito, Modest y Crescencia, mrs.
 16 F Sants Quirse y Julita, mrs., y santa Lutgarda, vg.
 17 G Sants Manel, Sabel é Ismael, mrs.
 18 A Sants March, Marceliá y Ciriach, mrs., y santa Paula y Marina, vgs. y mrs.
 19 B Sants Gervasi y Protasi, mrs.
 20 C Sant Silveri, papa y mr., y sant Macari. b.
 21 D Sant Lluís Gonzaga, cfr., y santa Demetria, vg. y mr.
 22 E Sant Paulino, b. y deu mil mártirs en la montanya Ararat, y santa Consorcia, vg.
 23 F Sant Joan, pbre. y mr., y santa Agripina, vg. y mr.
 24 G LA NATIVITAT DE S. JOAN BAPTISTA.
 25 A Sant Guillelm, ab.; santa Febroniana, vg. y mr., y sant Galicá, mr.
 26 B Sants Joan y Pau, mrs., y sant Pelagi, mr.
 27 C Sants Zoilo y Anecto, mrs.
 28 D Sants Lleó II y Pau, papas; sant Argimir, monjo y mr., y santa Potamiena, vg. y mr.
 29 E ✠ SANTS PERE Y PAU, APOSTOLS.
 30 F Sts. Marcial, b., Alpiniá y Austricliniá, pbres.

JULIOL.

- 1 G Sants Gal·lo, b., Cast y Secundi, mrs.
 2 A La Visitació de Nostra Senyora, y sants Pro-
 cesso y Martiniá, mrs.
 3 B Sants Trifon, Eulogi y Jacinto, mrs.
 4 C Sant Laureano, arquebisbe y mr.; sant Teo-
 doro, b. y mr., y sant Uldarich, b.
 5 D Sant Miquel dels Sants, y santa Zoa, mr.
 6 E Sant Rómulo, b. y mr., y sant Tranquilí, mr.
 7 F Sant Fermí, b. y mr., y sant Odon, b.
 8 G Santa Isabel, reina, y sant Procopi, mr.
 9 A S. Cirilo, b. y mr., y S. Zenon y comps., mrs.
 10 B Santas Rufina y Secunda, gnás., vgs. y mrs.
 11 C Sant Pio I, p. y mr., y S. Abundi, pbre. y mr.
 12 D Sant Joan Gualbert, ab., y sants Nabor y
 Feliu, mrs.
 13 E Sant Anaclet, p. y mr., y sant Turiá, b.
 14 F S. Bonaventura, b. y dr., y S. Focas, b. y mr.
 15 G Sant Enrich, emperador, y santa Rosalía, vg.
 16 A Lo Triunfo de la Santa Creu; Nostra Senyora
 del Carme, y sant Sisenando, mr.
 17 B Sant Aleix, cfr., y sant Generós, mr.
 18 C Santas Sinforosa, mr., y Marina, vg. y mr.
 19 D Sant Vicents de Paul, fdr., y santas Justa,
 Rufina y Aurea, vgs. y mrs.
 20 E Sant Elías, profeta, y santa Margarida, mr.
 21 F Santa Praxedes, vg., y sant Daniel, profeta.
 22 G Santa María Madalena, y sant Ciril, b.
 23 A S. Llibori, b. y cfr., y S. Apol·linar, b. y mr.
 24 B Santa Cristina, vg. y mr., y sant Víctor, mr.
 25 C ✠ SANT JAUME, APOSTOL, PATRO DE
 ESPANYA, y sant Cugat, mrs.
 26 D Santa Ana, mare de Nostra Senyora, y sant
 Erasto, b. y mr.
 27 E Sant Pantaleó y sant Jordi, diaca, mrs.
 28 F Sants Nazari y Cels, mrs.; y Víctor, mr., é Ino-
 cenci, cfr., papas.
 29 G Santas Marta, vg., Lucila y Flora, vgs. y mrs.
 30 A Sants Abdon y Senen, mrs.
 31 B Sant Ignaci de Loyola, fdr., y sant Fabio, mr.

AGOST.

- 1 C Sant Pere *ad Vincula*, y sant Feliu, mr.
 2 D Nostra Senyora dels Angels, y sant Estéba, papa y mr.
 3 E La Invenció de sant Estéba, protomártir, y sant Hermel-lo, mr.
 4 F Sant Domingo de Guzman, cfr. y fdr., y sant Aristarch, b. y mr.
 5 G Nostra Senyora de las Neus, y santa Afra, mr.
 6 A La Transfiguració del Senyor, y los sants Just y Pastor, mrs.
 7 B Sant Cayetá, fdr., y sant Albert, cfr.
 8 C Sants Ciriac, Largo y Smeragdo, mrs.
 9 D Sant Romá, mr., y sant Domiciá, b.
 10 E Sant Llorens, mr., y santa Asteria, vg. y mr.
 11 F Sant Tiburci y santa Susana, mrs.
 12 G Santa Clara, vg., y santa Hilaria, mr.
 13 A Sant Hipólit, y santas Centola y Helena, mrs.
 14 B Sants Marcelo y Calixto, bisbes, y Eusebi, pbre., mrs.
 15 C ✠ LA ASSUMPCIÓ DE NTRA. SENYORA.
 16 D Sants Roch y Jascinto, cfrs.
 17 E Sant Lliberat, ab., y sant Miron, pbre., mrs.
 18 F Santa Elena, emperadora, y sant Agapito, mr.
 19 G Sant Magí, ermitá, mr., y sant Ludovico, b.
 20 A Sant Bernat, ab., y sant Leovigild, monjo y mr.
 21 B Santa Joana Fremiot, fdra.; santa Ciriaca, vda. y mr., y sant Privat, b. y mr.
 22 C Sants Hipólit, b. y mr., Sinforiá, Fabriciá y Filibert, mrs.
 23 D Sant Felip Benici, cfr., y sant Sidoni, b.
 24 E Sant Bartomeu, apóstol, y sant Patrici, ab.
 25 F Sant Lluís, rey de França, y sant Ginés, mr.
 26 G Sant Ceferin, papa y mr., y sant Ireneo, mr.
 27 A Sant Joseph de Calasanz, fdr., y sant Liceri, b.
 28 B Sant Agustí, b., dr. y fdr., y Alexandro, b.
 29 C La Degollació del Bautista; santa Cándida, vg., y santa Sabina, mrs.
 30 D Santa Rosa de Lima, v., y sant Pamaco, pbre.
 31 E Sant Ramon Nonat, cfr., y sant Optat, b.

SETEMBRE.

- 1 F Sants Gil, ab., Vicens y Leto, mrs.
 2 G Sant Antonino, mr., y sant Esteba, rey.
 3 A Sant Sandalo, mr., y santa Serapia, vg. y mr.
 4 B Santas Rosalia y Rosa de Viterbo, vgs., y
 sant Moisès, cfr. y profeta.
 5 C Sant Llorens Justiniá, b.; sant Herculá, mr.,
 y santa Obdulia, vg.
 6 D Sant Eugeni, mr., y sant Eleuteri, ab.
 7 E Santa Regina, vg. y mr., y sant Joan, mr.
 8 F ✠ LA NATIVITAT DE NTRA. SENYORA.
 9 G Sants Doroteo y Gorgoni, mr.
 10 A Sant Nicolau de Tolentino, cfr., y sant Hila-
 ri, papa y cfr.
 11 B Sant Prot y Jascinto, germans, mrs.
 12 C Sants Leonci y Teodul, mrs.
 13 D Sant Felip, mr., y sant Eulogi, b.
 14 E La Exaltació de la santa Creu, y los sants
 Crescenciá, Víctor, Rosula y General, mrs.
 15 F Sant Nicomedes y santa Melitina, mrs.
 16 G Sants Corneli, papa, y Cipriá, b., mrs.
 17 A Sant Pere de Arbués, mr., y santa Colum-
 ba, vg. y mr.
 18 B Sant Tomás de Vilanova, b., y sta. Sofía, mr.
 19 C S. Genaro, b. y mr., y sta. Pomposa, vg. y mr.
 20 D Sant Eustaqui y Teopista, sa muller, Agapit
 y Teopist, sos fills, mrs.
 21 E S. Mateu, apóstol y evangelista, y S. Meleci, c.
 22 F Sants Maurici, Exúperi y Cándido, mrs.
 23 G Santa Tecla, vg. y mr., y sant Lino, papa y mr.
 24 A Nostra Senyora de la Mercé, y sant Gerar-
 do, b. y mr.
 25 B Santa María del Socós, vg., y sant Cleo-
 fás, mr.
 26 C Sant Cipriá y santa Justina, vg., mrs.
 27 D Sants Cosmé y Damiá, y sant Adulfo, mrs.
 28 E Sant Wenceslao, y lo B. Simon de Rojas, cnf.
 29 F La Dedicació de sant Miquel arcángel, y sant
 Plauto, mr.
 30 G Sant Geroni, dr. y fdr., y santa Sofía, vda.

OCTUBRE.

- 1 A Lo Sant Angel Custodi del regne, y sant Remigi, b.
- 2 B Tots los sants Angels, y sant Eleuteri, mr.
- 3 C Sant Cándido, mr., y sant Gerard, ab.
- 4 D Sant Francesch de Ásis, fdr., y sta. Aurea, vg.
- 5 E Sant Froilan, b., y sant Plácido y companys, mrs., y santa Caritina, vg. y mr.
- 6 F Sants Bruno, fdr., y Sagaris, b. y mr.
- 7 G Sants March, p. y cfr., Sergi y Bacco, mrs.
- 8 A Sta. Brígida, vda., y sta. Reparada, vg. y mr.
- 9 B Sant Dionisi, areopagita, y companys, mrs.
- 10 C Sants Francisco de Borja, cfr.; Eulampi y Eulampia, vg., mrs.
- 11 D Sants Nicasi y Germá, bs. y mrs.
- 12 E Nostra Senyora del Pilar, y los sants Evagri y Prisciá, mrs.
- 13 F Sant Eduardo, rey, y sant Faust, mr.
- 14 G Sant Calixt, papa y mr., y santa Fortunata, vg. y mr.
- 15 A Santa Teresa de Jesús, vg. y fdra., y sant Agileo, mr.
- 16 B Sants Martiniá y Saturiá, mrs.
- 17 C Santa Eduvigis, vda., y sant Florentí, b.
- 18 D Sant Lluch, evangelista, y sant Just, mr.
- 19 E Sant Pere de Alcántara, cfr., y S. Aquili, b.
- 0 F Sant Joan Canci, cfr., y sant Capraci, mr.
- 1 G Santa Ursula y onse mil verges, mrs.
- 2 A Santa María Salomé; vda., y santas Numilonia y Alodia, vgs. y mrs.
- 23 B Sant Joan de Capistrano; Pere Pascasi, b., y Servando y Germano, mrs.
- 24 C Sant Rafel, arcángel, y sant Bernat Calvó, b.
- 25 D Sants Fructo, cfr., Crispí y Crispiniá, mrs.
- 26 E Sants Evarist, p., y Lluiciá y Marciá, mrs.
- 27 F Sants Vicens, Sabina y Cristeta, mrs.
- 28 G Sants Simon y Judas Tadeo, apóstols.
- 29 A S. Narcis, b. y mr., y sta. Eusebia, vg. y mr.
- 30 B Sts. Claudi, Luperci y Victori, germans, mrs.
- 31 C Sants Quintí, Ampliat y Urbá, mrs.

NOVEMBRE.

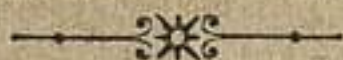
- 1 D ✠ LA FESTA DE TOTS LOS SANTOS.
- 2 E La Commemoració de los difunts. (*I. P. en totas las parroquias*). Sant Jordi, b.
- 3 F Los Innumerables mártirs de Zaragoza.
- 4 G Sants Carlos Borromeo, b. y c.; Vital y Agrícola, mrs., y santa Modesta, vg.
- 5 A Sants Zacarías y Elisabet, pares del Baptista.
- 6 B Sant Sever, b. y mr., y sant Lleonard, cfr.
- 7 C Sant Florenci y sant Prodoscim, bs.
- 8 D Sants Sever, Severiá, Carpóforo y Victorino, mártirs.
- 9 E La Dedicació de la iglesia del Salvador en Roma, y sant Teodoro, mr.
- 10 F Sant Andreu Avelino, cfr., y sant Probo, b.
- 11 G Sant Martí, b. y cfr., y sant Menas, mr.
- 12 A Sant Martí, p. y mr., y sant Emiliá, pbre., cfr.
- 13 B Sants Didac, cfr.; Eugeni, b., y Arcadi, mr.
- 14 C Sants Clementino, Teodoto y Filomeno, mrs.
- 15 D Sant Eugeni, arq. y mr., y sant Luperci, b.
- 16 E Sants Rufino, March y Valeri, mrs.
- 17 F Santa Gertrudis, vg., y sants Aciscle y Victoria, germans, mrs.
- 18 G La Dedicació de la basílica dels Apóstols, y sants Romá y Hesiqui, mrs.
- 19 A Santa Isabel, reina de Hungría, vda., y sant Ponciá, p. y mr.
- 20 B Sants Félix de Valois, fd., y Nersa, b. y mr.
- 21 C La Presentació de Ntra. Sra., y sant Celço, mr.
- 22 D Santa Cecilia, vg., y sant Filemon, mrs.
- 23 E Sant Climent, papa y mr., y santa Felicitat, mr., mare de set fills, mrs.
- 24 F S. Joan de la Creu, cfr., y sta. Flora, vg. y mr.
- 25 G Santa Catarina, vg. y mr., y sant Moisés, pbre. y mr.
- 26 A Los Desposoris de Nostra Senyora, y S. Nicó, c.
- 27 B Sants Facundo y Primitivo, mrs.
- 28 C Sant Gregori III, papa, y sant Rufo, mr.
- 29 D Sant Sadurní, mr., y santa Il·luminada, vg.
- 30 E Sant Andreu, ap., y santa Maura, vg., mrs.

DESEMBRE.

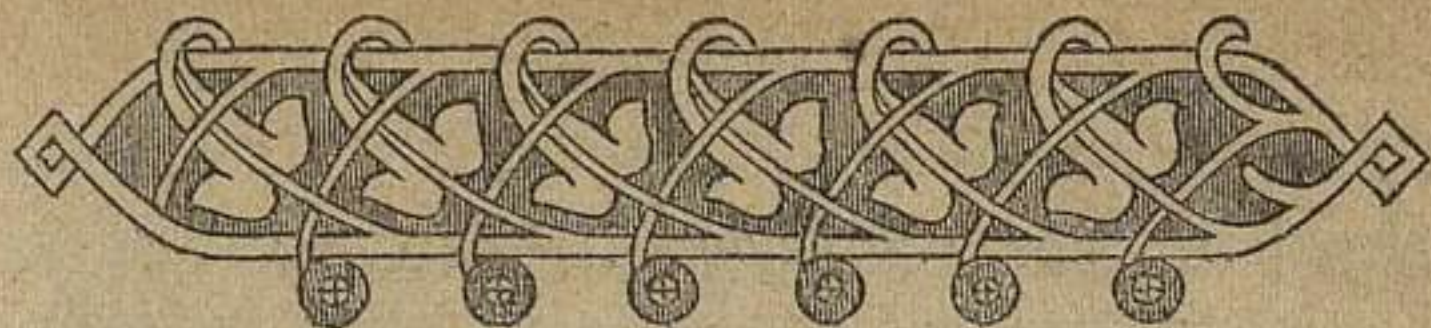
- 1 F Sants Mariano, mr., y Eligi, b. y cfr.
 2 G Sta. Bibiana, vg. y mr., y S. Cromaci, b. y cfr.
 3 A Sant Francesch Javier, cfr., y sant Claudi é
 Hilaria, conjus, mrs.
 4 B Santa Bárbara, vg. y mr.; y sants Meleci, y
 Osmundo, bs. y cfrs.
 5 C Sant Sabas, ab., y sant Basso, b. y mr.
 6 D Sant Nicolau de Bari, b. y cfr., y las santas
 Dionisia, Dativa y Leoncia, mrs.
 7 E Sant Ambrós, arq. y dr., y santa Fara, vg.
 8 F ✠ LA CONCEPCIÓ DE NOSTRA SENYO-
 RA, y sant Eutiquiá, p. y mr.
 9 G Sta. Leocadia, vg. y mr., y S. Restitut, b. y mr.
 10 A Nostra Senyora de Loreto, y santa Eularia de
 Mérida, vg. y mr.
 11 B Sant Dámaso, papa y cfr., y sant Eutiqui, mr.
 12 C Sants Sinesi, Hermógenes y Donat, mrs.
 13 D Santa Lluçia, vg. y mr., y sant Eustraci, mr.
 14 E Sant Espiridió, b.; sants Nicasi, b. y Eudro-
 pia, vg., mrs., y Matroniano, ermitá.
 15 F Sants Ireneo, Anton y Teodoro, mrs.
 16 G Sants Valentí y Albina, vg., mrs.
 17 A Sants Floriá y Calanic, mrs., y Llatse, b.
 18 B Nostra Senyora de la Esperança, y sants Ru-
 fo y Zosim, mrs.
 19 C Sant Nemesi, mr., y sant Adjut, ab.
 20 D S. Domingo de Silos, ab., y S. Lliberat, mr.
 21 E Sant Tomás, ap., y sant Glicerí, pbr., mrs.
 22 F Sants Zenon, Demetri y Honorat, mrs.
 23 G Santa Victoria, vg. y mr., y sant Sérvulo, cfr.
 24 A Sant Delfi, b., y santa Irmina, vg.
 25 B ✠ LA NATIVITAT DE NOSTRE SENYOR
 JESUCRIST, y santa Anastasia, mr.
 26 C S. Esteba, proto-mártir, y S. Zosimo, p. y cfr.
 27 D Sant Joan, ap. y ev., y sant Máximo, b. y cfr.
 28 E Los sants Innocents, y sant Cesari, mrs.
 29 F Sant Tomás, b. y mr., y sant Davit, rey y prof.
 30 G La Traslació de S. Jaume, ap., y S. Liberi, b.
 31 A Sant Silvestre, p. y c., y santa Paulina, mr.

ADVERTENCIA

SOBRE LOS SANTOS DEL CALENDARI.

Tots som criats perque siam sants, perque tots som criats per lo cel, y al cel ningú pot entrarhi que no sia sant, puig que Dèu es Sant, Sant, Sant. En aquest calendari, trovarás amat llegidor, alguns dels molts Sants que cada dia se llegeixen en lo Martirologi romá. Sias amich de llegir las vidas dels Sants y procurals imitá. Despúllat dels vicis y vesteixte y adórnat ab las virtuts, que en las virtuts consisteix la santedat. Que tots podem ser sants, de aixó no nos ne deixa duptar la multitut de Sants que la Iglesia venera, de totas clases y condicions; homes y donas flachs com nosaltres... Ab las mateixas armas ab que ells triunfaren del mon, del dimoni y de la carn, podem triunfar nosaltres: cabalment que tenim nosaltres mes que ells son êxemple y sa protecció. No temis lo privarte de alguns gustos per amor á la santedat; perque aquesta privació, en la altra vida tindrà gran recompença; y fins en aquesta, si te privas de provar la mel que produeix lo acte de pecat, tampoch tindrás la precisió de provar lo fel que se li segueix, á vegadas de la persecució, á vegadas de la malaltía, y sempre de la degradació; de modo que fins en aquest mon es (sens dupte) millor la condició de un home virtuós que la de un home viciós: un home virtuós es un home libre; un home viciós es un esclau de la seva passió. En fi, un home virtuós viu ab dignitat, perque viu segons lo que te de home ó de racional: un home viciós viu degradat, perque viu segons lo que te de animal.

CRIACIÓ DEL HOME, SA CAIGUDA Y LA SUA REPARACIÓ.

En lo principi criá Dèu lo cel y la terra. Criá los Angels. Digué Dèu: «Que se fassa la llum,» y la llum fòu fèta. Y anomená Dèu á la llum dia, y á las tenebras nit. Digué també Dèu: «Que se fassa lo firmament en mitg de las aigüas, y dividesca aigüas de aigüas;» y fèu Dèu lo firmament, y dividí las aigüas que estaban baix del firmament de aquellas que estaban sobre del firmament. Y anomená al firmament cel. Digué també Dèu: «Júntinse las aigüas que están baix del firmament en un lloch, y descúbrise la seca;» y se fèu així. Y anomená Dèu á la seca terra, y á las reunions de las aigüas

anomená mars. Y digué: «Produesca la terra herba verda, y que fassa llavor, y arbre de fruita que donga fruit segons lo sèu género, la llavor del cual estiga en ell matex sobre la terra.» Y fòu fet axí. Y produí la terra herba verda, que fa llavor segons lo sèu género, y arbre de fruita, y que cada un tè la sua llavor segons la sua especie. Digué també Dèu: «Sian fets llums en lo firmament del cel, y separin lo dia y la nit, y sigan per senyals; y temps y dias y anys, pera que donin llum en lo firmament del cel é iluminin la terra.» Y fòu fèt axí. Y fèu Dèu dos grans llumaneras: la major pera que presidís al dia, y la menor pera que presidís á la nit; y las estrellas. Criá també Dèu totas las especies de peixos que nadan en lo mar, y totas las especies de aucells que volan en lo aire, ab totas las especies de animals que caminan ó se mouhen sobre la terra. Y vegegé Dèu que era bo, y digué: «Fem al home á imatge y semblansa Nostra; y tinga domini sobre los peixos del mar, y sobre los aucells del cel, y sobre las bes-

tias, y sobre tota la terra, y sobre tot reptil que se mou en la terra.» Y criá Dèu al home á sa imatge: á imatge de Dèu lo criá: del sexô masculí y femení los criá. Al cos de Adam lo formá Dèu de un poch de terra; lo cos de Eva lo formá Dèu de una costella de Adam: las ánimas dels dos las criá Dèu de res, y las criá espirituales, y las adorná ab las tres potencias de enteniment, memoria y voluntat. Per axó se diu lo home criat á imatge y semblansa de Dèu, porque Dèu es un esperit, y lo home en quant al ánima es un esperit; y Dèu es tres en las Personas, y lo home tè tres potencias en la sua ánima. Lo home, encara que format de la terra, y colocat en la terra (en lo paraís terrenal), no fòu criat per permanexer sempre en ella, sino porque conservantse en la inocencia, fos després trasladat al cel, es dir ab dret al cel no trancant lo precepte que se li habia imposat. Pero pecá Adam, y axís perdé lo dret á la gloria. Quan Adam pecá encara no habia tingut fills; quan los tingué ja naxeren sense dret á la

gloria, porque ja lo sèu pare lo habia perdut, y no podian naxer ab dret á la gloria los fills de Adam no tenintni lo sèu pare. Veyent Dèu que los homes habian perdut lo dret á la gloria, y que habentse rebelat la rahó contra de Dèu, no obehintlo, y per lo mateix las passions contra la rahó no obehintla, la generalitat dels homes cometerian pecats actuals, y axí no sols serian privats de la gloria del cel, sino que tindrian de ser condemnats á las penas del infern; se apiadá del home, y determiná posar remey á tants mals; y digué á la infernal serpent: «Jo posaré enemistat entre tú y la dona, entre la tua descendencia y la sua; Ella te xafará lo cap, y tú armarás traicions als sèus peus.» Per aquestas paraulas entengueren Adam y Eva que Dèu enviaria un Redemptor porque tragués als homes del miserable estat en que estaban per lo sèu pecat, y porque obrís las portas del cel que per sa culpa se habian tancat. Y comensaren á demaná á Dèu que se donés pressa y abreviés aquest remey. Molt tardá

Dèu á enviarlo per los fins que la sua alta sabiduría sab y la petitesa del home no pot compéndrer. Moltas vegadas Dèu no nos envia luego lo remey en las necessitats, pera que siam humils y conegam la necessitat que tenim del auxîli del cel, y demanem remey, y lo estimem mes quan nos lo doni. Quan arribá lo temps senyalat per los inscrutables judicis y per la infinita sabiduría de Dèu de redimir lo mon, perque la caiguda de Adam ningú la podia repará sino lo matex Dèu: no bastaban las forsas dels homes pera alsarse, ni bastaban las forsas dels Angels pera alsarlo, era menester forsas divinas. Y perque la Redempció se habia de obrar per la satisfacció de la culpa, y aquesta satisfacció habia de ser penosa, y Dèu en la sua naturalesa no podia patir, la sabiduría infinita de Dèu trová aquest medi de ferse Dèu-Home; y la bondat infinita del matex Dèu lo aprová, pera que com á home pogués patir y com á Dèu pogués merexer tant como era menesté per satisfacer per una culpa que per part del

ofés era infinita. Quan se cumplí, pues, lo temps senyalat de redimir al mon, Dèu se fèu home per virtut del Esperit Sant (no per obra de home), en las entranyas de una puríssima Verge. Als nou mesos nasqué humil, mortificat y pobre, per ensenyarnos ab lo exemple, ja en lo sèu naixement, las principals virtuts. En tota la sua vida nos ensenyá la virtut ab lo exemple; quan fòu gran la ensenyá ab lo exêmples y ab las paraulas. Després derramá la sua sanch, y la derramá tota, perque devant de Dèu hi ha misericordia, y devant de Dèu la Redempció es copiosa. La sanch de Jesucrist fòu lo remey que Ell nos doná per nostres mals; y com lo remey no aprofita al malalt si no lo pren, instituhí los Sagraments, y depositá en ells lo preu de la sua sanch, perque rebent los Sagraments rebessem lo remey de nostres mals. Es dí, fundá la Iglesia católica, apostólica, romana; columna y firmanent de veritat, esposa de Jesucrist, Iglesia de Dèu, barca fora de la qual tots los homes naufragan, port en lo

qual tots troban salvació: Iglesia pura y sens taca, que en la altra vida nos dóna felicitat verdadera, que en aquesta nos suavisa los mals, que tè á son favor lo testimoni de las Escripturas, de las profecías, dels miracles y de la sanch de innumerables Mártirs; y que reb un brillant testimoni de sos mateixos enemichs, si se aten á la causa perque la persegueixen. Es evident, que lo odi de los protestants á la Iglesia romana, prové de que prohibeix lo vici, y no de la altesa de las doctrinas que ensenya, ó de la rahó, de que se glorian y ab la que se vol ocultá las passions. Dèu está molt alt, y lo home está molt baix; y la rahó (quan no está ofuscada ab lo fum de la passió) nos ensenya que Dèu ha de sabé molt més quel home, quel Criador ha de podé molt més que la criatura, que un Sér tan gran com es Dèu ha de sabé y podé molt més que un sér tan petit com es lo home: y la experiencia nos ensenya que lo mestre acostuma sabé més que lo deixeble, y que pera los deixebles moltas veritats son misteris antes que lo mestre las êxpli-

qui. Y Dèu las veritats de la sua Iglesia nos las ha revelat; pero no nos las ha êxplicat; que lo home en lo estat actual no está en disposició de podé enténdrer las cosas de Dèu. Y nos fòu profitós que ho fès axí; perque si nos las hagués explicat y las haguessem pogut compendrer clarament, no tindriam lo mérit de la fe: las demás obras bonas també quedarian casi sens mérit, y nos salvariam per la sola bondat de Dèu y per los mérits de Jesucrist; y ara nos salvam per la bondat de Dèu, per los mérits de Jesucrist y també per lo mérit de nostras bonas obras; y podém posehir lo cel per lo mérit contret, que es lo modo mès honrós de posehir alguna cosa. Per lo tant, amat lector, sias bon fill de aquesta bona Mare. Aquí trobarás en compendi lo que dèus créurer y lo que dèus fer per ser bon fill de aquesta bona Mare: també lo que dèus respondre als que (seduhits de las passions y dels mals llibres) han deixat de serho. Creu las veritats que te ensenya; practica tot lo que te mana, y arribarás á ser felís, que es lo que te desitjo.

DOCTRINA CRISTIANA.

DÈU.

Habenthi criaturas hi ha de habé un Criador; habenthi causas segonas hi ha de habé una causa primera; estant en moviment aquesta gran máquina de la creació, lo sol, la lluna, las estrellas, las aigüas del mar, lo aire, etc., ha de haberhi un Sér de infinit poder que li dóna lo moviment. Aixó es evident. No es de fé, parlant ab propietat, sino lo fonament de las veritats de fe; perque la fe es de aquellas cosas que ni ab los ulls veyém ni ab la rahó comprenem, y aquesta ab la rahó la comprenem:

Que no hi ha efecte èxistent,
O criatura sens Criador,
Es aixó, amat lector,

Una cosa tan patent,
Que'l mes curt enteniment
La comprent ab claretat;
Per aixó la humanitat,
Quan se apartaba de un Dèu
Que no estava ab lo obrar sèu,
Caygué en la pluralitat.

¿HI HA UN SOL DEU?

Aixó es igualment evident: dos Sérs enterament distints, infinitament perfects, no se poden concebí. ¿Dos Divinitats?... absurdo.

De moltas divinitats,
Es cert que sen seguiria
Que per lo mateix hauria,
Tambè moltas voluntats,
En tal cas que adversitats
Es forsa que se alucini,
Si ni ha una que domini
Y altra que mani igualment,
Una dirá al sol corrent,
La altra que no camini.

Fins aquí podém arribar ab la sola rahó: per passá avant se necessita la revelació.

¿QUI ES DEU?

Dèu es un esperit puríssim y perfectíssim, principi y fi de todas las cosas, que premia los bons ab la gloria del cel, y castiga los mals ab las penas eternas del infern; que criá todas las cosas: las visibles per servey del home, y al home porque lo amás y servís en aquesta vida y aixís meresqués posehirlo eternament en la gloria. Es un en esencia, però tres en las personas: Pare, Fill y Esperit Sant, tres Personas distintas, pero iguales y un sol Dèu verdader; de tal manera, que lo Pare es Dèu, lo Fill es Dèu, lo Esperit Sant es Dèu; y ab tot no son tres Dèus, sino un sol Dèu verdader; porque todas tres tenen una mateixa naturalesa divina.

¿QUI ES JESUCRIST?

Dèu y home verdader, la segona Persona de la santíssima Trinitat, que se fèu home en las entranyas de la Verge

María per redimir y salvar als homes: y com per haber pres naturalesa humana no deixá per aixó de ser Dèu, de aquí es que en Cristo ó Jesucrist hi ha dos naturalesas, divina y humana, y una sola persona que es divina.

¿A qué vingué al mon Jesucrist nostre Senyor? A redimirnos y á salvarnos ab la sua mort, que per sa voluntat va patir, y á ensenyarnos ab lo sèu exèmple y doctrina. Y així per mostrarnos lo gran amor que nos tenia, y purificarnos del peccat que heretam de Adam y dels comesos per nostra voluntat, volgué patí y morí en la creu pera satisfé per ells á la divina Justicia.

¿Basta que nostre Senyor Jesucrist patís y morís per salvarnos, per que nos salvém? No. La sanch de Jesucrist fòu verdaderament la medicina que Ell nos doná per nostres mals; pero la medicina no aprofita al malalt si no la pren; per aixó Jesucrist instituí los Sagraments, y depositá en ells lo preu de la sua sanch, per que rebent los Sagraments rebessem lo remey de nostres

mals. A més, Ell vingué á ensenyarnos ab lo sèu exêmples y doctrina, y per aixó hem de procurá imitá los sèus exemples y seguí la sua doctrina. Es el major dels absurdos créurer que podrém agradar á Jesucrist, y que nos voldrá salvá entregantnos á tots los vicis, quan Ell vingué á ensenyarnos, y practicá todas las virtuts.

¿QUI ES MARÍA SANTÍSSIMA.

Una gran Senyora, concebuda sens pecat, adornada ab todas las virtuts, Mare de Dèu y Verge puríssima.

¿Qué fora dels homes si Jesucrist nostre Senyor no hagués vingut á salvarnos? Hagueram quedat enemichs de Dèu, esclaus del dimoni y desterrats del cel; y cometent algun pecat mortal, condemnats al infern per sempre (1).

(1) Lo dogma de la eternitat de las penas del infern no se oposa á la justicia de Dèu. ni á sa bondat. La gravedat de un crim no se pren del temps, sino del objecte. Un home que de una vegada roba mil unsas, comet un crim majó que un

¿Qué cosa es infern? Es un lloch ahont los dimonis y condemnats pateixen torments eterns majors que los que nosaltres podem imaginar.

¿Quins son los que van al infern? Los que habent trencat los Manaments de Dèu ó de la Iglesia moren sens haber confesat enterament sos pecats (podentlos con-

altre que per robá un duro hi empleya tot un mes; y un que ofen al sèu pare, ó al sèu rey, comet un crim majó que ofenent á un particular; y tan majó es lo crim quants mes títols reunex lo pare per ser amat, y lo rey per ser respectat: y un que ofen á un pare y á un rey ab títols infinits per ser amat y respectat (com los reunex Dèu), comet un crim infinit que merex un castich infinit; y no podentho ser en la intensitat, ho deu ser en la duració. La ánima del home viurá eternament, porque es espiritual; y la ánima del just viurá sempre ab lo mérit de haber practicat la virtud, y al mérit sempre li es degut lo premi; la del pecador viurá sempre ab la infamia de haberse dexat arrastrar del vici, y á la infamia correspon sempre lo cástich. Pomentent Dèu un premi etern als que observan los sèus sants Manaments, ¿podrá parexer estrany que castigui ab penas eternas als que no los observan, quan las lleys humanas (sens que per axó se tingan per injustas) solament acostuman castigá als que no las observan?

fessá) ab verdader dolor y arrepentiment de ells y ab propòsit de no tornar á pecar.

¿Ahont van los que moren habent confessat enterament los sèus pecats ab verdader dolor y propòsit ferm de no tornar á pecar? Van luego á la gloria del cel, si en aquesta vida han satisfet enterament per la pena temporal deguda als sèus pecats; però si los queda alguna cosa que pagar, van al purgatori, ahont están fins á pagarla (1).

(1) Lo dogma del purgatori está en tot conforme ab la rahó. No todas las ánimas dels que moren en gracia de Dèu surtan de aquest mon perfectas. Muchas faltas cometen personas justas fins en las suas últimas malaltías. Y lo cel se define y es un estat perfet per la reunió de tots los bèns: ¿y cóm podria ser un estat perfet si reunís en sí cosas imperfectas? Además, no todas las ánimas dels que moren en gracia de Dèu han satisfet enterament á la Justicia divina per tota la pena temporal que ordinariament queda que pagar després de perdonada la culpa y la pena eterna; porque acostumam ser omisos en mortificarnos, en fer obras bonas y en guanyar indulgencias, que es com se satisfá á la Justicia divina per la pena temporal. Altras vegadas nos pot; porque mort avegadas un després de haber bèn confesat, sens tenir temps ni de cumplir la penitencia; y al

LO CREDO.

Crech en un Dèu, Pare tot poderós, Criador del cel y de la terra, y en Jesucrist únich Fill sèu, Senyor nostre, lo qual fòu concebut per obra del Esperit Sant, nasqué de María Verge, patí baix lo poder de Pons Pilat; fòu crucificat, mort y sepultat; devallá als inferns, y ressuscitá al tercer dia de entre los morts: sen pujá al cel, y seu á la dreta de Dèu lo Pare totpoderós; de allí ha de venir á judicar los vius y los morts. Crech en lo Esperit Sant, la santa Mare Iglesia católica, apostólica, romana, la comunió

cel ningú entra que no estiga enterament satisfeta la divina Justicia. Axís com lo or se purifica en lo grasol ab lo foch, axis las ánimas justas, que son mes preciosas que lo or per la gracia de Dèu en que están, pero imperfetas per las faltas que cometeren, son purificadas ab lo foch del purgatori, fins que purificadas del tot, sens quedarlos taca ni defecte algun, son pujadas per los Angels al cel per gosá de una eternitat de gloria.

dels Sants, la remissió dels pecats, la resurrecció de la carn (1), la vida perdurable. Amen, Jesús.

LOS ARTICLOS DE LA FE

SON CATORSE.

Los que pertanyen á la divinitat de nostre Senyor Jesucrist son los següents:

Lo primer, créurer en un sol Dèu tot-poderós.

Lo segon, créurer que es Pare.

(1) Tots los sofismes dels impíos contra lo dogma de la resurrecció de la carn se disipan com lo fum, si se considera que qui pogué criar de res totas los cosas, ha de poder resucitá los morts; que qui doná á nostres cossos lo primer sér quan y com va volé, ha de poder alsarlos del sepulcre per lo sèu beneplácit; que no es mes difícil á la omnipotencia de Dèu la reunió de la ánima y lo cos que la primera unió, y que es molt conforme á la divina Providencia que sigan participants dels premis ó dels cástichs los matexos cossos que foren instruments de la virtut ó del vici, y que, pues tot lo home obrá en aquest mon lo bè ó lo mal, tot lo home en cos y ánima sia finalment destinat per la Justicia divina ó á la gloria ó als torments que merex.

Lo tercer, créurer que es Fill.

Lo quart, créurer que es Esperit Sant.

Lo quint, créurer que es Criador.

Lo sisé, créurer que es Salvador.

Lo seté, créurer que es Glorificador.

Los que pertanyen á la santa Humanitat son los següents:

Lo primer, créurer que nostre Senyor Jesucrist, en quant home, fòu concebut per obra del Esperit Sant.

Lo segon, créurer que nasqué de Maria santíssima sen ella verge antes del part, en lo part y després del part.

Lo tercer, créurer que prengué mort y passió per salvar los pecadors.

Lo quart, créurer que devallá als inferns, y deslliurá las ánimas dels sants Pares, que esperaban lo sèu sant adveniment.

Lo quint, créurer que ressuscitá al tercer dia de entre los morts.

Lo sisé, créurer que sen pujá al cel, y seu á la dreta de Dèu lo Pare totpoderós.

Lo seté, créurer que de allí ha de venir á judicar los vius y los morts; so es, als bons per donarlos la gloria del cel, perque guardaren los sèus sants manaments, y als mals pena perdurable, perque nols guardaren.

LOS MANAMENTS DE LA LLEY DE DEU

SON DEU :

Los tres primers pertanyen al honor de Dèu, y los altres set al profit del próxim.

Lo primer, es amar á Dèu sobre todas las cosas.

Lo segon, no jurar lo sant nom de Dèu en va.

Lo tercer, santificar las festas.

Lo quart, honrar pare y mare.

Lo quint, no matar.

Lo sisé, no fornicar.

Lo seté, no furtar.

Lo vuité, no llevar falsos testimonis, ni mentir.

Lo nové, no desitjar la muller de ton prohisme.

Lo desé, no desitjar los bèns de ton prohisme.

Aquestos deu manaments se enclouhen en dos, so es, en servir y amar á Dèu sobre totas las cosas y al prôxim com á tu mateix.

LOS MANAMENTS DE LA IGLESIA

SON CINCH:

Lo primer, es oir Missa cumplida los diumenges y festas manadas.

Lo segon, confessar á lo menos una vegada en lo any, ó antes si hi ha perill de mort, ó estant en pecat se ha de combregar.

Lo tercer, combregar per Pasqua florida.

Lo quart, dejunar en la Quaresma (1)

(1) Tots los fiels que tenen us de rahó están obligats á la abstinencia de carn los dias de dejuni (si no tenen lo privilegi de la Butlla ó Butllas), al dejuni los que tenen vint y un any y no tenen just impediment. Es just impediment un treball

y altres dias que la Iglesia mana, y abstenirse de menjar carn en los dias prohibits.

fort, no un treball llaugé; la pobresa, quan per ella no se pot fè un diná ab lo que se puga suportá lo dejuni y la malaltía. En los dias de dejuni se pot fè colació, en la que no se pot menjá ni carn, ni peix, ni ous, ni cosas de llet. Quan se tinga alguna dificultat respecte del dejuni (per rahó de que en algunas parts se observa diferentment), aténirse á lo que fan las personas timoratas y sábias del país ahon se viu.

Observa, amat lector, lo precepte del dejuni; porque faltar á ell, es com faltar á qualsevol altre precepte, tancarse las portas per lo convit de la gloria y obrírselas per la set, fam y tots los torments del infern. Pera tots es profitós lo dejuni: «Ab lo dejuni, diu la Iglesia en lo prefaci de la Quaresma, reprimex Dèu los vicis, eleva lo enteniment y concedex virtuts y premis; y en lo temporal, ¿no ahorram gastos molts vegadas superfluos? anyadex á axó lo bè del cos que tan desitjám conservá; ¿no es la dieta lo remey que mes comunment prescriuent los metges?

Si algú te digués: ¿Per qué comprant la Butlla se ha de poder guanyar una indulgencia, y no comprantla no? Pots tú respondrer: La butlla no se compra: pera que hi haja compra es precís que hi haja alguna proporció entre lo que se dona y lo que se rep. Si un va á una botiga de panyos, y dona al amo de ella tres rals, y ell li entrega tota

Lo quint, pagar bè los delmes y primicias, ó lo que á assó sia degudament substituhit.

una pessa de panyo molt bo, ningú que sapia lo que se diu, dirá que la compra; sino que se la regalan: porque cap proporció hi ha entre tres rals y una pessa de panyo, que val algunas unhas: menos proporció hi ha entre tres rals y una indulgencia. Lo Papa com á dispensador de los tressors de la Iglesia nos regala las indulgencias; y així com podria manar oír una missa, etc., mana que doném una limosna: no es altra cosa lo diner de las butllas: y res més rahonable, que manar una limosna; peraque sens perdonin las penas temporals degudas á nostres pecats.

Si te diu després: ¡Que un paper dolent nos autorisi pera menjar carn y guanyar indulgencias! Contéstali: Qui nos autorisa es lo Papa; lo paper es un document en lo que consta la autorisació.

A qui te diga: No dejunar, y menjar carn certs dias, aixó no condemna. Respontli: No dejunar y menjar carn certs dias, aixó precisament no condemna: lo que condemna al home es, la desobediencia á la Iglesia, que se comet no dejunant ó menjant carn certs dias. Lo que condemna al home es la rebel·lió contra los seus llegítims pastors; als quals debém obehir com al mateix Dèu que los envia, als quals lo mateix Jesús, verdader Dèu digué: Qui á vosaltres ou, á Mí me ou; qui á vosaltres desprecia á Mí me desprecia.» Lo que condemna al home es lo seu mal cor; que pecca no volentse subjectar á un

LOS SAGRAMENTS DE LA IGLESIA

SON SET (1):

Lo primer, sant Baptisme.

Lo segon, Confirmació.

Lo tercer, Eucaristía.

Lo quart, Penitencia.

Lo quint, Extremaunció.

Lo sisé, Orde sagrat.

Lo seté, sant Matrimoni.

precepte que al mateix temps que es fácil de cumplir porta ventatjas, en lo espiritual y en lo corporal; en lo espiritual remontant lo enteniment á la consideració de las cosas divinas, y en lo corporal reduint gastos y contribuint á la salut ab la moderació en lo menjar.

(1) Jesucrist es lo autor dels Sacraments. Ab lo Baptisme se nos perdona lo peccat original, nos fem fills de la Iglesia, y capassos de rebre los demás Sacraments. Si es gran lo qui rep aquest Sacrament, y ha comés pecats personals, se li perdonan també aquestos: però es necesari tenir dolor de ells. Lo ministre ordinari del Baptisme solemne es lo sacerdote, lo extraordinari es lo diaca. En cas de necessitat, qualsevol home ó dona pot administrá aquest Sacrament. Las paraulas que se han de dir per batejar son aquestas: *Jo te*

PARE NOSTRE.

Pare nostre, que estau en lo cel, sia santificat lo vostre sant nom, vinga á nosaltres lo vostre sant regne, fassas la vostra voluntat axí en la terra com se fa en lo cel. Lo nostre pa de cada dia doneunos, Senyor, en lo dia de vuy; y perdoneunos las nostras culpas, axí com nosaltres perdonám á nostres deutors; y no permetau que nosaltres caigám en la tentació, ans deslliureunos de qualsevol mal. Amen, Jesús.

batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant. Lo que se ha de fer es: lo mateix que profereix las paraulas, en lo mateix temps que las profereix tirar aygua al cap de la criatura, fer que corria, y tenir la intenció de fer lo que fa la santa Iglesia. Si en cas de necessitat, no se pogués tirar aygua al cap de la criatura, deuria tirarse á la part mes principal que se pogués; y al mateix temps deuria dirse: *Si ets capás de rebre lo Baptisme, jo te batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.* Y si després se pogués tirar la aygua al cap, deuria ferse dient: *Si no has estat batejat, jo te batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.* La Confirmació nos dona un augment

AVE MARIA.

Dèu vos salve, María, plena de gracia, lo Senyor es ab Vos y beneyta sòu Vos entre totas las donas y beneyt es lo fruyt del vostre sant ventre, Jesús.

Santa María, Mare de Dèu, pregueu per nosaltres pecadors, ara y en la hora de la nostra mort. Amen, Jesús.

de gracia, per poder més facilment cumplir lo promés en lo Baptisme. Lo ministre de la Confirmació es lo Bisbe: pera rébrel se ha de estar en gracia.

Lo Sagrament de la Eucaristía es lo pa y lo bi consagrats. En aquest Sagrament, baix las especies de pa y bi, está tot Cristo; son cos, sa ánima y sa divinitat. Las cosas necessarias per rébrel dignament, se explican ahont se tracta de lo que se deu fè en lo temps pasqual. Lo Sagrament de la Penitencia es lo que rep lo home, quan habent manifestat al confessó los sèus pecats, reb de ell la absolució. Las cosas necessarias pera rébrel ab fruyt, se explican ahont se tracta de lo que se deu fer á lo menos una vegada al any. Lo sagrament de la Extrema-Unció, es lo sagrament de la unció dels malalts, per la salut de la ánima y cos feta per lo sacerdot. Aquest Sagrament dona una gracia ab la qual se perdonan las reliquias dels pe-

SALVE.

Dèu vos salve, Reina y Mare de misericordia, vida, dolsura y esperansa nostra, Dèu vos salve. A Vos cridám los desterrats fills de Eva: á Vos suspirám gement y plorant en aquesta vall de llágrimas. Ea, donchs, advocada nostra, aqueixos ulls vostres misericordiosos giraulos envers nosaltres, y després de aquest desterro mostraunos á Jesús, fruyt beneyt del vostre sant ventre. ¡Oh clementíssima! ¡oh piadosa! ¡oh dolsa Verge María! Mare santa de Dèu, pregau per nosaltres, que siam dignes de las promesas de Jesucrist, únich Fill vostre y Senyor nostre. Amen, Jesús.

cats, se resisteix mes fácilmente á las tentacions, se rep consol en las agonías de la mort, y alivio en las malaltías corporals si per la salut del ánima convé. Per rebrello es necesari estar en gracia.

Lo Orde sagrat es lo Sagrament que reben los que son promoguts al estat eclesiástich, lo qual dona un poder espiritual, y gracia per desempeñá degudament los cárrechs eclesiástichs. Lo ministre de aquest Sagrament es lo Bisbe. Lo sub-

CONFESSIÓ GENERAL.

Jo pecador me confesso á Dèu totpoderós, y á la gloriosa sempre Verge María, al benaventurat sant Miquel Arcángel, al benaventurat sant Joan Baptista, als sants apóstols sant Pere y sant Pau, á tots los Sants, y á Vos, Pare, que he pecat en demasía de pensament, paraula, obra y omissió, per ma culpa, per ma culpa, per ma grandíssima culpa. Per tant jo prech á la gloriosa sempre Verge María, al benaventurat sant Miquel Arcángel, al benaventurat sant Joan Baptista, als sants apóstols sant Pere y sant Pau, á tots los Sants, y á Vos, Pare, que preguéu per mí á Dèu nostre Senyor. Amen.

jecte digne es lo home que, además de estar en gracia, te la ciencia que demana lo Orde á que es promogut. Lo Matrimoni, lo que administra la Iglesia católica (no lo civil) es sant y sacrament: dona als que dignament lo reben, gracia peraque més fácilmente pogan cumplir las obligaciones del estat; amantse, sufrintse lo un al altre, y donant bona educació als fills. Pera rébrerlo es necesari estar en gracia.

ACTES DE CONTRICIÓ Y DE ATRICIÓ.

Senyor mèu Jesucrist, Dèu y home verdader, Criador, Pare y Redemptor mèu, en qui crech, en qui espero, á qui estimo y amo mès que á totas las cosas, me pesa de habervos ofés, per ser Vos qui sòu bondat infinita; y tambèn me pesa perque me podeu castigar ab lo infern; y ajudat de vostra divina gracia, propo- so no tornar mès á pecar, confessarme y cumplir la penitencia quem serà donada.

No se posan las benaventuransas per brevedat; però ama á Dèu ab tot lo cor, y serás benaventurat, que te aprofitará mès que sabé las benaventuransas. Per la mateixa rahó no se posan las obras de misericordia; però ama á ton próxim y las practicarás, y sens dubte que te aprofitará mès practicarlas que saberlas ó contarlas. Pera sabé si amas á Dèu êxamina si observas los sèus manaments y los de la Iglesia, y si amas al pròxim, si fas ab ell lo que voldrias que ab tú fessen, y si te abstents de fer ab ell lo que no voldrias que fessen ab tú.

TOTS LOS DIAS.

Estám obligats á observar los Manaments de la lley de Dèu: y los de la Iglesia, en los dias en que n'hi ha.

Es una heretjía condemnada moltas vegadas per la Iglesia, dir que es imposible al home observar tots los Manaments de la lley de Dèu. Es veritat que á vegadas trovám molta dificultat en la observancia de alguns, com per exemple, no fer mal al qui á mí me ha causat molts perjudicis, abstenirse de certas accions de las quals resulta á nostre cos un gran deleyte; pero si considerám las cosas no segons la passió, sino segons rahó; si considerám que Dèu assisteix ab la sua gracia als que de part sua no hi posan impediment, si pensám ab lo

premi, veurém que es molt verdader lo que digué Jesucrist: « Lo mèu jou es suau y la meva càrrega es llaugera.»

Obsérvals tots exâctament, perque son la escala per la que se puja al cel. Cumpleix ab las obligacions del tèu estat; apártat de totas las ocasions de pecar, com son companys perversos, ociositat, molts jochs, balls indecents (en aquestos temps casi tots), teatros de malas representacions (que si no en lo total de la representació, á lo menos en part ho son casi tots), festeig, y de tot lo que puga sé ocasió de pecar. Luego que comensi per tú un nou dia, dóna á Dèu las primicias ab la práctica de la virtut de la diligencia: no las dónis al dimoni ab un acte de peresa, dónalas á Dèu que tel concedeix, ab la práctica de la virtut de la diligencia. Quan soní la hora de alsarte, imagínat que lo Angel te diu, com digué en altre temps á sant Pere, quan lo tragué de la presó: « Alsat ab prestesa,» y feso aixís. Vesteixte ab tot recato; pues que estás en la presencia de Dèu, devant del qual se incli-

nan ab tot respecte los mès elevats serafins. Si entre dia te succeheix algun mal converteixlo en bè, sufrintlo ab paciència per Dèu. No fassis lo que fan molts, que quan alguna cosa no los va bè, diuhen malas paraulas; que á las horas de un mal ne tenen dos; y si dònan escándol ab las malas paraulas ne tenen tres, y á mès se rebaixan á sí mateixos, perquè dònan á coneixer una fragilitat sua. Si tè veus precisat á treballá ab gent, que ab las suas murmurations y desvergonyiment ofenen á Dèu, no los vulgas imitar; si no pots impedir lo mal, fès com que fosses sol, encara que estigas entre molts: si te burlan, no fassis cas de aquestas burlas, porque hi ha confusions (com aquestas) que dònan gracia y gloria. De los mundans es molt de preferir véuresen burlat que elogiats. Si te venen tentacions apártalas promptament: no fixis la vista á objectes que te poden ser ocasió de pecar; recórdat sovint que estás á la presencia de Dèu, y cántali alabansas, y serveixlo ab alegría; y si te vegesses molt tentat,

recórdat que quan majors serán las tentacions tan major será lo premi y més brillant la corona.

Pera que sapias fer tot lo aquí indicat, procurarás fer lo següent

EXERCICI DEL CRISTIÀ.

PER LO DEMATÍ.

Alsante dirás :

Jesús, Joseph y María, jo vos dono lo cor y la ánima mia : Jesús, Joseph y María, assistiume en la última agonía : Jesús, Joseph y María, espiria en pau ab vosaltres la ánima mia. *Crech en un Dèu*, etc. (com en la pag. 16).

Agenollat, luego de haberte alsat, farás lo senyal de la santa creu, dient:

Per lo senyal † de la santa creu, de nostres † enemichs deslliuraunos Senyor, † Dèu nostre. En nom del Pare, y del Fill, † y del Esperit Sant. Amen, Jesús.

ALTISSIM DEU Y SENYOR MEU.

Veritat infal·lible en qui crech, Clemencia inefable en qui espero, Bondat infinita á qui amo sobre totas las cosas y á qui me pesa de haber ofés: vos dono gracias de haberme criat y conservat en aquesta nit. Oferesch á honra y gloria vostra tots los pensaments, paraulas y obras del present dia, ab intenció de guanyá quantas indulgencias puga; pregant per los fins que tingueren los Summos Pontífices en concedirlas, y en satisfacció dels mèus pecats.

No permetau, Pare mèu amorosíssim, que vos ofenga en lo dia de avuy: guardeume dels llassos quem pari lo enemich; doneume forsa per fugí de las ocasions de pecar y véncer ma passió dominant. Vuy viurer y morir en la vostra santa fe, perque servintvos en aquesta vida, meresca gosarvos en lo regne etern de la gloria. Amen.

Alcanseume aquest favor, Angels y Sants del cel; y vos en especial, gloriós

sant N., patró y advocat mèu, intercediu per mí.

Pare nostre y Ave Maria.

A MARÍA SANTÍSSIMA.

¡ Oh Senyora meva! ¡ Oh Mare meva! jo me oferesch tot á Vos, y en proba del mèu filial afecte, vos consagro en aquest dia los mèus ulls, las mevas orellas, la meva llengua, lo mèu cor; en una paraula, tot lo mèu sèr. Ja que sò tot vostre, Mare de bondat, guardeume com á cosa y possessió vostre (1).

(1) La Santedat de Pio IX, per decret de 3 de Agost de 1851, á petició del M. R. P. General de la Companyia de Jesús, concedí cent dias de indulgencia, per cada vegada que se resi dematí y vespre esta devota oració, precebida de una *Ave Maria*. Y qualsevol que la resi tots los dias, guanyará indulgencia plenaria una vegada al mes, si rebuts los sants Sagraments, visita una iglesia, y prega per la intenció de Sa Santedat. Totas aquestas indulgencias son aplicables á las ánimas del purgatori.

AL ANGEL CUSTODI (1).

Angel de Dèu, baix qual guarda me
posá lo Senyor ab amorosa pietat; á mi
que sò á Vos recomenat, il-lumineume
avuy, gardeume, regiume y gober-
neume. Amen.

(1) Aquesta oració al sant Angel Custodi, te
concedidas las mateixas indulgencias que la pre-
cedent. Pio VI, 2 de Octubre de 1795.

DILLUNS.

MEDITACIÓ DEL BENEFICI DE LA CRIACIÓ.

PUNT I. Considera cent any atrás ¿qué eras? res. Infinitament menos que un gra de arena. Y ara ¿qué ets? poch menos que los Angels. ¿Qui te doná aquest sér que tens? Dèu: Dèu ab lo sèu infinit poder, y per la sua bondat, te doná lo cos ab los sèus sentits y la ánima ab las suas potencias. Y si segons tota lley es lo home deutor de tot lo que reb, se segueix que ab tot aixó estás obligat á servir á ton Criador, baix la pena de ser ingrát ab qui tan bè te fèu. Perque si un home fa una casa, ¿á qui ha de serví aquesta casa sino al amo que la fèu? y si plantá una vinya, ¿de qui

ha de ser lo fruyt sinó del que la plantá? y si, com diu Séneca, los que reben beneficis son obligats á imitá las terras fértils, que dònan molt més de lo que reberen; ¿cóm no emplearém en lo servey de Dèu tots los sentits del cos y to- tas las potencias de la ánima, pues que fins fentho aixís no li donarém més que lo que habem rebut? Y si, com diu Aristóteles, á los pares no sels pot pagá enterament lo que sels deu, ¿qué se podrá pagar á Dèu que tan més nos ha donat que tots los pares del mon? Y si tan gran mal es ser un fill rebelde y desobedient á son pare, ¿qué será serho á Dèu que per tants títols es pare? en qual comparació ningú mereix títol de pare, pues que de ell se deriva tot lo sér de pares en lo cel y en la terra. Y si á lo que Dèu te doná y anyadeixes lo amor ab que te lo doná, puja de tal punt la obligació de servirlo y amarlo, y la gravetat de la culpa de ser desagahit, que es del tot incomprehensible.

PUNT II. A lo que Dèu te doná y al amor ab que te ho doná, encara hi has

de afegir lo molt que tè per darte y te vol donar: per lo qual se ha de saber que, generalment parlant, totas las cosas que naixen no naixen luego ab tota perfecció; colcom tenen y colcom los falta; que després se haja de acabar; y lo cumpliment de lo que falta lo ha de donar lo qui comensá la obra. Si un pintó acabant de pintar una imatge deixás per completarla los ulls, y aquesta imatge conegués y pogués, ¿qué faria? ¿ahont aniria? no aniria per cert á casa de reys ó prínceps, porque aquestos no poden satisfacer son desitg; sino aniria á casa de son mestre, y suplicaríali la acabás de perfeccionar. Pues, oh criatura, ¿qué altra causa es la tua sino aquesta? No estás encara acabada de fer; molt es lo que te falta per la tua perfecció. Ab dificultat está acabat lo dibuix; lo que clarament manifesta lo desitj continuo de la mateixa naturalesa que no reposa, sino que sempre está suspirant per més. Volgué Dèu rendirte per fam, y que las mateixas necessitats te tirassen á sas portas y te portessen á Ell. Per

aixó no volgué acabarte desde lo principi; per aixó no volgué enriqueirte tot seguit: no per escás, sino per amorós; no perque fosses pobre, sino perque fosses humil; no perque tinguesses necessitats, sino per tenirte sempre ab sí. Pues si ets pobre, cego y menesterós, ¿per qué te vas al mon y á la carn, per quedar mes pobre? ¿per qué no vas al Pare que te criá y al Pintó que te comensá, perque Ell acabi lo que te falta? Mira com aixís ho feya lo rey Davit. «Tas mans (diu ell) me feren y criaren; donaume enteniment y aprenga vostres Manaments.» Com si digués mes clarament: Tas mans, Senyor, feren tot lo que hi ha en mí; pero no está acabada aquesta obra: los ulls de ma ánima, entre altres parts, se han encara de acabá. ¿A quí, donchs, demanaré lo que me falta sino al qui me doná lo que tinch? Pues, Senyor, doneume aquesta llum, clarifiqueu mos ulls perque vos conega y vos ami, y així acabeu lo que comensáreu en mí.

Al Criadó ó á Dèu,
En perfeccions infinit,
Sempre, de dia y de nit,
Adorará lo cor mèu.

AL SURTIR DE CASA.

Dirigiu, Senyor, mos passos, guardeu
mos sentits, y no permetau que jo vaja
per los camins de la iniquitat.

AL COMENSÁ LO TRABALL.

Benehiu, Dèu mèu, aquest treball, y
accepteulo en unió de los molts que Vos
patíreu per mí.

ABANS DE MENJAR.

Fará la senyal de la creu (també al surtir de
casa y antes del treball), y dirá :

Doneu, Senyor, vostre santa benedic-
ció sobre nosaltres y sobre aquestos ali-
ments que anám á pendrer per mante-
nirnos en vostre sant servey.

Pare nostre y Ave Maria.

DESPRÉS DE MENJAR.

Vos donam gracias, Senyor, per lo aliment ab que nos habeu afavorit, concediunos que usem santament de la vida que ab ell conservam.

AL TOCH DE LAS ORACIONS.

ŷ. Angelus Domini
nuntiavit Mariæ.

ŕ. Et concepit de Spi-
ritu Sancto.

Ave María...

ŷ. Ecce Ancilla Do-
mini.

ŕ. Fiat mihi secun-
dum verbum tuum.

Ave María...

ŷ. Et Verbum caro
factum est.

ŕ. Et habitavit in no-
bis.

Ave María...

ŷ. Ora pro nobis san-
cta Dei Genitrix.

ŷ. Lo Angel del Se-
nyor portá la emba-
xada á María.

ŷ. Y concebí per obra
del Esperit Sant.

Dèu vos salve María...

ŷ. Aquí está la Escla-
va del Senyor.

ŕ. Fassias ab mí se-
gons la tua paraula.

Dèu vos salve María...

ŷ. Y lo Verb se feu
carn.

ŕ. Y habitá entre no-
saltres.

Dèu vos salve María...

ŷ. Pregueu per nos-
altres, santa Mare de
Dèu.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Gratiam tuam quæsumus, Domine mentibus nostris infunde ut qui, Angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum Amen.

R. Pera que siam dignes de las promesas de Cristo.

ORACIÓ.

Derrameu, Senyor, la vostra gracia en nostres cors, á fí de que, los que habem conegut per la veu del Angel lo misteri de la encarnació de vostre Fill, siam portats per los mérits de la seva passió y creu á la gloria de la resurrecció. Per lo mateix Jesucrist nostre Senyor. Amen (1).

(1) Benet XIII Papa, desitjant que tots los fiels, moltes vegadas al dia, implorassen la protecció de la beatíssima Verge, y venerassen lo gran misteri de la encarnació del Fill de Dèu; ab breu universal y perpetuo expedit lo dia 14 de Setembre de 1724 á tots los fiels cristians, que al toch de la campana al dematí, ó al mitg dia, ó al vespre resassen arrodillats cada dia lo *Angelus Domini*, etc. concedí una indulgencia plenaria una vegada al mès, en un dia en que habent confesat y combregat pregaren per la santa Iglesia, etc., y cent dias per cada vegada resantla verdaderament arrepen-tits. Altras cent dias se guanyan resant lo *Pare*

EXERCICI PER LA NIT.

Antes de ficarte al llit, feta la senyal de la creu, dirás :

Senyor Dèu mèu, en qui crech y espero, vos adoro y amo ab tot lo mèu cor; vos dono gracias per haberme criat, per haberme redimit, fet cristiá y conservat en aquest dia. Doneume gracia per conèixer mos pecats y arrepenirme de ells.

Aquí te examinarás, preguntante á tu mateix : ¿ qué he fet avuy? ¿ cóm ho he fet? ¿ he deixat de fer alguna cosa de las que debia? y conclourás lo exámen ab un fervorós acte de contrició, dient:

Senyor mèu Jesucrist, Dèu y home verdader, Criador, Pare y Redentor meu,

nostre, etc., ó lo *De profundis* al toch de ánimas. Disapte al vespre, diumenges y tot lo temps pasqual se diu están drets lo *Angelus Domini*, etc. Ahont no se senten las campanas se guanya lo mateix dient la oració cerca de la hora acostumada.

No te avergonyescas de fer actes de Religió; porque te avergonyirias de lo que ennobleix, y serias tant tonto com los mundans quant fan gala de paraulas deshonestas, que se glorian de lo que los rebaixa. Un acte de religió es una proba de que som racionals; una paraula deshonestas es una proba de sè animals.

en qui crech, en qui espero y á qui amo sobre totas las cosas; sols per ser Vos qui sòu, bondat immensa, infinitament misericordiós, y per la sang preciosíssima que per lo meu amor derramareu en lo arbre de la creu, dich quem pesa de habervos ofés: me pesa, Dèu mèu, de que no me pese mèu. Y encara que no hi hagués infern que temer, ni gloria que esperar, sols per ser Vos qui sòu me arreptesch, aborresch mas culpas, y me pesa de haber pecat; y voldria, Senyor, que vinguessen sobre mí tots los mals, y la mort antes que oféndreus de nou: propono, Senyor, may mèu pecar; apartarme de las ocasions de ofendreus; y vos oferesch ma vida, y lo descans de aquesta nit en satisfacció de mos pecats: y aixís com ho demano, aixís espero de vostra bondat y misericordia infinita que me perdonaréu, me donaréu gracia per esmenarme y perseverar fins al fi de ma vida en vostra amistat y gracia. Amen.

Resada ab devoció una *Ave Maria* y la oració: Oh Senyora meva, etc., página 34, digas al Angel Custodi: Angel de Dèu, etc., página 35.

Guardeume , Senyor, en aquesta nit de pecar; y de tot mal, si convé.

Antes de ficarte en lo llit pensa un poch:

He de morí y no se com. Seré judicat de Dèu y no sè quan. Si fòs en aquesta nit ¿qué compte li donaria? ¿qué sentència me tocaria? ¿seria de salvació ó de condemnació?

Y ab aquesta incertitut , ¿no ploraré mos pecats ara que tinch temps, y no esmenaré ma vida?

Ficat en lo llit, digas : (1).

Jesús, Joseph y María, vos dono lo cor y la ánima mia, etc.

(1) Pio VII concedí cent dias de indulgencia per cada una de aquestas jaculatorias.

DIMARS.

MEDITACIÓ DEL BENEFICI DE LA REDEMPCIÓ.

PUNT I.—Vingám al benefici inestimable de nostra redempció. Per parlar de aquest misteri se troba lo home tan indigne, tan curt y tan atrapat, que no sap per ahont comensi, ni per ahont acabi, ni que deixi, ni que prengui per dir. Si no tingués la torpesa del home necessitat de aquestos estímuls per ben víurer, milló fora adorá ab silenci la altesa de aquest misteri, que posá tacas en ell ab la torpesa de nostra llengua. Constan de un famós pintó, que habent pintat en una fusta la mort de una donsenlla, filla de un rey, y prop de ella als parents ab las caras molt tristas, y á sa

mare molt més trista; quan vingué á voler dibuixar la cara del pare, la cubrí de propósit ab un vel, per donar á entendre, que faltaba lo art per expresar cosa de tan dolor. Pues si tot lo que sabem no basta sols per explicá lo benefici de la criació, ¿quína eloqüencia bastará per êxplicar lo de la redempció? ab una simple mostra de sa voluntat criá Dèu totas las cosas del mon y li quedaren las caixas plenas, y lo bras fort acabantlo de criar: més per redimirlo suá trenta tres anys, y derramá tota sa sanch, y no quedá en Ell membre ni sentit que no patís lo seu dolor. Poch apreci sembra de tan grans misteris ser ab llengua de carn manifestats. Pues ¿qué faré? ¿callaré ó parlaré? Ni dech callá ni puch parlá. ¿Cóm callaré tan grans misericordias y cóm parlaré misteris tan inefables? callá sembra desagraiment, y parlá sembra temeritat. Per aixó suplico ara á vostra infinita pietat, que entre tant que jo estiga apocant vostra gloria ab ma torpesa, per no sabé més, estigan allá en lo cel glorificantvos los que vos saben

alabar; y ells componguin lo que jo descomponguí, y dorin lo que lo home desdora ab lo sèu poch saber.

Dèu, per nosaltres homes, y per nostra salut baixá del cel, y se encarná per obra del Esperit Sant en las entranyas de la Verge María, y se fèu home, y patí y morí per los homes: ¡oh bondat immensa! ¡oh excés de amor!

PUNT II.— Considera com lo Fill del etern Pare, compadescut de las humanas miserias, per sola sa bondat tingué á bè incliná los cels de la sua grandesa, y vestirse de nostra naturalesa, y entregarse per tots los nostres deutes, y patí per ells los majors torments que patit se han. Per mi, Senyor, nasquéreu en un estable patint fret; per mi fóreu circumcidat lo dia octau; per mi fugíreu á Egipte; per mi dejunáreu, suáreu, y probáreu per experiència tots los mals que mereixia ma culpa, no sent Vos lo culpat, ni un tercer, sino lo ofés. Per mi fóreu prés, desamparat, venut, negat, presentat á uns y altres tribunals y jutges, y devant de ells acusat, abofeteixat,

infamat, escupit, escarnit, comparat ab Barrabás, y estimat en menos que ell: per mi coronat de espinas, portáreu la creu al coll, y finalment moríreu clavat de peus y mans en ella, desamparat no sols del homes, sino fins de vostre etern Pare. Pues, si tan, Senyor, vos dech perque me redemíreu, ¿quánt vos deuré per aquesta manera de remey? Redemíreume ab inestimables dolors y deshonoras, y venint á sè oprobi dels homes y despreciat del mon. Ab aquestas deshonoras me honráreu, ab aquestas acusacions me defensáreu, ab vostra sanch me rentáreu, ab vostre desamparo meresquéreu que jo fos amparat, y ab vostra corona de espinas que pogués un dia jo ser coronat ab una corona de rosas y de gloria per regná eternament en la patria felís. Pues ¡oh bon Pare que aixís amau á vostres fills! ¡oh bon Pastó que aixís os donau en manteniment y aliment á votras ovellas! ¡oh fiel guardadó que aixís os entregau á la mort per los que vos encarregáreu de guardá! Pues ¿ab quín dó correspondré á aquest dó? ¿ab quín

amor correspondré á aquest amor? Digan totas las criaturas si hi pot habé benefici majó, ni gracia majó, ni obligació majó. Pues ¿quí no se oferirá tot al servey de aquest Senyor? Doneume, Dèu mèu, un cor nou perque vos ami, ja que no tan com mereixeu, á lo menos tan com puga, tots los dias de ma vida, y per tota la eternitat.

Jesús per lo nostre amor
Sa preciosa sanch derrama;
Pues, home, á Jesús ama
Y dónali lo tèu cor.

DIMECRES.

MEDITACIÓ DE LA MORT.

PUNT I. — Pensa , pues , primerament quán incerta es aquella hora en que te asaltarà la mort : perque no saps lo dia, ni lo lloch , ni en quín estat te trovarà ; solament saps que has de morí ; tot lo demás es incert : sino que ordinariament acostumasobrevení aquesta hora al temps que lo home está mes descuidat y olvidat de ella. Pensa després en lo apartament que á las horas hi haurà , no sols de totas las cosas que se aman en aquesta vida , sino també entre la ánima y cos , companya tan antigua y tan amada. Si se tè per gran mal lo desterro de la patria y del clima en que lo home se criá ,

podentse lo desterrat portar ab sí tot lo que aprecia; ¿quánt major ho será lo desterro universal de totas las cosas? ¿de las casas, dels intereses, dels amichs, del pare y mare, dels fills, de la llum y del ayre que respiram, y finalmente de totas las cosas? Si un bou brama quan lo apartan de altre bou ab qui llauraba, ¿quín bram será lo del tèu cor quant lo apartin de tots aquells ab cual companyía portares lo jou de las cárregas de aquesta vida? Mira també aquells últims accidents de la malaltía, que son com correus de la mort, quán espantosos y quán per témer: se alsa lo pit, se enronqueix la veu, se moren los peus, se jelan los jonolls, se afile lo nas, se enfonsan los ulls, se torna la cara cadavérica, y luego la llengua no acerta á fer son ofici, y finalmente ab la presa de la ánima que sen va turbats tots los sentits, perden la forsa y lo moviment.

PUNT II. — Considera també la pena que lo home rep á las horas cuan se li representa en lo que han de parar cos y ánima després de mort; porque del cos

ja se sap que no li pot tocá milló sort que un sot de vuit pams de llarch; pero del ánima no se sap cert lo que será, ni quina sort li ha de tocá. Aquesta es una de las majors congoxas que á les hores se pateixen, sabé de cert que hi ha gloria y pena per sempre, y está tan aprop de lo un ó de lo altre, y no sabé cuál de aquestas dos sorts tan desiguals nos ha de tocá. Després de aquesta congoxa sen segueix una altra no inferior; la cual es tal que fá tremolá, y fins als més esforsats. De Arseni se escriu, que están per morí comensá á témer; y com sos deixebles li diguesen : «Pare, ¿y tú aratems?» respongué: «Fills, no es nou en mí aquest temor, perque sempre he viscut ab ell.» Allí, pues, se li representan al home tots los pecats de la vida passada com un escuadró de enemichs que venen á tirarse sobre ell; y los mes graves, y en los que rebé mes deleite, aquestos se representan més vivament y son causa de major temor. ¡ Oh cuán amarga es á las horas la memoria del deleite passat, que en altre temps pareixia tan dols!

per cert ab molta rahó digué lo Sabi (1):
«No miris lo bí cuan es bermell, y cuan
lluheix en lo vidre son color; puig en-
cara que al béurerlo sembla suau, al fi
mossega com serpent verinosa, y esquit-
xa son verí com lo galápat.

Aquest es lo fel de aquella venenosa
beguda del enemich; aquest es lo amar-
gor que té aquell cálzer de Babilonia,
daurat per fora.

Sabent cert que he de morir,
Y no sabent cuant será,
¿Qué majó locura haurá
Que afanarse en adquirir?

(1) Prov. 23.

DIJOURS.

MEDITACIÓ DEL JUDICI FINAL.

PUNT I.—Considera los senyals espantosos que anirán devant de aquest dia; perquè (com diu lo Salvadó) (1) antes que vinga aquest dia hi haurá senyals en lo sol, y en la lluna, y en las estrellas, y finalment en totas las criaturas del cel y de la terra; perquè totas ellas sentirán lo seu fi antes que se acabin, y se estremirán, y comensarán á cáurer. Mès los homes (diu) anirán sechs y afilats de mort, sentint los brams espantosos del mar; y veyent las grans olas que alsará, inferint de aquí las grans ca-

(1) Luc. 21.

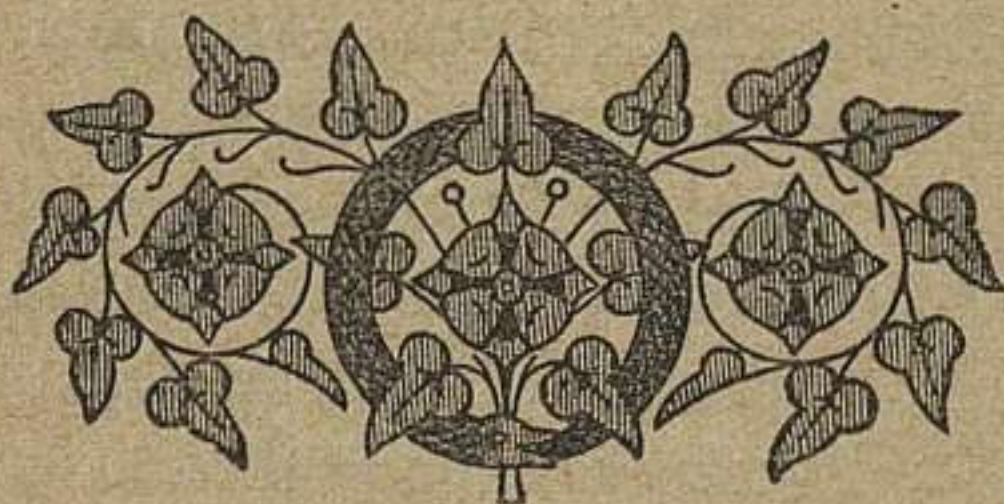
lamitats y miserias que amenassan al mon tan temerosos senyals. Y axís anirán atónits y espantats, las caras grogas y desfiguradas, abans de la mort morts, y abans del judici sentenciats, midant los perills ab sos propis temors, y tan ocupat cada hu ab lo sèu, que no se ocupará del de altre, encara que sia pare ó fill. Ningú hi haurá per un altre; porque ningú bastará per sí sol.

PUNT II.—Pensa, pues, cuán terrible será aquell dia, en el que se averiguarán las causas de tots los homes, y se conclourán los processos de tots los fills de Adam, y se donará sentencia definitiva de lo que per sempre há de ser. Aquell dia abrassará los dias de tots los sigles presents y passats; porque en ell donará lo mon compte de tots los sigles presents y passats; y en ell derramará Dèu la ira y sanya que te reunida de tots los sigles. Pues ¿qué arrebat surtirá aquell tan caudalós riu de la indignació divina, tenint reunidas tantas avingudas de ira y de indignació cuants son los

pecats comesos desde lo principi del mon? ¿Qué confussió per lo cristiá cuan Dèu li diga: Vina aquí, home mal, ¿qué vares veure en Mí que aixís me desamparasses y passases ab lo meu enemich? Jo te vas criá á ma imatge y semblansa; Jo te vas doná la llum de la fe, y te vas fer cristiá, y te redemí ab ma propia sanch. Per tú vas dejuná, caminá, vetllá, treballá y suá gotas de sanch. Per tú sufrí persecussions, assots, blasfemias, escarnis, bofetadas, deshonoras, espinas, claus y creu: testimonis aquesta creu y claus que aquí se manifestan; testimonis aquestas llagas de peus y mans que en lo mèu cos quedaren; testimonis lo cel y la terra á presencia dels quals vas patí. Pues ¿qué feres de aquesta ánima tua que Jo ab ma sanch habia fet meva? ¿en servey de quí empleares lo que Jo comprí tan car? ¡Oh generació loca y adúltera! ¿per qué volgues més serví á aquest enemich tèu ab fatiga y tristesa, que á Mí ton Redemptor ab repós y alegría? vos vas cridá tantas vegadas y no me responguéreu; truquí á vostras portas

y no me las obríreu; êxtenguí mas mans en la creu y no las miráreu: despreciáreu los mèus consells y las promesas y amenassas; pues digau ara vosaltres, Angels y criaturas totas, sigau vosaltres jutges entre Mí y ma vinya, ¿qué mes debia fer per ella que lo que fiu?

Tenint á Dèu que donar
Compte fins dels pensaments,
Be convé estar atents
En las obras y en parlar.

DIVENDRES.

MEDITACIÓ DE LAS PENAS DEL INFERN.

PUNT I.—Aquestas penas, diu sant Bonaventura, que deuen imaginarse en comparació de algunas figuras y semblansas corporals que los Sants nos ensenyan. Per lo que será convenient imaginar lo infern, com una presó obscura y tenebrosa posada dins de la terra, ó com un pòu profundíssim ple de foch, ó com una ciutat espantosa y tenebrosa que tota está cremantse, ahont no se sent altra cosa que veus y crits de atormen-tats y atormentadors, ab continuo plor y cruixir de dens.

Pues en aquest malventurat lloch se pateixen dos penas principals, la una

que anomenan de sentit, y la altre de dany. Y en quant á la primera, pensa com allí no hi haurá sentit algun que no estiga penant ab lo seu propi torment; perque així com los mals ofengueren á Dèu ab tots sos membres y sentits, y de tots feren armas per servi al pecat, axí ordena Ell que cada un de ells peni ab son propi torment y pagui lo merescut. Los ulls adúlter y deshonestos, patirán ab la visió horrible dels dimonis: las orellas que se donaren á escoltar mentidas y torpesas, sentirán perpetuas blasfemias y gemechs: lo nas acostumat á perfums y olors sensuals, será plé de insufrible fetor: lo paladá que se regalava ab diferents menjars y goluderías, será atormentat ab rabiosa fam y set: la llengua murmuradora y blasfema, amargada ab fel de dragons: lo tacto, acostumat á blanduras y regalos nadará (com diu Job) (1) en aquellas jeldas del riu Cocyto y entre los ardors y llamas de foch. Y no solament tots los

(1) Job, 24.

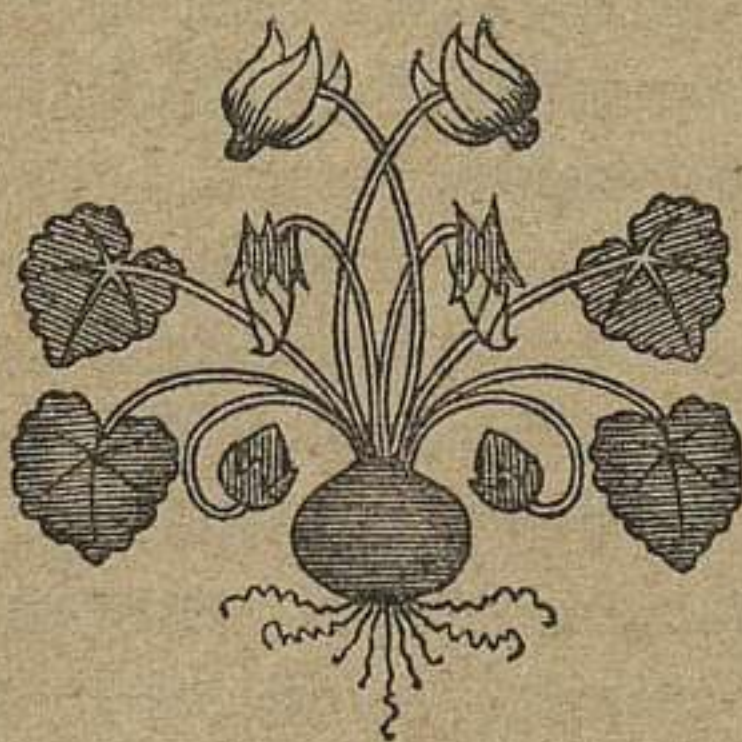
sentits del cos, sino també totes las potencias de l' ànima patirán gran torment.

PUNT II.—Pues no son aquestas las majors de las penas que en lo infern se pateixen, altra ni ha sens comparació major; que es la que anomenan los teó-lechs pena de dany, la que consisteix en habé de quedar per sempre privats de la vista de Dèu nostre Senyó y de la sua dolcíssima companyía. Perque tan major es una pena cuan priva al home de major bè: y pues Dèu es lo major bè dels bèns, está privats de Ell es lo major mal dels mals.

Aquestas son las penas que pateixen tots los condemnats; pero á més de aquestas n'hi ha altres particulars que allí patirá cada hú conforme á la qualitat del delicte comés: perque una será la pena del supervo, y altra la del envejós, y altra la del avaro, y altra la del lûxuriós, y així los demés. Allá se tâxará lo dolor conforme al deleyte rebut; y la confusió conforme á la presunció y soberbia; y la nuesa conforme á la de-

masía y abundancia; y la fam y set
conforme al regalo y êxcesos pas-
sats.

Los gustos del pecadó
Prompte se acabarán,
Pero sempre durarán
La tristesa y lo doló.

DISSAPTE.

MEDITACIÓ DE LA GLORIA.

PUNT I.—Considera primerament la èxcelencia del lloch; y principalment la grandesa de ell, que es admirable; perque cuant l'home llegeix en alguns graves autors que cada una de las estrellas del cel es major que tota la terra, y que n'hi ha algunas de ellas de tan èxtraordinaria grandesa, que son no-ranta vegadas majors que tota ella, y alsa los ulls al cel, y veu la multitud de estrellas; y tants espais ahont cabrian moltíssimas mès, ¿cóm no se espanta? ¿cóm no queda atónit considerant la immensitat de aquell lloch y mès la de aquell Senyó que lo criá? La hermosura

de ell no se pot explicá ab paraulas; perque si en aquesta vall de llágrimas y lloch de desterro criá Dèu cosas de tanta admiració y de tanta hermosura, ¿qué haurá criat en aquell lloch que es aposento de sa gloria, trono de sa grandesa, palau de Sa Majestat, casa de sos escullits, y paraís de tots los deleytes?

PUNT II.—Considera, que es lo cel (com diu lo docte Bocci) un estat perfet per la reunió de tots los bèns. Res de aquest mon mereix lo nom de estat, perque en aquest mon res hi há que sia estable, tot passa, tot se acaba. La gloria ab que Dèu premia als que han observat los sèus sants manaments, sí que mereix lo nom de estat; perque es estable, no tindrà fi. Es un estat perfet y perfectíssim; perque reuneix tots los bèns, y bèns verdaders sens mescla alguna de mal. Los bèns de aquest mon, á mes de ser breus y miserables, ningú los poseheix tots junts: un serà rich, pero serà faltat de salut: altre tindrà bona salut, pero serà un pobre; altre tindrà

salut y riquesas, pero será un ignorant, y tots los bèns junts ningú los posseheix. En lo cel, pero, los possehirém tots junts; perque possehirém al mateix Dèu, que es la Font y Principi de tot bè. La gloria y la dolçura de que se gosa en lo cel es tan gran, que diu lo doctó de la Iglesia sant Agustí, que si una sola gota caigués en lo infern bastaria per endolsá las penas de tots los condemnats. Si lo rey Assuero, que reyná desde la India fins á la Etiopía, sobre cent y vint y set provincias, fèu un convit tan gran que durá cent y vuitanta dias, en el que los convidats bebian ab vasos de or, los plats y demés paraments de la taula eran també de grandíssim valor, los aliments los mes êxquisits que se podian encontrá, los vins los més generosos, ¿qué será lo convit que fa Dèu als justos en lo cel, tenint un poder infinit y amantlos ab infinit amor? Tot lo que se pot imaginá no iguala á la grandesa dels bèns de la gloria. Y. á més

En Dèu lo goig es segur
Perque dura eternament,
Unint lo goig que es present
Ab lo passat y futur.
Aquest es aquell goig pur
Que en la cel Dèu te ofereix :
¿Mòlt milló no te pareix
Del que en lo mon procuras ?
Lo goig de las criaturas
Ni de goig lo nom mereix.

DIUMENGE.

MEDITACIÓ DELS RESPECTES HUMANS.

PUNT I.—Per cumplir ab lo manament de santificar las festas has de ohí entera la santa Missa ab atenció y devoció, has de apartarte de diversions perillosas y de mals companys, y á més per cumplir ab lo fi del precepte has de procurá fer alguna altra obra bona. Aquest precepte, no obstant de ser tan suau y tan conforme á las nostras inclinacions, es un dels que més se trencan; y per aixó si vols cumplí ab los debers (atesa la relâxació dels costums y la profanació de aquestos dias sants), tindrás que sufrir la crítica. Los més malignants criticarán la tua mudança de hipocresía, su-

perstició ó de segonas intencions: los teus amichs se empenyarán (tal vegada) en ferte moltas observacions prudents (al sèu parer); te dirán que en las festas també se ha de menjar, que te esposas á umplirte de melancolía, que perdrás lo crédito en lo mon, que te farás insufrible, que te farás vell avans de hora y que tot ho pagarán los negocis de la tua casa; en lo mon (te dirán) se ha de viurer com en lo mon, y no son necessaris tants misteris per salvarse. Germá mèu molt amat, totas aquestas son paraulas locas y vanas; pues que á tots los que així parlan, lo que menos los importa y ab lo que menos pensan es ab la tua salvació y ab los teus negocis. Si fosseu del mon lo mon amaria lo que era sèu, deya Jesucrist á sos deixebles; pero com no sòu del mon, per aixó lo mon vos aborreix. Per aixó que hem de menjá debém no ofendre al que nos ha de doná que menjá: á cuánts hem vist dels que treballan en la festa, ociosos en lo dia del treball, y no tení que dí los mundans; y si veuhen que nos alsám de-

matí per anar á la iglesia, ó que no treballam en la festa, teme que se apoderi de nosaltres la melancolía, ó que nos fèm pobres: no es possible está bè ab lo mon, sino perdentse ab ell, ni hi ha modo de contentarlo; perque es molt vari.

PUNT II.—Molta ignorancia ó molta flaqueza es menester per fer cas de aquestas paraulas. Res contribueix tan á apartá la melancolía com lo testimoni de una bona conciencia. Als que perden lo crédito ab lo mon, Jesucrist los anomena benaventurats; la virtut fa al home sufragiu; pero insufragiu als que están faltats de ella, los que acostumats ab las tenebras del vici se ofenen ab la llum de la virtut, á la manera que los aucells nocturnos, acostumats ab las tenebras de la nit, se retiran y los molesta la llum del sol: que lo vici y lo desordre gastan las forsas del home y arruinan las casas, y la virtut y lo ordre obran efectes contraris es cosa tan sabuda que no se necessita doná probas. En lo mon se ha de viure com en lo mon per perdres ab ell, pero no per salvarse.

La observancia dels manaments no son misteris; sino debers que nos imposa la Religió, que son en tot conformes á la rahó. La acusació que te poden fer ab alguna apariencia de rahó; (si antes habias frequentat las casas de perdició y las malas companyías, y ara no), es tractarte de inconstant: pero felís inconstancia la que nos aparta del peccat per portarnos á Dèu; felís lo que habent tingut la desgracia de errar y pecar ho sap després coneixe per corretgirse y esmenarse; pero desgraciat el que es constant en errar y pecar: la constancia en bèn obrar es un bè; pero la constancia en mal obrar es lo mès temible de tots los mals. Per no fer cas de respectes humans nos habia de bastá sabé que lo mon es un enemich de la nostra ánima, y aixó nos habia de moure á aborri las modas y costums que tiran á halagá los sentits y las pasions (que es lo que lo mon ama), y á amá lo que es conforme á la Religió y á la rahó, (que es lo que lo mon aborreix). Aquesta era la regla que acostumaban seguí los Sants,

als quals bastaba sabé que lo mon ama-
ba una cosa perque la aborriçen, ó que
la aborria perque la amasen.

El que per no disgustar
Fa lo que fer no debia;
O bè lo que convenia
Deixa per êxecutar;
Semblant modo de obrar
Son poch seny publica bè,
Puig fa lo que no convé
Y tem á un sentenciat,
Y á Dèu que lo ha criat
Y es son jutje, no lo tè.

Procura, cristiá estimat, fer cada dia una de aquestas meditaciones, y de cap manera te deixis enganyar per lo maligne esperit, que voldrá ferte véurer que aixó de meditació es propi de sacerdots y monjas, y no de un treballador ó de qui tot lo dia ha de estarse en un taulell; puig has de enténdrer que sacerdots y simples fiels, amos y servidores, som criats pera lo mateix fi, que es amar y servir á Dèu en la present vida, y véurel y gosarlo allá en lo cel. Pera cumplir aquest fi es menester practicar las virtuts y abstenirse dels vicis; y qui vulga sobreposarse á la repugnancia que experimentem á empéndrer la práctica de las virtuts, y no deixarse arrastrar de la inclinació als vicis, convé que mediti las veritats eternas. Y á vegadas li convé més á un secular que á un sacerdot, com per êxemple, quan per rahó de sas ocupacions li es més difícil la virtut, ó se troba més en perill de deixarse arrastrar per lo vici. Si no pots dedicar mitja hora á la meditació, estígashi un

quart de hora, ó al menos llegéixla ab atenció: si aixó tampoch te es possible, esfórsat per recordar sovint aquestas veritats, encara que siga treballant: sobre tot quan te vinga alguna tentació.

ROSARI DE MARÍA SANTÍSSIMA.

De totes las devocions establertes en honor de la Reina dels Angels, la del sant Rosari es la més agradable á la celestial Senyora, y al mateix temps la més profitosa á las ánimas y la que més tèm lo infern. A la manera que la rosa es la reyna de las flors, així lo Rosari es lo rey de las devocions consagradas á María. En ell lo cristiá medita los misteris altíssims de nostra Religió, recorda davant de la Verge las més grans felicitats y penas de sa vida, y la saluda ab las paraulas més augustas en sí y més dolças al seu cor. ¡Felís aquell que lo resi cada dia ab tot fervor, á solas, y millor encara si es ab la familia; procu-

rant lo major respecte, apartant las distraccions, y resant clara y distintament Qui així ho fassi ¡quántas gracias alcansará del cel! ¡Quánt, per medi del sant Rosari, trobaren refrigeri en las penas, consol en las afficcions, remey en los mals, fortaleza contra las tentacions, y la salvació eterna! De cap manera deixis, donchs, passar un sol dia sense tributar aquest obsequi á la tua Mare amantíssima, que podrás practicar del modo següent:

Dilluns y dijous se contemplan los misteris de *goig*.

Dimars y divendres, los de *dolor*.

Dimecres, dissapte y diumenge, los de *gloria*.

Per lo senyal de la santa creu, etc.

Ÿ. Domine, labia me aperies.

R). Et os meum annuntiabit laudem tuam.

Ÿ. Deus, in adjutorium meum intende.

R). Domine, ad adjuvandum me festina.

✠. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

R). Sicut erat in principio, et nunc, et semper, en in sæcula sæculorum. Amen.

Senyor mèu Jesucrist, Dèu y Home verdader, en qui crech, en qui espero, á qui amo y estimo mès que á totes las cosas, me pesa de habervos ofés, per ser Vos qui sòu bondat infinita, y propono, ajudat de vostra divina gracia, no tornar mès á pecar.

Senyor Dèu nostre, dirigiu y encamineu tots nostres pensaments, paraulas y obras á major honra y gloria vostra. Y Vos, Verge santíssima, alcanseunos de vostre Fill que ab tota devoció resem vostre santíssim Rosari, lo qual vos oferim per la exâltació de la santa fe católica, per nostras necessitats espirituals y corporals, y per lo bè y suffragi de vius y difunts, que sigan de vostre agrado y de nostre major obligació.

MISTERIS DE GOIG.

Los misteris que se han de contemplar son los de goig.

Lo primer es la Encarnació del Fill de Dèu en las puríssimas entranyas de María santíssima. En reverencia de aquest misteri resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Lo segon misteri es la Visitació de María santíssima á sa cosina santa Elisabet. En reverencia, etc.

Lo tercer misteri es quan María santíssima, sempre Verge, parí á Jesús nostre Redemptor en lo portal de Betlem. En reverencia, etc.

Lo quart misteri es la Presentació del Fill de Dèu en lo temple. En reverencia, etc.

Lo quint misteri es quan la Verge santíssima, després de tres dias de haber perdut á son Fill, lo trobá en lo Temple disputant ab los doctors de la Lley. En reverencia, etc.

MISTERIS DE DOLOR.

Los misteris que avuy se han de contemplar son los de dolor.

Lo primer es la oració de Cristo Senyor nostre en lo hort de Gethsemaní. En reverencia, etc.

Lo segon misteri es quan lligaren á Cristo Senyor nostre en la columna y li donaren cinch mil y tants assots. En reverencia, etc.

Lo tercer misteri es quan posaren al Senyor la corona de espinas. En reverencia, etc.

Lo quart misteri es quan posaren sobre las espatllas de Jesucrist la pesada creu en que habia de ser clavat. En reverencia, etc.

Lo quint misteri es la crucifixió y mort del Senyor. En reverencia, etc.

MISTERIS DE GLORIA.

Los misteris que avuy se han de contemplar son los de gloria.

Lo primer es la triunfant Resurrecció de Cristo Senyor nostre. En reverencia, etc.

Lo segon misteri es la Ascensió de Cristo Senyor nostre al cel. En reverencia, etc.

Lo tercer misteri es la Vinguda del Esperit Sant sobre los Apóstols en forma de llenguas de foch. En reverencia, etc.

Lo quart misteri es la felís mort y gloriosa assumptió de María santíssima al cel en cos y ánima. En reverencia, etc.

Lo quint misteri es la Coronació de María santíssima per Reina de cel y terra. En reverencia, etc.

Dèu vos salve, Filla de Dèu Pare;
Dèu vos salve, Mare de Dèu Fill;
Dèu vos salve, Esposa del Esperit Sant;
Dèu vos salve, Temple y Sagrari de la
santíssima Trinitat, concebuda sens
màcula de pecat original.

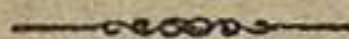
ACCIÓ DE GRACIAS.

Infinitas gracias vos donám, soberana Princesa, dels favors que tots los dias rebém de vostra generosa ma; dig-neuvos, Senyora, ara y sempre tenirnos baix de la vostra protecció y amparo, y pera mes obligarvos, vos saludam ab una

SALVE.

(Com en la pág. 26).

LELETANÍA LAURETANA.

Kyrie eleison.	Kyrie eleison.
Christe eleison.	Christe eleison.
Kyrie eleison.	Kyrie eleison.
Christe, audi nos.	Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.	Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis Deus,	miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus,	miserere.
Spiritus Sancte Deus,	miserere.
Sancta Trinitas unus Deus,	miserere.
Sancta Maria,	ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix,	
Sancta Virgo Virginum,	
Mater Christi,	
Mater divinæ gratiæ,	
Mater purissima,	
Mater castissima,	
Mater inviolata,	
Mater intemerata,	
Mater immaculata,	
Mater amabilis,	
Mater admirabilis,	
Mater Creatoris,	
Mater Salvatoris,	
Virgo prudentissima,	

ORA PRO NOBIS.

Virgo veneranda,
Virgo prædicanda,
Virgo potens,
Virgo clemens,
Virgo fidelis,
Speculum justitiæ,
Sedes sapientiæ,
Causa nostræ lætitiæ,
Vas spirituale,
Vas honorabile,
Vas insigne devotionis,
Rosa mystica,
Turris davidica,
Turris eburnea,
Domus aurea,
Fœderis arca,
Janua cœli,
Stella matutina,
Salus infirmorum,
Refugium peccatorum,
Consolatrix afflictorum,
Auxilium Christianorum,
Regina Angelorum,
Regina Patriarcharum,
Regina Prophetarum,
Regina Apostolorum,
Regina Martyrum,
Regina Confessorum,
Regina Virginum,
Regina Sanctorum omnium,
Regina sine labe concepta,
Regina sacratissimi Rosarii,

O
R
A
T
I
O
N
I
B
U
S
.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, misere-re nobis.

Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despi-cias in necessitatibus, sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et bene-dicta.

ÿ. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

R̄. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Deus, cujus Unigenitus, per Vitam, Mor-tem et Resurrectionem suam, nobis salutis æternæ præmia comparavit: concede quæsu-mus, ut hæc mysteria Sanctissimæ Beatæ Mariæ Virginis Rosario recolentes, et imite-mur quod continent, et quod promittunt asse-quamur. Per eundem Dominum nostrum Je-sum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Pio VII concedí 300 dias de indulgencia en 30 de Setembre de 1817 per cada vegada que se resen aquestas lletanías, y si se resan cada dia, confesant y combregant en las cinch festas prin-cipals de María santíssima, indulgencia ple-naria.

SANTIFICACIÓ DE LAS FESTAS.

La obligació de santificar las festas la grabá Dèu en lo cor del home al mateix temps de formar-lo. Criá Dèu al home pera que lo estimés, lo servís y lo imités, y aixís en lo cel lo gosés eternament.

Sis dias empleá Dèu en la creació. En lo sisé, després de haber criat tot lo que veyém en lo cel y en la terra, criá al home; y al seté dia, dissapte, descansá Dèu de totas las obras que habia fet, y per aixó lo santificá.

Habent sigut criat lo home pera que fos imitador de Aquell que lo formá; la rahó y la lley que en son cor tenia impresa, ja avans de la Lley escrita li deya: «Santifica lo dissapte.»

Passant temps, los molts pecats dels homes borrarren casi del tot la lley que Dèu habia grabat en los sèus cors, y per aquest motiu lo mateix Dèu la renová y promulgá altra vegada, entregantla ab tota solemnitat al poble de Israel en la montanya del Síнай, per medi de Moisés, en dos taulas de pedra, escrites per má divina. Lo tercer precepte en dita Lley contingut deya: «Recórdat de santificar lo dissapte: sis dias treballarás y farás totes las tebas obras; però lo seté dia, dissapte, es del Senyor ton Dèu. En ell no farás obra alguna; ni tu, ni ton fill, ni ta filla, ni ton criat, ni ta criada, ni las bestias tevas, ni lo êxtranjer que está dintre de ta casa.» Y á fi de que mès se conegués lo mòlt que volia que se cumplís aquest precepte; y quán gran es la obligació que tè lo home de complirlo, avans de promulgar la lley digué: «Jo soch lo Senyor ton Dèu;» y després de haber promulgat aquest tercer manament, afegí: «Perque en sis dias fèu lo Senyor lo cel y la terra y lo mar y tot lo

que hi ha en ells, y descansá en lo seté dia; per aixó benehí lo Senyor lo dia del dissapte y lo santificá.»

Lo mateix Dèu, que en la Lley antiga habia manat que se santifiqués lo dissapte, perque en ell descansá després de criat lo home; en la nova Lley de gracia maná, per medi de sa Iglesia, santificar lo diumenge en lloch del dissapte, perque en ell resuscitá després de la redempció del home. De aixó se deduheix que es mòlt conforme á rahó la santificació del diumenge y de alguns altres dias que la Iglesia mana per haberse obrar en ells algun dels grans misteris de la Redempció, ó en veneració de un gran Sant; ab tota claretat se veu que aquest precepte es suau, descansar del treball, y que Dèu es generós ab nosaltres, puig que de set dias que tè la semmana, los sis los concedeix pera las necessitas corporals, y sols sen reserva un, y aixó perque al cap de sis dias de treball, lo cos ja necessita de descans, y á fi de que cone-gám que Ell es lo Criador de totas las

cosas y lo Redemptor dels homes, y al mateix temps procurém pera nostra ànima.

Y ¿tan poch estimariam aquesta ànima preciosíssima, que ocupantnos sis dias enters en treballar y suar ab gust, sols ab lo objecte de procurar pera lo cos, nos dolgui descansarne un, si bè empleantnos en algunas bonas obras, á fí de procurar per la ànima? Lector estimat, si pensassem com debém en la grandesa de los bèns de la gloria, fàcilment nos persuadiríam que, encara que dels set dias de la semmana, ne empleyesim sis pera poderla meréixer se nos daria de franch; y ara que sens mana tan poch ¿no ho cumplirém? Traballar en las festas es no amar á Dèu ni estimarse á sí mateix. Es no amar á Dèu, perque deixa de cumplirse un precepte sèu mòlt suau: es no estimarse á sí mateix, perque al cap de sis dias seguits de treball continuo convé algun descans. Casi tots los metjes (que son los que mès entenen en aquesta materia) asseguran que al cap de sis dias de un treball continuo li es profitós al

cos un dia de descans, y alguns fins diuhen que li es necessari; treballar en la festa es treballar pera pérdrer: cert es que si traballas tot lo dia guanyarás tot lo jornal, y si mitj dia (que es lo que mòlts fan), mitj jornal; però ab tot y aixó te dich que es treballar pera pérdrer; ó sinó digas: ¿de qué te aprofita que guanyis deu per un costat, si perts cent per un altre? ¿Qué avansa un majordom, (per êxemple), guanyant algunas unsas en lo joch, si per haber jugat trencant lo manament del sèu amo pert la ocupació? Aquestas ganancias son pérduas. Treballar en la festa es treballar pera ferse pobre. Los bèns veritables son la gracia de Dèu y la gloria, los quals no hi ha dupte se perden treballant en la festa; y fins los bèns aparents, que son los de aquest mon, moltas vegadas se veu que algunas personas los perden, no per altre causa que lo pecat, que lo es de tot mal en aquesta y en la altra vida. Aixís, donchs, lector estimat, santifica las festas: no vagis de nit, perque aixó (á mès de altres mals de que es causa)

se oposa també á la santificació de las festas: lo que sí pots fer santament y ab profit de la salut, sobre tot si es pesat lo teu treball en los dias feyners, es dormir alguna hora més.

Fes tot lo êxercici del cristiá com está en la pág. 32, sens deixar la meditació corresponent, y pots ferne altra, ab més motiu si algun dia has tingut que deixarla. Estudia la doctrina cristiana, si encara no la saps ben bè, y si ja la saps, procura llegir la vida de algun Sant ó algun altre llibre bo, ó en aquest mateix lo que més te agradi. Procura assistir á las funcions de la Iglesia. Com més te ocupis en obras bonas en aquestos dias, millor santificarás las festas, y més te enriqueirás de mérits pera lo cel. Acostúmat (sobre tot si no has anat á la iglesia més que pera oir la santa Misa) á resar lo santíssim Trisagi.

TRISAGI Á LA SANTÍSSIMA TRINITAT.

ORÍGEN DEL TRISAGI.

No es invenció del ingeni humá lo santíssim Trisagi; sino obra del mateix Dèu, que la inspirá al profeta Isaiás, quan sentí com lo cantaban en lo cel los Serafins per êxaltá la gloria del Criador.

OFERIMENT

PER GUANYAR LAS INDULGENCIAS SEMPRE
QUE SE RESI LO TRISAGI.

Vos pregam, Senyor, per la êxaltació de la santa Iglesia y Prelats de ella, per la extirpació de las heretjías, pau y concordia entre los prínceps cristians, con-

versió de tots los infiels heretjes y peccadors, per los agonitsans y caminans, per las beneytas ánimas del purgatori, y demés piadosos fins de nostra santa Mare la Iglesia. Amen.

✠. Benehida sia la santa é individua Trinitat are y sempre y per tots los sigles del sigles.

R). Amen.

✠. Obriu, Senyor, mos llabis.

R). Y la meva boca pronunciará la vostra alabança.

✠. Dèu, al mèu socorro atengau.

R). Senyor, á ajudarme apreçureus. Gloria al Pare, gloria al Fill, gloria al Esperit Sant. R). Per los sigles de los sigles, amen. Aleluya.

En lo temps de Cuaresma se diu:

Alabança sia donada á Vos, Senyor Rey de la eterna gloria.

ACTE DE CONTRICIÓ.

Amorosíssim Dèu trino y un, Pare, Fill y Esperit Sant, en qui crech, en qui espero, á qui amo ab tot lo mèu

cor, cos y ánima, sentits y potencias; per ser Vos mon Pare, mon Senyor y mon Dèu, infinitament bo y digne de ser amat sobre totes las cosas; me pesa, Trinitat santíssima; me pesa, Trinitat misericordiosíssima; me pesa, Trinitat amabilíssima, de habervos ofés, sols per ser Vos qui sòu; propono y vos dono paraula de may més ofendreu y de morir antes que pecar: espero en vostra summa bondat y misericordia infinita me habeu de perdonar tots los mèus pecats, y que me donaréu gracia pera perseverar en un verdader amor y cordialíssima devoció de vostra sempre amabilíssima Trinitat.

HIMNE.

Lo Pare ab lo Fill es,
Junt ab lo Esperit Sant,
En la essencia un tant,
Pero en las personas tres.

Aquest Dèu tres voltas sant,
Es qui'm va criá á mí;
Y després me redimí.
Digám tots puig per lo tant:

Gloria, honor y alabança
Al Dèu de la majestat,
Puig que Ell es tot bondat
Y tota nostra esperança.

ORACIÓ AL PARE.

¡Oh Pare etern! fora de vostra possessió jo no veig altra cosa que tristesa y torment, per més que digan los amadors de la vanitat: ¿qué me importa que diga lo sensual que sa ditxa es gosá de sos plahers? ¿qué me importa que també diga lo ambiciós que lo sèu major contento es lo gosá de sa gloria, si aquets plahers no són purs, y aquesta gloria es vana? Jo, per ma part, no deixaré may de repetir ab vostres Profetas y Apóstols, que ma summa felicitat, mon tresor y ma gloria es lo unirme á mon Dèu y mantenirme junt ab Ell.

Un *Pare nostre*, *Ave Maria* y nou vegadas *Sant, Sant, Sant, senyor Dèu dels èxèrcits, plens están los cels y la terra de vostra gloria*. Y lo altre cor respon: *Gloria al Pare, Gloria al Fill, Gloria al Esperit Sant*.

ORACIÓ AL FILL.

¡Oh Veritat eterna, fora de la qual jo no veig altra cosa que enganys y mentidas! ¡Oh com tot me sembla disgustat á vista de vostres suaus atractius! ¡Oh cóm me semblan mentiders y asquerosos los discursos dels homes, en comparació de las paraulas de vida ab las quals Vos parlau al cor de aquells que vos escoltan! ¡Oh! ¿quán será la hora en que Vos me tractaréu sens enigma, y me parlaréu clarament en lo seno de vostra gloria? ¡Oh qué tracte! ¡qué hermosura! ¡qué llum!

Un *Pare nostre*, *Ave María* y nou vegadas *Sant, Sant, Sant*, etc.

ORACIÓ AL ESPERIT SANT.

¡Oh amor, oh dò del Altíssim! centre de las dolçuras y de la felicitat del mateix Dèu! ¡quín atractiu per una ánima lo veures en la immensitat de vostra bondat y tota plena de vostras inefables consolacions! ¡ah gustos enganyadors! ¿cóh habeu de poder compararvos ab la mès

petita de las dolçuras que Dèu quan li plau sab derramá en una ánima fiel? ¡Oh! si una sola petita part de ellas es tan gustosa, ¿quánt més serà quan Vos las derramaréu com un torrent sens mesura y sens reserva? ¿quán serà aixó, oh mon Dèu, quán serà?

Un *Pare nostre*, *Ave Maria* y nou vegadas *Sant, Sant, Sant*, etc.

ANTÍFONA.

A Vos, Dèu Pare ingénit; á Vos, Fill unigénit; á Vos, Esperit Sant Paráclit, santa é individua Trinitat, de tot cor vos confessám, alabám y benehím; á Vos se doni la gloria per los sigles dels sigles. Amen.

Ÿ. Benehím al Pare y al Fill y al Esperit Sant.

R). Alabemlo y êxaltemlo per tots los sigles.

ORACIÓ.

Senyor Dèu un y tres, doneunos continuament vostra gracia, vostra caritat y la comunicació de Vos, perque en

temps y eternitat Vos amém y glorifi-
quém Dèu Pare, Dèu Fill y Dèu Espe-
rit Sant, en una Divinitat per tots los
sigles dels sigles. Amen.

DEPRECACIÓ DEVOTA Á LA SANTÍSSIMA TRINITAT.

ÿ. Pare etern, omnipotent Dèu:

R. *Tota criatura vos ami y glorifiqui.*

Verb diví, immens Dèu, *Tota, etc.*

Esperit Sant, infinit Dèu, *Tota, etc.*

Santíssima Trinitat, y un sol Dèu verdader:

Tota, etc.

Rey del cel immortal é invisible, *Tota, etc.*

Criador, conservador y governador de tot lo
criat: *Tota, etc.*

Vida nostra, en qui, de qui y per qui vivím:

Tota, etc.

Vida divina y una en tres Personas, *Tota, etc.*

Cel diví, de celsitut majestuosa: *Tota, etc.*

Cel supremo del cel ocult als homes: *Tota, etc.*

Sol diví é increat: *Tota, etc.*

Círcul perfectíssim de capacitat infinita: *To-
ta, etc.*

Menjar diví dels Angels: *Tota, etc.*

Hermós Iris arch de clemencia: *Tota, etc.*

Llum primera y triduana que al mon il-lustrau, *Tota, etc.*

De tot mal de ànima y cos: *Guardeunos, trino Senyor.*

De tot pecat y ocasió de culpa: *Guardeunos, etc.*

De vostra ira y enfado: *Guardeunos, etc.*

De repentina é imprevista mort: *Guardeunos, etc.*

De enganys y apròximació del dimoni: *Guardeunos, etc.*

Del esperit de deshonestedat y de sa suges-tió: *Guardeunos, etc.*

De la concupiscencia de la carn: *Guardeunos, etc.*

De tota ira, odi y mala voluntat: *Guardeunos, etc.*

De pesta, fam, guerra y terremoto: *Guardeunos, etc.*

De tempestats en lo mar ó en la terra: *Guardeunos, etc.*

De enemichs de la fe catòlica, *Guardeunos, etc.*

De nostres enemichs y de las sevas maquinacions: *Guardeunos, etc.*

De la mort eterna: *Guardeunos, etc.*

Per vostra unitat en trinitat y trinitat en unitat: *Guardeunos, etc.*

Per la igualtat essencial de vostras Personas: *Guardeunos, etc.*

Per la altesa del misteri de vostra Trinitat: *Guardeunos, etc.*

Per lo inefable nom de vostra Trinitat: *Guardeunos, etc.*

Per lo portentós de vostre nom un y tres:
Guardeunos; etc.

Per lo mòlt que vos agradan las ánimas que son devotas de vostra santíssima Trinitat:
Guardeunos, etc.

Per lo gran amor ab que lliurau de mals (si los convé) los pobles que son devots de vostra Trinitat amable: *Guardeunos, etc.*

Per la virtut divina que en los devots de vostra Trinitat santíssima regoneixen los dimonis contra sí: *Guardeunos, etc.*

Nosaltres pecadors: *Vos suplicám nos oigan.*

Que acertém á resistí al dimoni ab las armas de la devoció á vostra Trinitat: *Vos, etc.*

Que hermostejeu cada dia més ab los colors de vostra gracia vostra imatge que está en nostras ánimas: *Vos, etc.*

Que tots los fiels se esmerin en ser molt devots de vostra santíssima Trinitat: *Vos, etc.*

Que tots consigám las moltas felicitats que están preparadas per los devots de aquesta Trinitat inefable: *Vos, etc.*

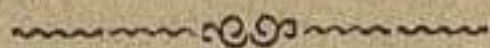
Que al confessá nosaltres lo misteri de vostra Trinitat se destruescan los errors dels infiels: *Vos, etc.*

Que totas las ánimas del purgatori gosin molt refrigeri en virtut del misteri de vostra Trinitat: *Vos, etc.*

Que vos digneu oirnos per vostra pietat:
Vos, etc.

Sant Dèu, Sant fort, Sant immortal, guardenos, Senyor, de tot mal. *Aixó se repeteix tres vegadas.*

OBSEQUIS Ú OFERIMENTS Á LA SANTÍSSIMA TRINITAT.

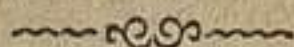

1. ¡Oh beatíssima Trinitat! vos dono paraula que ab tot empenyo y esfors procuraré salvar ma ánima, ja que la criareu á vostra imatge y per lo cel. Y també per amor vostre procuraré salvar las ánimas de mos prôxims.

2. Per salvar ma ánima y darvos gloria y alabança, sè que he de guardar la divina lley: vos dono paraula que la guardaré com la nina de mos ulls, y també procuraré que los demés la guardin.

3. Aquí en la terra me êxercitaré en alabarvos, y espero que després ho faré ad mès perfecció en lo cel; y per aixó resaré ab freqüencia lo Trisagi y lo vers: *Gloria al Pare, al Fill y al Esperit Sant*; y també procuraré que los demés vos alabin. Amen.

GOIGS PER LO TRISAGI.

*Dèu, un y tres, á qui tant
Arcàngels y Querubins,
Angels, Virtuts, Serafins,
Repeteixen Sant, Sant, Sant.*

Amable Divinitat,
Goseuvos en vostra essencia,
Y que per pura clemencia
Perdonáu nostra maldat;
Per esta benignitat
En santíssim y dols cant, *etc.*

¡Oh inefable Trinitat!
Bè summo, etern é immens,
Comunicat á las gents,
Per un excés de bondat,
Per la generositat
Ab queus comunicau tant, *etc.*

Goseuvos, puig sou llum pura,
Que per ser tant resplendent,
No compren lo enteniment
De alguna criatura;
Y al véurer vostra hermosura,
Ab sagrat horror y encant, *etc.*

Sobre tot sou poderós,
Sabi, Immens, Criador,
Just y Remunerador,
Bo y Misericordiós;

En vostres Sants prodigiós
Heu estat y sòu, per tant, *etc.*

Que's gosi, que en lo sér sèu
Tot es summo, tot igual,
Que perfecció desigual
En lo sér sèu no s'hi veu:
Contemplant tant perfet Dèu
Ab admiració y encant, *etc.*

La fe, encara que obscura,
Se aventatja á la rahó,
Perque la revelació
Remonta la criatura,
Col-locantla en la altura
De llum més clara: per tant, *etc.*

Fiada nostra esperansa
En la promesa divina,
Envers la patria camina
Ab segura confiansa;
Entre tant que aixó no alcansa,
Ab lo mès armoniós cant, *etc.*

La vostre amable bondat
Lo nostre fret cor inflama,
Desprenentse aquesta flama
De vostre gran caritat:
Per esta benignitat
Ab que nos favoriu tant, *etc.*

Sia ja nostre consol
Lo Trisagi que Issaías,
Ab molt seus melodías,
Oí mès amunt del sol,
En lo cel ahont nos vol
Vostre caritat: per tant, *etc.*

*Dèu, un y tres, á qui tant
Arcàngels y Querubins,
Angels, Virtuts, Serafins,
Repeteixen Sant, Sant, Sant.*

Ÿ. Bendigám al Pare, y al Fill, y al Esperit Sant.

R. Alabemlo y êxaltemlo per tots los sigles.

ORACIÓ.

Omnipotent y etern Dèu, que vos dignareu revelar á vostres servidors en la confessió de la verdadera fe la gloria de vostra eterna Trinitat, y que adorassen la unitat en vostra augusta Majestat; vos suplicám, Senyor, que per la forsa de aquesta mateixa fe nos vejám sempre lliures de totas las contrarietats y perills. Per Cristo, Senyor nostre. Amen.

Procura ab gran devoció
oir lo sant Sacrifici,
y Dèu te darà, propici,
sa santa benedicció.

MODOS DE OIR BE LA SANTA MISSA.

De totas las obras la mès êxcel-lent y divina es la santa Missa; perqué en sustancia y valor es lo mateix sacrifici que Jesucrist oferí al etern Pare en la creu per nostra redempció. Una sola Missa dóna mès gloria á Dèu que no li donarian tots los Angels y Sants, y es de major preu y tè mès eficacia que tots los mérits dels Apóstols, Mártirs, Confessors y fins de María santíssima. Fes, donchs, tots los possibles, ánima cristiana, per assistir cada dia al sant sacrifici de la Missa (que si de veras ho vols y vius prop de la iglesia, regularment podrás), puig es cert lo refrá que diu:

Oir Missa y da civada no destorba la jornada). Però de cap manera faltis á ella en dia de precepte: óula sempre ab respecte y atenció. Cosa abominable es presentarse á oirla ab vestit indecent, estarse mitj agegut en las caderas ó en qualsevol altre postura irreverent, mirar per tot arreu, enrahonar, ríurer y renovar ab irreverencias los insults ab que los jueus se mofaban de Jesús en lo mont Calvari.

Tal volta no es lo temor de atrassar los tès quefers ó la falta de temps, sino la pò de lo que dirán los mundans y murmuradors, lo que te retrau de oir tots los dias la santa Missa. Si així es, sápigas que no has de fer cas de lo que diga lo mon, puig los mateixos mundans acostuman á tractarlo de enganyador, com certament ho es. Si per anar á Missa tots los dias ó per apartarte de certas diversions impropias de un cristiá, te tractan de tonto, consólat sabent que mès te aprofita ser sabi encara que te tingan per tonto, que ser tonto per mès que te tingan per sabi; aixís com

mès li aprofita á un estar bo y ser tingut per malalt, que no estar malalt y ser tingut per sá. Poguente enriquir de mérits pera lo cel ab poch ó gens de treball, es bojería no ferho.

Procura oir Missa tots los dias feyners que puguis, y en los de precepte no la deixes may: oula ab tota atenció, entera, sens enrahonar, ni badar per tot arreu, ni tenir lo pensament en altres cosas. Resant, meditant, llegint, se pot oir molt bè, mentres se procuri ferho ab la deguda atenció y respecte.

En aquest llibre hi trobarás un método molt apropósit pera la santa Missa: llegint la meditació del dimars sobre lo benefici de la Redempció y fent la estació major, després de lo qual pots resar la següent

ORACIÓ PERA MENTRAS SE CELEBRA LA MISSA.

Clementíssim y soberá Criador del cel y de la terra: jo lo mès vil de tots los pecadors, vos oferesch ab la Iglesia

aquest preciosíssim Sacrifici de vostre Unigénit, per tots los pecats que he comés y per tots los del mon. Mireu, Rey clementíssim, á la preciosa Víctima, y digneuvos recordar per qui pateix. ¿Per ventura no es aquest Senyor lo Fill que entregareu á la mort per remey del desagrahit? ¿Per ventura no es Ell lo Autor de la vida, lo qual, portat com ovella á los que habian de sacrificarlo, no refusá patir mort tan cruelíssima? Gireu, Senyor Dèu mèu, los ulls de vostra Majestat envers aquesta obra de pietat inefable, y mireu lo dols Fill estés en lo arbre de la creu, rajant la sanch de sas mans innocentíssimas, y tingau á bè perdonar las maldats que cometeren las mias. Considereu la llaga de son pit, oberta ab lo cruel ferro de la llansa, y renoveume ab la sagrada font que de allí crech que surtí. Mireu aquestos sacratíssims peus (que may caminaren per lo camí dels pecadors) traspasats ab claus duríssims, y tingau á bè adressar los mèus per lo camí de vostres sants manaments. ¿Per ventura no

considerau Vos, oh Pare plé de pietat, lo cap decaigut del amantíssim Fill, y sa blanca testa doblegada devant de la mort?

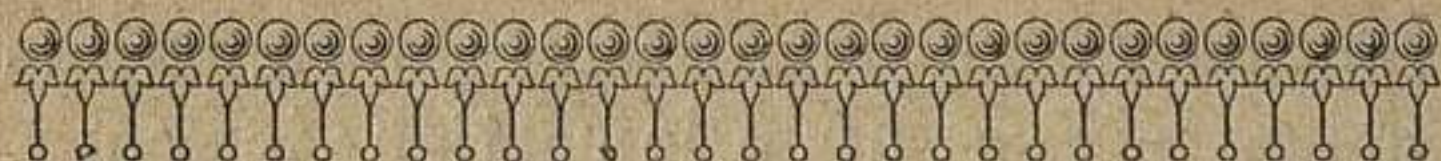
Mireu, clementíssim Criador, cóm está lo cos del Fill tan estimat, y tingau misericordia del criat redimit. Mireu cóm blanqueja son pit nu, cóm bermeleja son sanguinós costat, quán entelats están sos ulls hermosos, cóm grogueja sa divina cara, quán frets están sos brassos estesos, cóm penjan sos genolls de alabastre, y cóm rega sos traspassats peus un riu de aquella sanch divina. Mireu, oh gloriós Pare, los membres destrossats del Fill amantíssim, y recordeuvos de las miserias del vostremès vil criat. Per lo torment del Redemptor perdoneu las culpas del redimit.

Aquest es nostre fiel advocat en vostra presencia, oh poderós Pare. Aquest es aquell Summo Pontífice, sant, ignocent, sens taca, separat de los pecadors y més elevat que los cels, que no tè necessitat de oferir sacrifici primerament per sos pecats, y després per los del poble; ni de

ser santificat ab sanch de altre; ans bè Ell resplandeix regat ab sa propia sanch pera rentar los pecats dels homes. Aquest es lo sacrifici sant, agradable y perfecte, oferit y acceptat en olor de suavitat. Aquest es lo anyell sens taca, callat devant de los tonedors, lo qual ferit ab assots, afeiat ab salivas, injuriat ab oprobis, no obrí sa boca. Aquest es Aquell que no habent fet pecats patí per los nostres, y curá las nostras feridas ab las suas.

Pues ¿qué fereu, oh dulcíssim Senyor, que així fosseu tractat? ¿qué cometeu, ignocentíssim Anyell, y quál fou la causa de vostra condemniació? Verdadament jo sò, Dèu y Senyor mèu, la causa de vostra mort y de vostra condemniació. ¡Oh admirable disposició de Dèu! peca lo mal, y es castigat lo bo: fa la ofensa un reo, y es ferit lo ignocent; comet la culpa un vil criat, y paga la pena un omnipotent Senyor. ¡Fins ahont, oh Fill de Dèu; fins ahont va baixá vostra humilitat! ¡fins ahont se êxtengué vostra caritat! ¡fins ahont va arribá vostre amor! ¡fins ahont se êx-

tengué vostra compassió! Jo cometí la culpa, y Vos sufriu lo cástich; jo pequí, y Vos patíu los tormentos: yo me ensuperbí, y Vos sou humiliat: jo vas desobeheí, y Vos, fet obedient fins á la mort, pagau la culpa de la meva desobediencia. Mireu, pues, aquí, oh Rey de la gloria; mireu la vostra pietat y la meva impietat, la vostra justicia y la meva maldat. Mireu, pues, oh Rey de la gloria, Pare etern de infinita grandesa y bo per essencia, com heu de tenir misericordia de mí; pues devotament vos he ofert la mès preciosa ofrenda que vos podia oferí: vos he presentat á vostre amantíssim Fill, y he posat entre Vos y mí aquest fidelíssim advocat. Rebéu ab serens ulls al bon Pastor, y miréu la ovella perduda que porta al coll. Vos suplico, Rey de reys, per aquest Sant dels Sants, que siga jo unit ab Ell en esperit, pues Ell no rehusá unirse ab mí en carn. Y vos suplico humilment lo meresca jo tenir per ajudador; pues de gracia, sens que jo ho meresqués, me lo donareu per Redemptor.

MODO DE VISITÁ LOS MALALTS.

Després de haber preguntat cóm se trova, y de haber manifestat satisfacció si se trova bè, y desitj si acás no, diga:

Estimat germá (ó germana): sensa fé es imposible agradá á Dèu, y així farém los següents

ACTES DE FÉ.

Crech qui ha un sol Dèu totpoderós, criador del cel y de la terra, que premia als bons ab la gloria del cel y castiga als mals ab las penas eternas del infern.

Crech qui ha tres Personas en la santíssima Trinitat, que son Pare, Fill y Esperit Sant.

Crech que lo Pare es Dèu, que lo Fill es Dèu, que lo Esperit Sant es Dèu, y

que no hi ha més que un sol Dèu totpoderós, perque no hi ha més que una sola naturalesa divina.

Crech que lo Fill de Dèu se encarná en las entranyas puríssimas de María santíssima, y que patí y morí per salvar y redimir als pecadors.

Y també crech tot lo que creu y ensenya nostra santa mare la Iglesia católica.

La esperança aconsola al home, y així farém lo

ACTE DE ESPERANÇA.

Espero, Dèu mèu, que me perdonaréu totas las mias culpas, y que me donaréu la gloria del cel, perque sòu infinitament bo, y perque Jesucrist, mon adorable Salvador, derramá per mon amor sa puríssima sanch per salvarme.

La caritat es la reyna de las virtuts, y qui ama á Dèu es amat de Ell, ab aixó farém lo

ACTE DE CARITAT.

Dèu mèu, vos estimo y vos amo sobre totas las cosas y al pròxim com á mi mateix. A Vos os amo perque sòu infinitament bo y digne de ser amat; y al pròxim lo amo; perque aquesta es vostra voluntat, la que desitjo fer en totas las cosas.

Encara que se hajan ben confessat los pecats convé renovar lo dolor y propòsit de no pecar més, ab aixó dirém lo salm *Miserere* ab versos catalans:

Perdonéu, Salvador mèu,
Las mèvas iniquitats,
Perdonéu los mèus pecats,
Graves com ja Vos sabéu;
Perdoneulos, oh bon Dèu,
Per vostra misericordia:
Fèu que alcanse la victoria
De tota mala passió,
Y queus puga alabá jo
Eternament en la gloria.

Y segons la multitud,
De las vostres adorables
Misericordias amables,
Trayeume de esclavitut:
Ya me ofresch á la virtut;
Prometo á vostra bondat
Que ab lletras de veritat
Y caràcters de ma fé
Vostre amor jo escriuré:
Borreu Vos ma iniquitat.

Renteume mès, bon Senyó,
De ma iniquitat, perquè
Fins ja rentat, jo no sé
Quina especie tinch de pò.
¡Oh fonts del mèu Salvadó,
Que habeu aquest mon rentat!
Lo mèu cor que ha estat tacat
Renteulo ab vostra sanch pura
Y torneuli la blancura
De perfecta caritat.

Conech ja ma iniquitat,
Oh Dèu de tota pureza,
Perdoneume la vilesa,
De cométrer lo pecat:

Per vostra benignitat
Perdoneume, bon Dèu, sí,
No vulgáu pas diferí
Lo perdó fins á demá;
Perque veig que sempre está
Lo mèu pecat contra mí.

Contra Vos sol he pecat,
A Vos sol vos he ofés,
Y lo pecat lo he comés
Devant vostra Majestat:
Dèu de tota pietat,
Dèu de infinita paciencia,
Puig que sòu bo per essencia,
Quan tot se hagi de finí,
Y 's dega tot decidí,
Que vensa vostra clemencia.

Miréu que en iniquitats
Vaig se concebut, Senyó;
¿Qué voleu de un pecadó
Ja concebut en maldats?
Meresca vostras pietats
Qui en culpa 's va formá:
Si esta imatge 's va trencá,

Templeu vostres ulls irats,
Puig que en mals y en pecats
Ma mare me va engendrà.

Miréu, oh Dèu de clemencia
(Pues que amau la veritat),
Ab quánta sinceritat
Vos confesso ma insolencia:
Dèu mèu, la vostra ciencia,
Quem vareu manifestá,
Me convida á esperá
De tot pecat lo perdó,
La total absolució
Y podé ab Vos regná.

Me aspergireu, oh Senyó,
Ab la vostra sanch divina
Y ab tan santa medicina
Me donareu lo perdó.
¡Oh y qué gran consolació
Ha de sentí lo cor mèu,
Quan la gran bondat de Dèu
Me hagi ben limpiat
Y me hagi ben blanquejat
Mès encara que la nèu!

Al mèu oïdo daréu
Un gran goig y alegría,
Quant senti anunciá lo dia
En que me perdonaréu;
Los mèus sentits umpliréu
De suavitat, y dirán:
Sòu, gran Dèu, tres voltas Sant.
Y 'ls mèus óssos humiliats,
Y enterament renovats,
De tan contents saltarán.

Aparteu, oh bon Senyó,
La cara dels mèus pecats:
Las mèvas iniquitats
No las vulgau mirá, no,
Concedíumen lo perdó;
Aixís la ánima mia,
Quan ja del tot pura sia,
Las iniquitats borradas,
Y ja bèn bè perdonadas,
Podrá tenir alegría.

Un cor limpio, Senyó, criéu
Dintre del mèu pit impur,
Ablandiu lo mèu cor dur
Y fret molt més que la nèu;

Bo y clementíssim Dèu,
Renovéu mon esperit,
Doneume un cor contrit,
Fé, esperança y caritat,
Un cor ben plé de bondat
Y ab Vos pera sempre unit.

Oh gran Dèu omnipotent,
No'm tregau de vostra cara;
Féu que després y ja ara
Vos tinga sempre present,
Fèu que'l mèu enteniment
Se ocupi sempre, sí,
De Vos, que sou lo mèu fi,
Y de Vos que me amáu tant,
Y al vostre Esperit Sant
No lo aparteu may de mí.

Torneume la alegría
Del Salvadó, que he perdut,
Y cobrará la salut,
Y consol la ánima mia:
Siau Vos sempre ma guia;
Aparteume de tot mal
(Sensa Vos, Dèu mèu, res val):
Confirmeume en castedat,

Fé, esperança y caritat,
Y ab lo esperit principal.

Jo mateix, jo ensenyaré
Als mals los vostres camins,
Dels sèus locos desatins,
Senyó, los apartaré :
Ab vostre llum guiaré
Als tristos fills de Adám,
Ja que tan cegos están
Buscant bèns enganyadors,
Y aixís los pecadors
A Vos se convertirán.

Guardeume de sanch ajena,
Oh Dèu, Dèu de ma salut,
Errors de ma juventut
Me han posat una cadena:
Presoné lo mèu cor pena,
Trist plora y plorarà,
Y aixís tot lo mon sabrà
Que'l mal de las culpas mengua
Ab llágrimas, y ma llengua,
Just sòu, Dèu mèu, cantarà.

Senyó, obriréu mos llabis,
Publicaré las grandesas

De Dèu, tornant ab finesas,
Lo defraudat ab agravis;
Si per vostres desagravis,
Dau alivi á ma esperança,
Entregaré sens tardança
Lo mèu cor que es com de roca,
Y agrahida ma boca,
Cantaré vostra alabança.

Si vostra bondat volgués,
Sacrifici ensangrentat,
Cert que lo haguera donat,
Per no tenirvos ofés;
Pero jo tinch bèn entés,
Que mès Vos lo cor voléu,
Per lo tan, Salvador mèu,
Ploro mos dias infaustos;
Que Vos en los holocaustos
No vos hi deleytaréu.

Pera Dèu es sacrifici,
Un esperit bèn contrit,
Humiliat y afligit,
Y que ja aborreix lo vici:
Me seréu, Dèu mèu, propici,
Y quan Vos, Senyó, veuréu,

Del tot mudat lo cor mèu,
Bèn contrit y humiliat,
Que sols vol vostra bondat,
Dèu mèu no'l despreciarèu.

Salvador de tot lo mon,
Ab vostra benignitat
Ab infinita pietat
Tractèu la nova Sion:
Las virtuts lo escut son
Ab las que nos vestirém,
Y ab las que per Vos tindrém
Lo honor de la victoria
Y podé entrá en la gloria
De la gran Jerusalem.

A las horas Vos rebrèu
De justicia, sacrifici,
Y las oblacions propici
Y los cors contrits, Dèu meu;
A las horas Vos veurèu,
De totas las parts volar,
Y ab alegría posar
(Víctimas arrepentidas

Y verament convertidas)
Los badells sobre lo altar.

Germá (ó germana), aquest mon es un desterro, la patria es lo cel: lo camí, la conformitat ab la voluntat de Dèu: fèu actes de amor de Dèu, conforme vos ab la voluntat de Dèu, que aixó convé molt per anar al cel que vos desitjo. A Dèu siau.

CIRCUMCISIÓ DEL SENYOR.

Habent Dèu escullit pera sí un poble de entre totes las nacions del mon, ordená que fòs la Circumcisió lo distinctiu que lo diferenciás dels demés. «Tot varó de entre vosaltres será circumcidat, digué Dèu á Abraham.» Se subjectá lo Fill de Dèu voluntariament á aquesta lley de humiliació, encara que de cap modo lo comprenia; però com venia á satisfer per los pecats, fou menester (diu sant Agustí) que prengué la forma de pecador. En aquest dia se li posá al Fill de María lo nom de Jesús, que vol dir Salvador, y principiá Jesús á salvar lo mon començant á donar lo preu de nostra salut ab lo derramament de la sua

puríssima sanch. ¡Oh, qué poderosos motius de amor y regoneixement son aquestas primicias dels seus dolors! ¡qué llicó tan important la que nos doná! ¡qué áncia la de Jesús en cumplir totas las prácticas de la Religió! ¡qué êxactitut en obehir la lley! ¡Oh, cóm confon, Salvador mèu, ma supervia vostra humilitat, y vostra obediencia á la lley las frívolas êxcusas ab que pretench (á vegadas) êximirme de ella! Avuy principiá la era cristiana, y avuy principia lo any nou, perque avuy principiá lo Fill del etern Pare y lo Fill de María á derramar sanch per la salut del mon. La Iglesia santa nos diu: «Se manifestá la gracia de Dèu Salvador nostre á tots los homes instruintlos; perque renunciant á la impietat y als deleites de la carn, vivissem sobriament, ab justicia y pietat en aquest sigle. Nos ensenya nostre Redemptor en aquest misteri, que es verdader Dèu ab lo nom que se li va posá de Jesús (que vol dir Salvador), y que es verdader home ab ser verdaderament circumcidat: nos ense-

nya la humilitat volent pareixer peccador; la mortificació, derramant sanch; la pobresa, sent circumcidat en un estable; y lo amor que nos tè, humiliantse y patint per nostre bè. Circumcidám lo nostre cor, apartant de ell tot afecte desordenat de honors y riquesas; circumcidám lo nostre cos, negantli tot deleyte ilícit, que aquest es lo modo de celebrar dignament la circumcisió del Senyor, en la que lo infant Jesús permet que li treguin una part de la sua puríssima sanch; y es també lo millor medi per tenir felís lo any que comensám.

ORACIÓ.

Dèu, que comunicareu la salvació eterna á tot lo género humá per la fecunda virginitat de la benaventurada Verge María, vos suplicám nos concedau que êxperimentem en nostras necessitats quánt poderosa es devant de Vos la intercessió de Aquella per la qual reberem al Autor de la vida, nostre Senyor Jesucrist, que ab Vos viu y reina en unió del Esperit Sant, Dèu, per tots los sigles dels sigles. Amen.

Parí la Verge María
A un Noy que es home y Dèu,
Y que per pur amor mèu
Fou circumcidat est dia:
JESÚS (així convenia)
Per nom se li va posá,
Y ja avuy comensá
Lo ofici de Salvador,
Puig que per lo mèu amor
La sua sauch derramá.

EPIFANÍA.

(PER ALTRE NOM LOS REYS).

Tres misteris celebra la santa Iglesia en aquest dia, per ser tradició antiquíssima que succehiren en un mateix dia, encara que no en lo mateix any. La adoració dels Reys, lo baptisme de Cristo y lo primer miracle que obrá Cristo en las bodas del Caná de Galilea. Aquesta paraula Epifanía significa aparició ó manifestació, y convé perfectament á tots tres misteris. Se manifestá lo Senyor á los Magos quan per medi de la prodigiosa estrella vingueren á adorar-lo en Betlem, y á regonéixerlo per son Rey y per son Dèu, y per lo Salvador de tot lo mon. Se manifestá sa divinitat (quan fou bateijat per sant Joan) per medi de aquella veu del cel que la declará.

[ADORACIÓ DELS REYS (6 JANER).

Los reys dels árabes y de Sabá portaràn dons.

(Salm. LXXI).

Y se manifestá son poder ab lo miracle de convertir la aygua en bí.

En lo mateix dia en que los Angels anunciaren als pastors en la Judea lo naimement del Messías promés, la nova estrella lo anunciaba als gentils en lo Orient. Aquesta estrella seria sens dupte observada de molts; però sols los Magos, il-luminats de llum superior, conegueren lo que significaba aquell fenómeno. La Iglesia dona lo nom de reys á aquestos tres homes sabis é ilustres, fundada en aquestas paraulas del rey David: «Los reys de Tarsis y las islas li oferirán presents; los reys de Arabia y de Sabá li portarán dons;» pero principalmente se funda en una tradició antiquíssima, y en que se troban figuras antiquíssimas que los representan personas coronadas, y mès encara se funda en lo testimoni de los Pares de la Iglesia sant Cipriá, sant Hilari, sant Basili, sant Joan Crisóstomo, sant Isidoro y lo venerable Beda, y també en lo testimoni de Tertuliá y de Teofilacto. Y entre las naciones orientals, ahont las coronas eran electi-

vas, elegian reys de entre los sabis; y ahont eran hereditarias procuraban instruir als prínceps en las ciencias, perque mereixessen lo nom de sabis: de manera que los reys debian ser sabis, y los sabis tenian dret á preténdrer las coronas. Habent, pues, los tres personatges Gaspar, Baltasar y Melchor observat una estrella mès brillant que las demás, judicaren que era aquella estrella de Jacob anunciada per lo profeta Balám com á senyal de un rey que habia de náixer per la salut del mon; y conegueren per una llum interior que aquella estrella los serviria de guia per trovarlo. Resolen, donchs, seguir la estrella, y se posan luego en camí. *Vidimus, et venimus*: «La hem vist, y venim.» Segueixen, pues, lo nou astre, y després de dotse dias de camí se para sobre de un estable. Buscan á un rey, y no obstant que no veuhen palau, ni êxercits, ni alhajas preciosas, sino una suma pobresa, coneixen que Aquell es lo verda-der Rey del mon, á qui ningun apreci li mereixen las cosas que mès estima lo

mon, y que Aquell es més que home, que desprecia las honras, las riquesas y los deleytes que tan sedueixen als homes: coneixen que es lo Messías promés y lo verdader Dèu. En conseqüència baixan dels seus camells, se trauhen de sos caps las coronas, se postran als peus del Infant, y li ofereixen or, incens y mirra: ab lo or lo confessaren rey, ab lo incens Dèu y ab la mirra home mortal.

Imitém als Magos; sigám ab promptitut la estrella de la fe, ab que la divina Bondat se digná (per sa infinita misericordia) il-luminarnos densá que tinguerem la ditxa de náixer en la Iglesia católica, única verdadera; sigám ab promptitut la estrella del bon pensament ab que lo diví Infant nos crida ab freqüència, ja per medi de un sermó, ja per medi de un llibre, ó per un toch interior, á que lo busquém y lo amém: oferimli or, renunciant per son amor lo afecte desordenat á las riquesas terrenas; oferimli mirra, mortificant nostras passions; oferimli incens, entregantnos al sant exercici de la oració.

ORACIÓ.

Oh Dèu, que en aquest dia fereu conèixer á vostre Unigénit Fill dels gentils, donantlos per guia una estrella; concediunos propici, que puig ja vos conèixém per lá fe, sigám conduits á la contemplació de vostra gloria inefable, per lo mateix Jesucrist Senyor nostre, que ab Vos viu y reyna en unió del Esperit Sant, Dèu, per tots los sigles dels sigles. Amen.

PRESENTACIÓ

DEL INFANT JESÚS AL TEMPLE.

Cumplerts los quaranta dias que havia senyalat Dèu á Moisés per la purificació de las donas després del part de fill varó, passá la santíssima Verge ab lo seu cast espós sant Joseph al temple de Jerusalem, portant á son santíssim Fill als brassos per oferirlo al etern Pare, y practicá las demás ceremonias que estaban manadas. A la Mare de Dèu no la comprenia la lley de la purificació, porque habent concebut per obra del Esperit Sant quedá verge després del part; pero volgué fer aquest acte de humiliació, y darnos êxemple de asistencia y de reverencia als temples.

¡Oh temple felís! ¡Oh temple ara més que may gloriós! obre prompte y festiu

las tuas portas. Óbrintse aquestas famosas portas de bronse, que ha de entrar lo Rey de la gloria. Ha arribat lo felís moment en que han de cumplirse los vaticinis dels Profetas. Ja vè, com digueren ells, lo desitjat de las gents, lo supremo Senyor de cel y terra, la presencia del qual te ha de omplir de honor y gloria. Aquell Senyor que fou sempre lo objecte dels sacrificis que aquí se oferiren, es lo qui entra per las tuas portas: no entra ab la pompa y aparato que imaginaban los jueus carnals; entra pobre y humil com va venir á aquest mon. No tè més carrossa que la sua humilíssima Mare, ni més trono que los seus dolsos braços. En aquest trono animat, en aquesta mística carrossa (sens brillants als ulls del mon, pero la més rica y preciosa als de Dèu) entra lo Rey dels reys y lo Senyor dels senyors al Temple de Jerusalem. Se trovaba en lo Temple lo sant vell Simeon, venerable per la sua edat; pero molt més per la sua sabiduría y per la sua pietat. Desitjaba en gran manera la vinguda del Messías, y habia

tingut revelació del Esperit Sant que antes de morir tindria lo consol de véuerlo: lo vegé realment; pero ¿quí podrá êxplicá la alegría del sèu cor ab lo Infant diví en los brassos? «Ja, Senyor, diu, moriré alegre, porque he lograt lo que tant desitjaba.» ¿Quánts reys y profetas (diria) desitjaren véurer al que jo no sols veig; sino que tinch en los mèus brassos? Abraham desitjá véurer aquest dia; lo vegé en figura y se alegrá; ¿quán major y mèu just es lo mèu goig, puig vos veig en realitat? Jacob afirmá que ja moriria alegre, porque pogué véurer y abraçar son fill Joseph; jo que veig y tinch en mos brassos al desitjat de tots los sigles; ¿ab quánta mèu rahó acceptaré la mort ab alegría? Si en Joseph estava afiansada la salut y la prosperitat de la sua casa, en Vos está afiansada la ditxa temporal y la felicitat eterna de tots los homes. En seguida, girantse á sa Mare, li doná la enhorabona de tenir per fill al Salvador del mon, y li digué: «Está posat aquest Noy per ser la ruina y la resurrecció de

molts» (per no aprofitarse molts de sa doctrina y altres sí); y anyadí: «La tua ànima traspassarà una espasa;» referintse á las penas que li habia de véuer patir. Aquest fou lo primer dolor de la puríssima Verge.

Sigám humils, á imitació de María; sigám amichs de assistir al temple, y femho ab lo respecte que ho fèu María.

ORACIÓ.

Omnipotent y etern Dèu, á vostra Majestat humilment suplicám, que així com vostre unigénit Fill fou presentat avuy en lo temple vestit ab la substancia de nostra carn, així fassau que nosaltres, ab los enteniments purificats, á Vos sigám presentats. Per lo mateix nostre Senyor Jesucrist, etc.

ENCARNACIÓ DEL FILL DE DEU.

Pecá Adam, y lo mateix fou pecar que experimentar tots aquestos mals: perdé la justicia original, perdé la amistat ab Dèu, perdé lo dret que tenia á la gloria, perdé lo domini que tenia sobre las passions; quedá subjecte á sentir lo fret y lo calor, quedá subjecte á las enfermetats, quedá subjecte á las tentacions, quedá condemnat á la mort temporal, á la que se li haguera seguit la eterna, si no hagués estat per un efecte de la bondat immensa de nostre Dèu. Plora, oh Adam, plora, no cessis; plora de dia y de nit, que may plorarás bastant lo tèu pecat. Los bens que has perdutson infinits, y los mals que te has carregat son imponderables. Quedá la naturalesa humana afeadíssima ab lo pe-

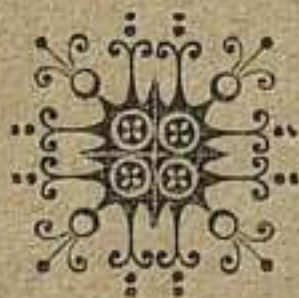
cat, y plena de miserias. Pero Dèu, que es rich en misericordias, y que no vol la mort del pecador, sino que se convertesca y visca, doná una mirada sobre la naturalesa humana; y al véurer la altesa de la felicitat de ahont habia caygut, y la grandesa dels mals que se habia tirat sobre, se compadesqué, y determiná posar remey á tants mals, y digué á la infernal serpent: «Jo posaré enemistat entre tú y la dona, y entre la tua descendencia y la sua: ella te xafará lo cap, y tu armarás traicions á las suas plantas.» Aquesta fou la primera prenda de esperança que la divina bondat doná al mon: que enviaria un Redemptor perque lo tragués del infelís estat en que se trovaba per sa culpa. Quan, pues, arribá lo temps de redimir al mon (perque la redempció se habia de fer per la satisfacció de la culpa, y aquesta satisfacció habia de sèr penosa, y Dèu en la sua naturalesa no podia patir), la Sabiduría infinita de Dèu trová aquest medi de ferse Dèu home, y sa bondat lo aprová; perque com home pogués patir,

y com Dèu pogués meréixer tan com era menester per satisfacer per una culpa que per part de la persona ofesa era infinita. Quan, pues, se cumplí lo temps senyalat, lo arcàngel sant Gabriel fou enviat per Dèu á una ciutat de Galilea anomenada Nazaret, á una Verge desposada ab un home anomenat Joseph, de la casa de David; y lo nom de la Verge era María. Y habent entrat lo Angel ahont estava, la saludá dihent: «Dèu vos guardi, plena de gracia; lo Senyor es ab Vos; y beneita sou Vos entre to- tas las donas.» La qual habent sentit aquesta salutació, se turbá. Y lo Angel li digué: «No temas, oh María, porque has trovat gracia devant de Dèu. Con- cebirás y parirás un Fill, al que anome- narás Jesús. Aquest será gran, y será anomenat Fill del Altíssim, y li donará lo Senyor Dèu lo trono de David son pa- re, y reynará en la casa de Jacob per sempre. Y son reynat no tindrà fi.» Y digué María al Angel: «¿Cóm se farà aixó? pues jo no conech varó.» Y respo- nent lo Angel, li digué: «Lo Esperit

Sant vindrá sobre de Tu, y te farà sombra la virtut del Altíssim; y per aixó lo fruyt sant que naixerá de Tu será anomenat Fill de Dèu.» Y digué María: «Aquí está la esclava del Senyor; fassas ab mi segons la vostra paraula.» Y lo Verb se feu carn, y habitá entre nosaltres. Aquest es lo gran misteri que celebra avuy la Iglesia.

ORACIÓ.

Dèu, que volguereu que lo Verb prengués carn en las entranyas de María Verge, al anunciarli lo Angel aquest misteri; concediunos á los que vos suplicám, que los que verdaderament la creyém Mare de Dèu per las suas súplicas, devant de Vos sigám favorits. Per lo mateix Senyor nostre Jesucrist, etc.

RESURRECCIÓ DE JESUCRIST.

Avuy se cumplí la profecía del piadós Tobías, quan digué, que habia de vení un temps felís, en que no podent-se contenir dintre del pit la alegría universal, per la sua manifestació y desahogo ressonaria en Jerusalem de totas parts lo alegre cántich de al-leluya. En la mística Jerusalem, en la verdadera Iglesia de Jesucrist, ¿qué se sent avuy sino al-leluya, al-leluya, al-leluya? Ab aquesta êxpressió tan misteriosa com festiva, qual significat es: Alabem al Senyor, celebra lo poble cristiá la resurrecció de Jesucrist, y lo alaba per lo poder y gloria que manifestá en tan gloriós triunfo, deixant vensuda la mort, confús y espantat lo infern, posat lo sello á la gran obra de la redemp-

ció, consolats los seus amats deixebles, cumplertas las suas promesas, verificadas las antiguas profecías, y comprobada de un modo indubitable la sua divinitat.

La resurrecció dels morts es un secret incomprendible al ingeni humá. Si se forma la deguda idea de la divina Omnipotencia, ningú podrá duptar que qui pogué criar de res tot lo mon, podrá resucitar los morts; que qui doná á nostres cossos lo primer sér quan y com va voler, podrá alsarlos del sepulcre per lo seu beneplácit; y que no es mes difícil á la omnipotencia de Dèu la reunió de la ánima y lo cos que la primera unió. Qualsevol que discorri dignament de la divina Providencia, coneixerá ser molt conforme que sian participants del premi ó del cástich los mateixos cossos que foren instruments de la virtut ó del vici; y que pues tot lo home obrá en aquest mon lo bè ó lo mal, tot lo home en cos y ánima sia destinat finalment per la justicia de Dèu ó á la gloria ó al torment que mereix. No obstant, de

aquestas rahons tant sólidas, al curt alcance de la rahó humana es tan difícil de compendre la admirable obra de la resurrecció universal, que quan sant Pau se va presentar al Areopago de Atenas, á aquella reunió de sabis, lo més insigne que á las horas hi habia en lo mon, predicant la resurrecció dels morts, alguns la cregueren, com sant Dionis, president del Areopago, una senyora anomenada Damaris, y alguns altres: altres ne duptaren y digueren á sant Pau que lo volian sentir altra vegada parlar del mateix, y altres sen burlaren: y es bastant sabut lo molt que disbarataren tractant de aquest punt los filosops gentils. La declaració de un misteri tan difícil y admirable demanava no menos que la infal·lible autoritat de un mestre que fos Dèu. Efectivament, Jesucrist verdader Dèu, se digná demostrar la resurrecció dels morts ab las més claras êxpreçions; pero perque tot lo mon quedés plenament convençut de una veritat tan difícil com important, convenia que la confirmés ab lo

èxemple lo mateix diví Mestre que la va ensenyá: així com fou menester no sols que predicás Cristo las virtuts de la humilitat, de la castedat y demés; sino que las practicás, perque los homes mès fàcilment las aprenguessen, així lo èxemple de la resurrecció de Jesucrist aumentá la fé y solidá la esperança que resucitarian nostres cossos per gosá en cos y ánima lo premi de la virtut en la patria de la gloria. Per aixó, després de haber estat son cos tres dias en lo sepulcre y de haber sa ánima visitat y tret las ánimas justas dels llims, se uní altre vegada ab son cos, y surtí del sepulcre triunfant y gloriós; trencadas las cadenas de nostra esclavitut, y obertas las portas de nostra patria felís.

ORACIÓ.

Dèu, que en lo dia de avuy, vençuda la mort nos facilitareu lo pas á la eternitat; nostres desitgs que per endevant nos inspirau, ajudeunos á complirlos. Per lo mateix Jesucrist Senyor nostre, etc.

ASCENCIÓ DEL SENYOR.

Després de la Resurrecció de nostre Senyor Jesucrist; en la qual lo verda-der temple de Dèu, destruït per la impietat dels jueus, lo poder de Dèu en tres dias lo torná á alçar; avuy es lo dia quaranta de los dias sants, disposats per ordenació sagrada, y empleats en nostra instrucció, perque mentres durés la presencia de Jesús en la terra se reforçés la fe de la sua resurrecció. La mort de Cristo habia turbat molt los cors. dels Apóstols; y la memoria del suplici de la creu, y del sepulcre, habia omplert los seus cors de tristesa y certa desconfiança: de ahont los beatíssims Apóstols, y tots los deixebles que habian estat temerosos y duptosos de la

sua resurrecció, de tal manera se reforçaren en aquesta fe, que quan se enca-minaban á la montanya de las Olivas, desde ahont sen habia de pujá Jesús al cel, y oian de sa boca los últims documents que més grabats debian quedar en los seus cors, no sentian tristesa: y després que hagueren rebut de Ell la benedicció, y mentres lo Senyor á sa presencia pujaba al cel per sentarse en un trono més elevat que los Arcàngels y Querubins, se alegraban per la gloria de son Mestre, y pensant que los anaba á preparar la habitació. Perque, pues, la Ascenció del Senyor al cel es en nostre profit, y ahont pujá lo cap allí han de estar los membres; alegremnos, y doném gracias á Dèu. Avuy no sols hem conegut que podiam anar al cel, sino que (estant en gracia) hem començat ja á pendre possessió de ell, habent alcansat més per la gracia de Cristo, que lo que habiam perdut per la enveja del dimoni: perque, los que lo envejós y venenós enemich los fèu cáurer de la sua felicitat, lo Fill de Dèu los colocá

en sa persona á la dreta del Pare, ab lo qual viu y regna per tots los sigles dels sigles. Amen.

ORACIÓ.

Concediunos, vos suplicam, omnipotent Dèu, que los que creyém haber pujat avuy vostre Unigénit Fill y Redemptor nostre al cel, los mateixos ab lo enteniment los cels habitém. Per lo mateix Jesucrist, etc.

DIUMENGE DE PENTECOSTÉS.

Avuy es lo felicíssim dia en que lo Esperit Sant, per consumir los misteris de nostre redempció y posar lo sello á las divinas finesas, baixá en llenguas de foch al Col-legi apostólich. Als deu dias de la admirable Ascensió del Senyor, y cinquanta de sa gloriosa Resurrecció; estant en lo Cenácul la santíssima Verge, los Apóstols y deixebles, que componian la primitiva Iglesia; petita en lo número, pero êxcelsa en la virtut; aquella ditxosíssima Iglesia, que com la petita font que vegé en somni Mardoqueo habia de créixer en caudalós riu, quals ayguas regassen tota la terra, y com petita llum habia de convertirse luego en resplandentsol, que il-luminéslo mon; sobre aquesta Iglesia baixá lo Esperit Sant.

Aquell era puntualment lo dia en que molts sigles antes habia baixat Dèu entre lo ruido de trons y llams al cim de la montanya de Sinaí, per doná la lley al seu poble ; pero quan va de la sombra á la veritat, tan êxcedéixen los prodigis del Cenácul als de la montanya de Sinaí. En Sinaí baixá Dèu representat per un Angel (segons lo testimoni de sant Esteva y de sant Pau), però en Jerusalem baixá Dèu mateix en sa divina persona. En lo Sinaí sols Moisés tingué la ditxa de tractar ab lo Senyor ; en lo Cenácul de Jerusalem lograren no sols tractar, sino unir-se íntimament ab Dèu quants tingueren la ditxa de trovar-se presents á aquell sagrat congrés. En Sinaí Dèu ab son dit escrivé la lley en dos taulas de pedra ; en lo Cenácul lo Esperit Sant, á qui lo Salvadór anomena dit de Dèu, escrivé la nova suavíssima lley de amor en los cors, cumplint-se lo vaticini del profeta Jeremías, en lo que lo Senyor digué per sa boca : « Establiré ma lley en lo fondo de sas entranyas, y la escriuré en los seus cors. »

Veniu, oh Sant Esperit; umpliu los cors de vostres fiels, y enceneu en ells lo foch de vostre amor.

Lo amor carnal es un foch terré é impur, qual fum ofuscá la llum de la rahó; per aixó los mateixos mundans pintan lo amor ab una vena als ulls; pero lo amor de Dèu es una llum pura y celestial que á un mateix temps dona llum y calor, calenta lo cor é ilumina lo enteniment, deixantlo tan més ilustrat quant es més ardent. De lo alt, diu lo Profeta, enviá foch en mos ossos y me instruí. Lo foch que lo Esperit Sant encén en los cors dels homes transforma á los ignorants en sabis, y á los flachs en forts, ho veyem avuy en los sants Apóstols: lo foch que lo amor á las criaturas encén en ellas, transforma als sabis en necis, y als forts en flachs. Procurém, limpiantnos dels vicis, y adornantnos ab las flors de las virtuts, fernos temples dignes del Esperit Sant; així nos farém sabis per conéixer las veritats de la Religió, y forts per véncer los enemichs de ella; lo mon, lo dimoni y la carn,

ORACIÓ.

Dèu, que en lo dia de avuy ensenya-
reu los cors dels Apóstols ab la ilustra-
ció del Esperit Sant, doneunos en lo ma-
teix Esperit sabé lo que es recte, y ale-
grarnos de sa consolació. Per nostre
Senyor Jesucrist, que ab Vos viu y reg-
na en unió del mateix Esperit Sant: per
los sigles dels sigles. Amen.

SANTÍSSIMA TRINITAT.

La fe católica aquesta es, que venerin un Dèu en la Trinitat, y la Trinitat en la Unitat. Un sol Dèu en tres Personas realment distintas, y tres Personas en un sol Dèu. Unitat de naturalesa, y Trinitat de Perssonas: Pare, Fill y Esperit Sant. Lo Pare es Dèu, lo Fill es Déu, y lo Esperit Sant es Dèu, y no hi ha més que un sol Dèu. En totas tres Personas hi ha la mateixa divinitat, la mateixa majestat, la mateixa immensitat, la mateixa eternitat, lo mateix poder y la mateixa essencia. Y ab tot, lo Pare no es lo Fill, lo Fill no es lo Pare, y lo Esperit Sant no es lo Pare ni lo Fill. Aquest es lo objecte de nostra fe. De tots los misteris de nostra Religió, cap ni ha que siga mes incomprendible que lo de la

SANTÍSIMA TRINITAT.

Tres son los que donan testimoni en lo cel, Pare, Fill y Esperit Sant; y estos Tres son Un.

Trinitat; cap que estiga més sobre la rahó del home; però tampoch cap que més la contenti: perque aquesta dicta, que la essencia de Dèu deu ser incomprendible al home, que la essencia del Criador deu ser incomprendible á la criatura, que la essencia de un Sér infinitament gran deu ser incomprendible á un sér petit. Lo misteri de la santíssima Trinitat quant es més incomprendible tan es més creible: *Vere aliquid à Deo cognoscimus* (diu sant Agustí) *cum ipsum comprehendere non possumus*: «Comensám verdaderament á conéixer alguna cosa de la grandesa de Dèu quan coneixem la impossibilitat que tenim de conéixer lo qué es y cóm es. Y ¿quín Dèu seria lo nostre si no fos, si no tingués sino lo que nosaltres podém compéndrer, y si sa essencia y la sua manera de ser fos tan limitada com nostre enteniment?

¡ Oh altesa de las riquezas, de la sabiduría y de la ciencia de Dèu! ¡quán incomprendibles son los sèus judicis, y quán ininvestigables los sèus camins!

Sia benehida la santíssima Trinitat y la indivisible Unitat: cantarém sa alabansa, perque ha usat ab nosaltres de misericordia. Tots los bèns nos han vingut de la santíssima Trinitat. Dèu Un y Tres nos criá; Dèu Un y Tres nos redimí (encara que sola la persona del Fill prengué carn); Dèu Un y Tres nos santificá. En lo nom del Pare, del Fill y del Esperit Sant, forem purificats de la culpa original, forem fets fills de la única verdadera Iglesia, y reberem la gracia que nos dona dret á los bèns inestimables de la gloria. De la santíssima Trinitat nos venen tots los bèns; y aquest es lo motiu perque, conforme á la institució del mateix Cristo, entra en casi tots los Sacraments de la lley de gracia. En nom de las tres divinas Personas se nos perdonan los pecats, los personals en lo sacrament de la Penitencia y lo original en lo del Baptisme; se dona principi al gran sacrifici del cos y sanch del Senyor, y en lo mateix deuriam principiá y terminá totas nostras accions y oracions. Per aixó lo sacerdot en los últims mo-

ments de nostra vida, volent animá al cristiá pera que vaja á presentarse devant de Dèu, li diu: «Vesten, ánima cristiana, en nom del Pare que te criá, en nom del Fill que te redimí, y en nom del Esperit Sant que te santificá.» Encara que haja pecat, ab tot no ha negat al Pare, al Fill y al Esperit Sant; sino que ha cregut y ha tingut zel de la gloria de Dèu. A Ell sia donat tot honor y gloria ara y sempre per los sigles del sigles. Amen.

ORACIÓ.

Dèu omnipotent y etern, que en la confessió de la verdadera fe donareu á conéixer á vostres sirvents la gloria de la eterna Trinitat, y adorar en ella la unitat de la naturalesa, vos suplicám que, per la firmesa de la mateixa fe, siám sempre protegits en totas las atversitats. Per nostre Senyor Jesucrist, etc.

Adorém rendits tots, pues,
Ab profunda reverencia,
A Dèu de qui es la essencia,

Una, y las personas tres:
Aquest gran Déu es el que es:
Per que es etern immutable,
Independent inefable
De que tot lo mon Criador,
Dels homes es Redemptor
É infinitament amable.

SIA PER SEMPRE ALABAT LO SANTÍSSIM
SAGRAMENT.

SANCTISSIMUM CORPUS CHRISTI.

«Lo Senyor misericordiós y clement fèu memoria de las suas maravellas, donant un aliment als que lo temen:» així parlaba lo real profeta David del manná que lo Senyor fèu caurer del cel en lo desert per alimentar al poble que lo adoraba y servia; y així figuraba lo Esperit Sant, baix de tan admirable aliment, lo del cos de Jesucrist, que es lo aliment incorruptible, la gran obra del diví amor, lo compendi de tots los miracles del Senyór, y lo verdader pa baixat del cel, que volgué regalarnos un Dèu ple de bondat y de amor per ser aliment dels que lo temen. Los immensos beneficis de la generositat divina dispençats al poble cristiá li donan una inestimable

dignitat. No hi ha, ni hi ha agut, nació tan gran que tinga á son Dèu tan cerca com nostre Dèu está ab nosaltres; perque lo unigénit Fill del etern Pare, volent que nosaltres participassem de la divina naturalesa, prengué la nostra; á fi de que los homes fossen en certa manera dèus sent Dèu Home. Y á més tot lo que de nosaltres prengué, tot ho convertí en benefici nostre: son cos per nostra reconciliació en lo arbre de la creu en sacrifici lo oferí al Etern Pare; sa sanch la derramá en preu y juntament en bany, perque libres de la miserable esclavitut, quedassem també nets de tots los pecats; y perque nos recordassem de benefici tan gran, y may poguessem duptá de lo molt que nos amá y de lo molt que nos ama, aquest mateix cos en menjá, y aquesta mateixa sanch en beguda, baix las especies de pa y vi, deixá continuament en sa Iglesia per aliment dels fiels. ¡Oh preciós y admirable convit, saludable y ple de tota suavitat; en lo qual se reb á Cristo, y se nos dona una prenda de la gloria que esperám! ¿Qué més admi-

rable que aquest Sagrament? en ell lo pa y lo vi se converteixen substancialment en lo cos y sanch de Cristo; y per aixó Cristo, verdader Dèu y home, está en ell contingut. Obra la més admirable, miracle sobre tots los miracles, argument de un amor del tot incomprendible. Aquesta gran obra del amor de Dèu se instituí en lo dijous de la Cena: pero com per estar la Iglesia á las horas ocupada en la passió del Salvador, no se podia celebrar ab la solemnitat que corresponia; per aixó, per disposició de Urbá IV, Papa; en lo dijous primé despres de Pentecostés ab gran solemnitat se celebra per tot lo mon.

Per lo tan alaba, cristiá, á ton Salvador, alaba á ton Capitá y Pastor ab himnes y cántichs. Tots los dias y á todas las horas del dia alaba aquesta finesa; puig més mereix sa grandesa y may se pot bastantment alabá.

ORACIÓ.

Dèu, que á nosaltres baix lo Sagrament admirable, de vostra passió nos deixareu memoria, concediunos, vos suplicám, que del vostre Cos y Sanch los sagrats misteris així venerém, que de vostra redempció lo fruyt juntament expérimentem. Qui viviu y reynau ab Dèu Pare, en unió del Esperit Sant, Dèu per tots los sigles dels sigles. Amen.

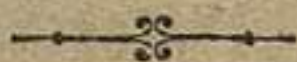
La fe de Cristo, es veritat
Que alts misteris conté
Y la seva lley també
Fa guerra á la maldat.
La bruta sensualitat
Se alsa y se resisteix,
La superbia fa 'l mateix;
Los posa sobre lo peu,
Lo qui ha parlat es Dèu:
Se subjecta y se rendeix.

SANT JOAN BAPTISTA. (24 DE JUNY).

SANT JOAN BAPTISTA.

(Encara que no es universalment dia de precepte; però ho es en alguns bisbats, que lo tenen per patró).

Avuy nasqué al mon aquell àngel de qui digué lo profeta Malaquías que enviaria Dèu devant de son Cristo per prepararli lo camí; aquell profeta y més que profeta, com digué lo Salvador, en qui se habia de acabar la Lley y los Profetas: nasqué lo sant Precursor del verdader Messías; nasqué sant Joan Baptista, de qui digué lo mateix Jesucrist, no haber nat altre major entre los fills de las donas. Tan prompte com se êxtengué per las montanyas de la Judea lo felís part de Elisabet, muller de Zacarías, correren de totas las parts los vehins y parents á donarlos la enhora-

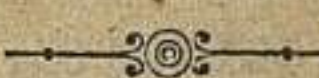
bona per la mercé que lo Senyor los havia fet, donantlos finalment un fill després de tants anys de esterilitat. Passats vuyt dias tornaren á reunirse los parents, segons costum, per la cerimonia de la Circumcisió: y preguntaren á sa mare, quín nom posarian al infant (que ja habian comensat á anomená ab lo nom de son pare Zacarías), y ella se oposá, dihent: «De cap manera, sinó que se dirá Joan.» Li respongueren que era un nom nou, y êxtrany en la familia: pero mantenintse ferma Elisabet en que habia de dirse Joan, consultaren á son pare, y aquest demanant per senya lo necessari per escriurer, escrigué: *Joannes est nomen ejus*; y se admiraren tots: però ho feren més quan sentiren que, recobrant lo dó de la paraula, comensaba á cantar alabanças al Senyor, y que rebent lo dó de profecía, publicaba las misericordias de Dèu, que anaba á cumplir las promesas que habia fet á Abraham, son sirvent, en ordre al Messías; asegurant que son fill era son profeta y son precursor. Lo naixement de sant

Joan Baptista causá alegría y admiració en la Judea: y sos habitants se preguntaban: «¿Quí será aquest noy?» Sant Pere Alêxandrí refereix com opinió molt seguida, que quan Herodes buscá lo infant Jesús per matarlo, volia encloure també en la matança lo infant Joan, per la novedat que habia causat son naixement. Sent encare molt jove sen va aná á viure en lo desert, per no posar cap taca á la sua vida ab lo crim de la llengua. Son aliment era llagostas y mel silvestre; son vestit samarra de pels de camell lligada á la cintura ab una co-retja. Sant Joan nasque ángel, visque ángel, y morí ángel y mártir.

ORACIÓ.

Dèu, que fereu aquest dia solemne per nosaltres, ab lo naixement de sant Joan, concediu á vostres pobles la gracia dels espirituals goigs, y dirigiu los enteniments de tots los fiels en lo camí de la salut eterna. Per nostre Senyor Jesucrist, que ab Vos viu y regna en unió del Esperit Sant, Dèu per los sigles dels sigles. Amen.

SANT PERE, APÓSTOL.

Sant Pere, príncep dels Apóstols, cap visible de la Iglesia de Jesucrist, columna inmoble de la veritat, pedra y fonament de la verdadera Religió, y pilar sobre del qual Jesucrist fundá la única verdadera Iglesia, se anomenaba Simon abans de la sua vocació al apostolat. Fou natural de Betsaida, població petita de Galilea, á la vora del estany de Genesaret; de condició obscura, pescador de professió; pero home de molta bondat. Trobantse en Cafarnaum, port á las horas lo més célebre de aquell gran estany, vivia en companyia de son germá Andreu. Era aquést deixeble de sant Joan Baptista; y habent un dia vist á Jesús, y sentit dir al seu mestre que era lo verdader Messias, doná aquesta noticia al seu germá Simon,

SANT PERE APÓSTOL. (29 DE JUNY).

dientli: «He vist al Messías.» Simon, que era de un natural viu y ardent, y que ple de fe suspiraba per la vinguda del Salvador, no deixá sossegá á son germá fins que lo acompañá á la sua presencia. Lo dia següent anaren junts á buscarlo; y tot seguit que descubrí á nostre Sant, lo Fill de Dèu li digué: «Simon, fill de Jonás, tu te anomenarás Cephas, que vol dir Pedra.» Quedaren los dos germans ab Jesús tot lo dia, y desde aquest mateix dia se declará sant Pere un dels sèus mès fervorosos deixebles. Tornat á sa casa guanyá per Jesús á tota la sua familia; y encara que continuá en son ofici de pescador, pochs dias passavan que no anés á véurer á Cristo. Poch després, están un dia pescant ab son germá Andreu, passá lo Salvador del mon, y los cridá dient: «Veniu detrás de Mí, y faré que siau pescadors de homes.» Desde aquella hora ho abandonaren tot, y seguiren constantment á son diví Mestre. Fou sant Pere lo apóstol que amá sempre á Jesús ab un amor mès encés. Pregun-

tant lo Salvador á sos Apóstols ¿quí deyan los homes que Ell era? habent ells respost, que uns deyan que era Joan Baptista, altres Elías, altres Jeremías ó un dels Profetas, Jesús los digué: «Y vosaltres ¿quí dieu que sò?» Pere, en nom de tots, respongué: «Tu ets Cristo, Fill de Dèu viu.» Y Jesús li contestá: «Benaventurat ets, Simon, fill de Jonás; perque la carn y la sanch no te ho han revelat; sinó mon Pare que está en los cels. Y jo te dich, que tu ets Pere, y sobre aquesta pedra edificaré la meva Iglesia, y las portas del infern no prevaleixerán contra ella: y á tu te daré las claus del regne dels cels: y per aixó ell fou á qui honrá lo Fill de Dèu ab lo incomparable honor de ser pedra y cap de la verdadera Iglesia. Després de la mort del Redemptor, y de la vinguda del Esperit Sant, fou lo primé que comensá á predicar lo Evangeli: en lo primé sermó convertí tres mil personas; en lo segon ne convertí cinch mil; y tota sa llarga vida la empleá en convertir jueus y gentils al coneixement del ver-

daer Dèu. Los miracles que obraba en Jerusalem eran tants, que treyan á las plassas als malats, perque quan vingúes Pere, á lo menos sa ombra toqués á algun de ells, y quedasen libres de las enfermedats; y acudia també á Jerusalem molta gent de las ciutats vehinas portant als malats, y als que eran atormentats del esperit inmundo, los quals tots eran curats. Finalment, després que hagué sant Pere empleat la sua llarga vida, després de haber estat constituït cap de la Iglesia, en fer conèixer y amar á Jesucrist, principalment en Roma, volgué Dèu donarli la gloria del cel; pero antes lo volgué ennobrir ab la corona del martiri. Per ordre del emperador Neron fou pres y conduit á la pressó de Mamertino, ahont convertí dos de sas guardias ab altres quaranta set personas. Després fou sentenciat á morir clavat en una creu. Volíanlo clavar del modo regular de cap adalt, però alcansá dels verdugos que ho fesen de cap abaix; perque (digué) no mereixia ser clavat com lo sèu Mes-

tre. Son cos está guardat en lo Vaticá, y lo seu sepulcre, després del de Jesucrist, es lo mès respectable y respectat de tot lo mon. Després se edificá al rededor una magnificentíssima iglesia, Sant Pere del Vaticá, que se reputa la primera maravella del art que hi ha en lo mon.

ORACIÓ.

Oh Dèu, que consagrareu aquest dia ab lo martiri de vostres apóstols Pere y Pau, doneu á la Iglesia la gracia de que seguesca en tot la doctrina de aquells, á quins degué lo principi y fonament de la Religió. Per nostre Senyor Jesucrist, etc.

Neró mes que fera hircana,
Inventaba en sa oficina
Ab pega oli y resina
Roda garfio y catana
Pero li surtí molt vana
Sa rabia y son frenesí:
Que de Dèu en lo jardí
Cuan tallaba fló ó sarment
Luego ne brotaban cent
Rosas, clavells, gesamí.

SANT JAUME, APÓSTOL.

Sant Jaume, qual memoria celebra avuy la Iglesia, se anomena lo Major, per haber estat cridat al apostolat antes que lo altre sant Jaume fill de Alfeo; y per haber en companyia de sant Pere y sant Joan estat distingit ab demostracions de ternura y amor. Estigué present á la resurrecció de la filla del arquisinagogo: fou testimoni de la transfiguració del Salvador en la montanya del Tabor, y company seu en lo hort de Getçemaní, com per servirli de consol en aquella mortal agonía. Després que los Apóstols reberen al Esperit-Sant corria las ciutats, vilas y poblets de Judea anunciant als seus germans la fe de Jesucrist. Després se embarcá per Espanya; y predicá en ella en diferents llocs: entre altres convertí á Torquat, Ctesifont, Secundo, Indaleci, Cecili,

Hesiqui y Eufراسي, los quals en Roma foren despres consagrats bisbes. Estant en Zaragoza ab los set nomenats convertits, trist perque eran pochos los que abrassaban la verdadera fe, vingué la santíssima Verge (que estaba encara en carn mortal), lo aconsolá, y li maná fabricar en aquell mateix puesto una capella á honor seu. Després que los set deixebles de sant Jaume sobrenomenats foren en Roma ordenats y consagrats bisbes, los tornaren á enviar á Espanya sant Pere y sant Pau, perque continuassen la obra de la conversió que habia principiat son mestre; y aquest sen torná á la Judea; allá treballá ab extraordinari zel en anunciar la fe de Jesucrist. Ab sa eloqüencia, ab la firmesa de las suas rahons y ab los miracles fèu moltas conversions. Aixó fou causa que se alsás contra ell una gran persecució. Se valguerren de dos famosos magos, Filetes y Hermógenes, que prometeren convencerlo y desacreditarlo devant del poble; pero succehí tot al contrari. Luego que sant Jaume parlá, Filetes se con-

vertí, y Hermógenes quedá convensut del poch valor dels seus encants, y de la maravellosa virtut del Sant. Pero los principals dels jueus no per aixó deixaren de perseguirlo: un dia que estava lo gloriós Patró de Espanya predicant de la divinitat de Jesucrist, probantla ab lo cumpliment de las profecías, se tiraren sobre ell, y després de haberlo maltractat, lo presentaren á Herodes Agripa, rey de Judea, y aquest per guanyarse lo apreci dels jueus lo condempná á ser decapitat. Un dels que lo acompanyaban al puesto de la êxecució de la sentencia se convertí, y digué que també ell era cristiá; per lo que fou sentenciat al mateix suplici: abans no se êxecutes, se agenollá als peus de sant Jaume y li demaná perdó: lo gloriosíssim sant Apóstol lo abressá, y li digué: «La pau siga ab tu.» Foren decapitats junts, y las suas ánimas volaren á rébrer la palma del martiri. Fou lo primer dels Apóstols que sufrí lo martiri; lo sufrí en Jerusalem: pero estigué poch allí lo seu sant cos, pues fou lue-

go trasladat á Espanya; se creu que per algun deixeble seu que lo habia acompanyat desde Espanya, y embarcantse ab ell, desembarcá á Iria Flavia, població de Galicia. Després fou trasladat á Compostela. Lo sèu sepulcre, després dels de Jesucrist en Jerusalem y de sant Pere y sant Pau en Roma, es lo mes célebre de tot lo mon.

ORACIÓ.

Santifiqueu, Senyor, y guardeu á vostre poble; perque amparat ab la protecció de vostre apóstol sant Jaume, vos agradi ab lo arreglo de sa vida, y vos servesca ab seguritat de esperit. Per nostre Senyor Jesucrist, etc.

La religió que fundá
Jesucrist Déu verdaté,
Sant Jaume fou lo primé
Que ab sa sanch la regá (1)
Y tan la fecundisá
Ab sa sanch y sa victoria
Que com consta de la historia
Encara nos derramaba
Y ja á un senlig salvaba.
A sant Jaume honor y gloria.

ASSUMPCIÓ DE LA VERGE SANTÍSSIMA AL CEL.

Després de haber instruit la Mare de Dèu á la Iglesia ab la seva admirable vida; després de haber confortat als fiels en la fe del Redemptor ab paraulas y êxemples, qual altra sabia, forta é invencible Débora, arribá lo desitjat dia de ser trasladada de aquest desterro á la gloria, per ser coronada per reyna de cel y terra; y en el que lo cos y la ánima de la Verge debian ser trasladats ahont estava lo sèu cor desde que allí pujá son Fill, y ahont la esperaba tota la cort celestial, per aumentar lo goig y la gloria ab sa amable companyia. Morí, puig, la santíssima Verge. Pero si la mort dels Sants es preciosa á la presencia de Dèu, ¿qué seria la mort de la Reyna dels Sants? No causá la separació de la ánima y del cos la violen-

cia de una malaltia, ni lo desordre dels humors, ni pogué ser envenenada per la infernal serpent, ni conegué lo peccat, per lo qual entrá la mort al mon: morí per disposició de la divina Providencia, morí perque habia mort son Fill, morí per cooperar ab Ell á lliurnos de la mort eterna, morí perque lo amor de Dèu que se habia encés en lo sèu cor desde lo primer moment que pogué amar consumá lo holocausto. En lo mateix moment que espirá la santíssima Verge, se umplí tot lo quarto de una resplendent llum; tots los que estaban presents se agenollaren als seus peus; los fiels que hi habia en Jerusalem y encontorns, acudiren presurosos á venerar aquell sant cos, santuari del Verb encarnat. Després que tots hagueren satisfet sa devoció, fou conduhit lo seu santíssim cos ab gran solemnitat á Getsemaní, lloch del enterro, y lo colocaren en lo sepulcre, y posaren sobre ell una gran pedra. En una carta que Juvenal, patriarca de Jerusalem, escrigué al emperador Marciá y á la emperadora Pul-

queria, diu que així los Apóstols com los fiels passaban los dias y las nits junts al sepulcre succehintse los uns als altres, juntant las suas veus ab las dels Angels que no deixaren de sentirse en los tres dias. Al tercer dia la ánima de la Verge torná á unirse ab lo seu puríssim cos, y en cos y ánima per los Angels ab gran pompa fou pujada al cel. Habent cessat los cántichs angelicals, en lo mateix moment arribá un dels Apóstols (que així com per la providencia y omnipotencia de Dèu, deu estigueren presents á la mort de María, un estaba ausent), volgué véurer y adorar lo sagrat cadáver; pero quedaren gustosamente sorprendidos quan varen véurer que no estaba lo seu cos, sino la fragancia que habia al sepulcre comunicat lo contacte de tan sagrat tesor. Pero ¿quí podrá explicar la gloria de María, y la alegría de tota la cort celestial en la entrada de sa Reyna? Quan la hermosa Ester, figura de María, fou per especial privilegi introduhida á la presencia del rey Assuero, no sols la sostenian dos criadas, sinó que lo ma-

teix Rey se alsá de son trono per sostenirla ab sas propias mans. Aixís quan entrá al cel la sua Reyna, se obriren de pal á pal las suas portas, y la conduhiren en triunfo las duas naturalesas, la angélica y la humana, los Angels y los homes, y á més lo sèu santíssim Fill, celestial Assuero, la sostingué per més honra á la que tan amaba. Lo etern Pare la rebé com á filla molt amada; lo Fill com á digníssima Mare, y lo Esperit Sant com á fidelíssima Esposa; y tota la santíssima Trinitat la coroná com á reyna de cel y terra, mare y advocada de peccadors.

ORACIÓ.

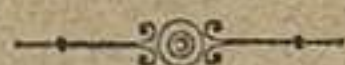
Vos suplicam, Senyor, que perdoneu á vostres sirvents los pecats de que son reos; perque no podentvos agradar per nostras obras, sigam salvats per la intercessió de la Mare de vostre Fill, nostre Senyor Jesucrist que ab Vos viu y reyna, en unió del Esperit Sant, Dèu per tots los sigles dels sigles. Amen.

NATIVITAT DE LA VERGE. (8 DE SETEMBRE).

NATIVITAT DE LA BENAVENTURADA VERGE MARÍA.

En Nasaret, ciutat de Galilea, ahont estaban domiciliats sant Joaquim y santa Anna, nasqué avuy la santíssima Verge María. Sant Joaquim era fill de Barpanter, descendent de David, y santa Anna era filla de Matan, descendent de Aaron. May ha vist lo cel náixer noya mès noble, mès cabal ni mès santa. Cap de las fillas de Israel pogué may compararse ab Ella, en lo conjunt maravellós de que se trovaba enriquida. De Ella fou de qui habia dit lo Esperit Sant per boca de Salomó: «Moltas fillas reuniren riquesas de noblesa, de virtuts y de prendas naturals y sobrenaturals; però Tú las has aventatjat á totas:» cap iguala de tros lo tresor de gracias ab que lo cel vos ha favorit, Verge santa. Se nos

presenta lo desitjat dia de la benaventurada y venerable sempre Verge María: per aixó ab summo goig alégrise nostra terra, il-lustrada ab lo naixement de tan gran Verge. Aquesta fou la flor de la qual nasqué lo preciós fruyt Cristo Jesús; en qual part se mudá aquella sentència que diu: «En dolor parirás los fills;» perque María parí á Jesús ab alegría. Si los pobles acostuman manifestar alegría quan naix un fill á son sobe-
rá, molt gran deu ser la alegría en lo dia en que naix la Reyna del cel y de la terra, la digníssima María; la Reyna dels Angels, dels Patriarcas, dels Profetas, dels Apóstols, dels Mártirs, de tots los Sants, y del cel y de la terra. Després santa Anna en lo dia senyalat per la lley la presentá al temple, y per revelació de Dèu li posaren per nom María. No podia la Mare de Dèu tenir nom que més li convingués que lo de María. Sant Epifani interpreta lo nom de María, esperança, y Ella dona esperança de alcançar perdó als pecadors, de augment de santedat als justos, y á tots los des-

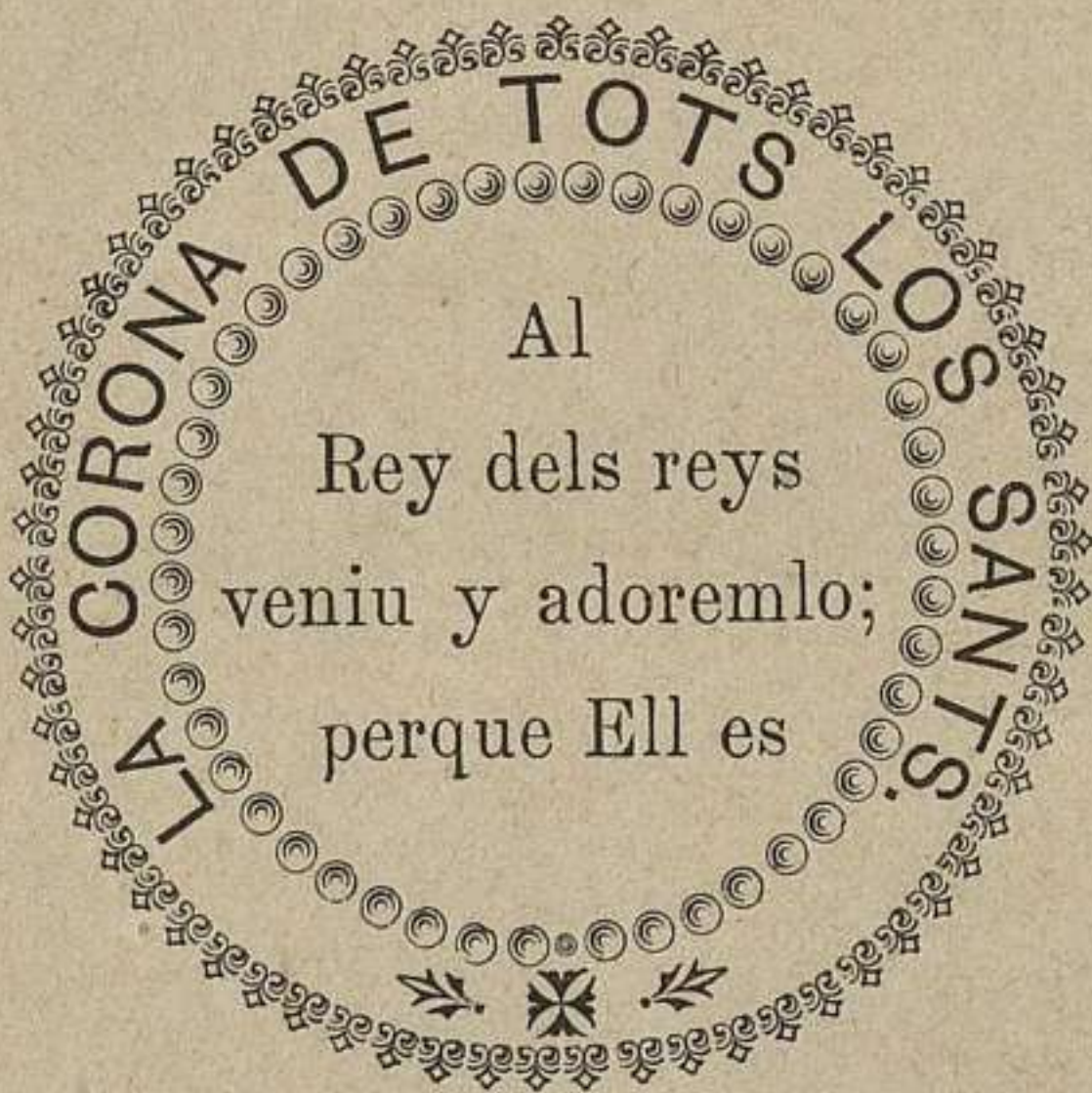
terrats de arribar un dia á la patria. Altres interpretan lo nom de María, êxcelsa; altres, il-luminada; altres, il-luminadora. Lo beato Albert Magno diu que Dèu de la reunió de totes las ayguas ne va dir mar, y de la reunió de totes las gracias ne va dir María. María en llengua siriaca significa senyora, soberana; en llengua hebrea significa estrella del mar, y la estrella del mar es la del Nort, y María es Nort que guia ab sas virtuts als que navegan en lo tempestuós mar de aquest mon, porque no naufraguin; y es també estrella del Nort, que en lo sèu naixement anunciá, que se acercaba lo dia de la nostra redempció, y ara nos anuncia que se acerca lo de nostra glorificació. May apartis los ulls de aquesta brillant Estrella si no vols naufragá. Si se alsan vents de tentacions, mira la Estrella, invoca á María; si ets combatut ab olas de superbia ó de venjança ó de murmuració ó de avaricia, mira la Estrella, invoca á María; si los deleytes de la carn donan cops á la nau del enteniment porque consenti á la culpa, mira

la Estrella, invoca á María: en los perills, en las angustias, en los duptes, pènsa en María, invoca á María: seguint-la, no te desvias; pensant en Ella, no erras; si Ella te tè, no caus; si te protegeix, no tems; si Ella te guia, sens fatiga arribas á port y á la possessió dels bens eterns.

ORACIÓ.

Vos suplicam, Senyor, que vulgau concedir á vostres sirvents lo do de la gracia celestial; perque aquells als qui lo part de la Verge fou lo principi de sa salvació, la festa de son naixement doni augment de pau. Per, etc.

TOTS LOS SANTIS. (1 DE NOVEMBRE).

TOTS LOS SANTS.

Avuy baix la alegríia de una solemnitat celebra la Iglesia la festa de tots los Sants, ab la companyíia dels quals se alegra lo cel, ab lo patrocini dels quals se alegra la terra, y ab lo triunfo dels quals la Iglesia se corona: de los quals la confessió quan més forta en los torments, tan més digne de alabansa, perque la gloria dels que vencen es tan major quant més dura y més fort es lo combat. Tots los Sants son uns nobles vencedors; los Mártirs venceren als tirans ab la paciencia, las Verges venceren la carn ab la continencia, y tots los Sants venceren al mon, al dimoni y la carn, y vencent á la carn ab las suas inclinacions malas se venceren á sí mateixos; y se feren més dignes de alabansa que los generals que vencen los êxercits y las

ciutats; perque més fort es lo qui se vens á sí mateix que lo qui vens la ciutat més bèn fortificada. Per lo tant, doném gloria, honor y alabança als Sants; perque son dignes, y procuremlos imitar. La Iglesia nos los proposa per la veneració y per la imitació: desitja que los prengám per guias en lo camí que fèm á la eternitat. En un viatge important y costós, per terras escabrosas y difícils, qui vulga caminar ab seguritat es precís que prenga una guia. ¿Qué haguera estat del jove Tobías en lo viatge que fèu á Rages, ciutat de los medos, si no lo hagués guiat lo arcàngel sant Rafel? y ¿qué seria de nosaltres en lo camí que fèm á la patria del cel si no nos guiassen los Sants ab los seus êxemples? En lo principi de la Iglesia lo camí del cel era ben conegut: lo mateix era véurer un cristiá que véurer lo camí del cel, perque se veyia un home êxacte en la observancia dels manaments de la lley de Déu y de la sua Iglesia, que es lo camí del cel: lo mateix era véurer un cristiá que véurer un home modest en tot lo sèu comporta-

ment, exacte en cumplir lo promés, enemich de frauds y trampas; pero ara que reyna tant la inmodestia en lo parlar, que se cumpleixen tant poch las promesas, y que se cometen tants frauds y enganys; are que se ha introduit la êxtravagancia de voler agermanar la freqüencia de Sacraments ab la assistencia als teatros y balls; are que ja no se tè per necessari dejunar quan la Iglesia ho mana; are que ja no se tè per necessari abstenirse de trajos indecents si lo trajo tè á son favor la moda, ¿quí será capás de conéixer lo verdader camí del cel? Lo qui seguesca, lo qui imiti als Sants: per aixó la Iglesia nos los proposa á la consideració. Sigám, pues, als Sants; imitém los seus êxemples, y procuremlos imitar.

ORACIÓ.

Omnipotent y etern Dèu, que nos donareu celebrar los mérits de tots los Sants baix una solemnitat, vos suplicám que vostra desitjada abundant propiciació, multiplicats los intercessors, nos la concedau. Per nostre Senyor Jesucrist, etc.

CONCEPCIÓ DE MARÍA.

Ab rahó se alegran avuy nostres cors ab la memoria y ab la solemnitat de la Concepció immaculada de la Verge santíssima. Totas las nacions de la terra deuhen celebrar ab gran contento aquell instant felís en que lo Totpoderós posá la primera pedra del temple viu, en que sa majestat debia habitar entre los homes, per ferlos eternament ditxosos. Arribat lo temps en que després de moltes promesas, prediccions y figuras debia obrarse lo gran misteri de la encarnació del Verb, volgué Dèu enviar al mon aquella dona en quals entranyas debia obrarse aquest gran misteri. Després de quatre mil anys que habia Dèu criat lo mon; en lo dia de avuy santa Anna, muller de Joaquim, de la tribu de Judá, de la línea de David, concebí

CONCEPCIÓ IMMACULADA DE MARÍA.

(8 de Decembre).

en las suas entranyas á la puríssima Verge María. La concepció de María fou la aurora del sol de justicia, Cristo Jesús, que debia venir á il·luminar aquest mon; però així com aquest Sol habia de ser tot llum y tot puresa, així habia de ser la seva aurora. Així com la major gloria dels pares es la êxaltació dels seus fills, així res deuen los fills procurar tant com la êxaltació dels seus pares. Los fills dels homes no poden procurar la êxaltació dels seus pares quan son concebuts; porque á las horas no êxisteixen; pero lo qui habia de ser Fill de María (com era lo Fill de Dèu) pogué y va êxaltar á María desde lo primer principi de son sér, concedintli una gracia que no concedí ni se concedirá á cap altra pura criatura. Es veritat que lo pecat de Adam es una malaltía que contrahen tots los que descendeixen de ell; y que, com diu sant Agustí, es un impetuós torrent que á tots los homes arrastra; pero ¿no habia de haber privilegi per la que habia de ser Mare de Dèu? ¿No era propi del que habia de ser

son Fill, emplear tot son infinit poder per detenir aquest formidable torrent y deixar pas libre á la que habia de ser samare? Sí. Rápido corria lo riu Jordá; pero pera passar la arca detingué la divina Omnipotencia lo sèu impetuós curs: arrebatadas del sèu natural ímpetu se empenyian las onas del mar Bermell; pero lo Totpoderós, perque passás lo sèu poble á peu aixut, las detingué suspensas com dos montanyas de cristall. ¿Habia de ser més privilegiada la arca, figura de María, que lo original? ¿Habia de lograr menos favor la Mare de Dèu que lo sèu poble? No. María passá del no sér al sér tota pura y sens taca, y aplastá lo cap de la infernal serpent en lo mateix pas, y pogué cantar la victoria dels enemichs espirituals ab més rahó que altra María, germana de Moysés, habia cantat la dels enemichs temporals.

Lo modo de celebrar dignament la Concepció Immaculada de María es una vida immaculada; procurant la puresa en las obras, en las paraulas y en los pensaments; y dir moltas vegadas (prin-

cipalment quan se va á las casas): «Ave María puríssima,» y respóndrer: «Sens pecat fou concebuda.»

ORACIÓ.

Dèu, que per la Immaculada Concepció de la Verge, preparareu una habitació digna per vostre Fill; vos suplicám que com per la mort prevista del mateix Fill vostre la preservareu de tota taca, així nos concedau arribar á Vos limpios per la sua intercessió. Per lo mateix Senyor nostre Jesucrist, Fill vostre, que ab Vos viu y reyna en unió del Esperit Sant, Dèu per tots los sigles dels sigles. Amen.

NAIXEMENT DE JESUCRIST.

En lo imperi de Octaviá Augusto, en lo any quaranta dos, estant en pau tot lo mon, Jesucrist, Dèu etern y fill del etern Pare, volent salvar tot lo mon ab lo sèu sant adveniment, concebut per obra del Esperit Sant, passats nou mesos després de la sua concepció, en Betlem, ciutat de Judá, nasqué de María verge fèt home. Lo Salvador nostre ha nat, ¡alegremnos! perque no está conforme doná lloch á la tristesa en lo dia en que naix lo autor de la vida, lo qual desterrant lo temor de la mort nos ofereix una eternitat de alegria. Doném gracias á Dèu, que per la molta caritat ab que nos ha amat se ha compadescut de nosaltres, y sent morts per lo pecat, nos ha fet víurer per Cristo; perque siam en Ell criaturas novas y obras novas; y habentnos fet participants de la generació de Cristo,

renunciém á las obras de la carn. Conegám nostra dignitat y no vulgám envi-
lirnos altra vegada ab lo peccat.

Considerém lo modo ab que vingué
Dèu al mon.

Un Dèu de infinita grandesa, que te
lo sèu palau en las delicias de la gloria,
ve al mon no sols fet home, sino un in-
fant, naix en un estable, naix pobre,
pateix fret y sofreix la miseria de la mès
delicada infancia; ¡qué cosa mès digna
de admiració! Pero aixó mateix que lo
mon no sab compéndrer, manifesta la
sabiduría, la providencia y la bondat in-
finita de Dèu. Vingué Dèu al mon per
redimir al home, per instruirlo, per apar-
tarlo dels vicis, ensenyarli las virtuts y
encéndrer los cors dels homes en lo amor
de Dèu. Pera lograr aqueixos fins era
molt convenient que vingúés del modo
que va vení. La corrupció casi universal
que habia envilit al mon, y que habia
de un modo espantós desfigurat al home,
naxia del desordenat amor á las honras
mundanas, del desordenat amor á las ri-
quesas terrenas, y del desordenat amor

als deleytes del cos. ¡Qué desordres cometia lo home y comet per lo desordenat amor á la honra mundana! Plenas están las Escripturas de traicions, de injusticias y de morts, fruyt desgraciat de aquesta infernal furia la ambició! ¡Qué desordres cometia lo home y comet per amor desordenat á las riquezas terrenas! De aquest amor desordenat naix la avaricia, que es (diu sant Pau) la arrel de tots los mals; y sant Agustí diu que es la mare de la usura, lo principi de la simonía, foment del peccat, camí á las eternas penas y un abisme insaciable que may diu prou. Y ¿quí podrá explicar los estragos ocasionats per lo amor desordenat als deleytes carnals? La concupiscencia ó amor als deleytes carnals obligá á Dèu á sumergir lo mon ab las ayguas del diluvi, y á reduhir á cendra las ciutats de Sodoma, Gomorra, Adama y Seboim. Apartant lo cor del home de aquestos bens aparents se remediaban aquestos mals: per lograr aixó ¿quin medi més á propósit que la vinguda de Dèu al mon ab summa pobresa, ab hu-

militat profundíssima, y patint las majors penalitats? ¿Quí se afanará per las riquezas veyent á Dèu pobre? ¿Quí se afanará per las honras veyent á Dèu en un estable y ab forma de pecador? ¿Quí se afanará per los deleytes veyent á Dèu que ja en lo sèu naixement se abraça ab la creu de la mortificació patint fret? Aquest despreci de las honras, de las riquezas y dels deleytes, sent com era lo mès contrari á las màximas del mon y de la carn, per persuadirlo eficazment se necessitava un mestre de infinita autoritat, y aquest no podia ser sino Dèu. Una doctrina tan nova y tan contraria á las nostras inclinacions, per mès autorizada que hagués estat, no haguera fet efecte si no se hagués confirmat ab lo êxemple. Era, pues, necessari que lo reformador del mon no sols fos Dèu, sino que ab las propias obras ensenyés lo despreci de las honras, de las riquezas y dels deleytes; perque ab lo êxemple de Dèu se fes suau al cor del home lo camí que debia seguir.

¡Oh Noy de or, siau ben vingut al

mon que estava perdut sens Vos; y ja que me ensenyau desde lo pesebre las virtuts que me convé practicar, concedi-me la gracia de saberlas imitar, y pues me manifestau tan amor, concedi-me la gracia de que jo vos ami tots los dias de ma vida y per tota la eternitat!

ORACIÓ.

Faciau, oh Dèu omnipotent, que lo nou naixement del vostre Fill, que se vestí de nostra carn, nos llibri als que fa molt temps que gemegám baix la esclavitut del pecat. Per lo mateix Jesucrist Senyor nostre, que ab Vos viu y reyna en unió del Esperit Sant, Dèu per tots los sigles dels sigles. Amen.

A LO MENOS UNA VEGADA AL ANY.

Ni Jo te condemnaré: ves, y no tornis á
pecar. (*Sant Joan, c. viii*).

À LO MENOS

UNA VEGADA AL ANY.

Paraulas de moltíssim consol son las que se llegeixen en el capítol xx de sant Joan y en altrás parts del sagrat Evan-
geli: «Los pecats que perdonaréu serán perdonats; los que retindréeu serán retin-
guts;» ab las quals Jesucrist, verdader Dèu, doná als Apóstols y als sacerdots poder de perdonar los pecats. Paraulas que deurian moure á tots los pecadors á anar á postrarse als peus dels ministres de Jesucrist per fer una verdadera y entera confessió de tots los seus pecats; porque si un hagués perdut lo dret á una riquíssima possessió, y sabés que dient á una persona la causa porque lo ha perdut, luego se li tornaria, ¡quán

prompte ho faria! y si un que tèn firmada sentència de mort, sabés que dient á una persona la causa per la que se ha firmat, se borraría, ¡quán prompte ho faria! Y nosaltres sabém que per lo pecat mortal se pert lo dret á la gloria del cel, y que al pecat mortal está firmada sentència de mort eterna; y que confessant los pecats del modo degut se nos torna lo dret á la gloria y se borra la sentència de mort eterna. No basta confessar solament á Dèu los pecats (com diuhen los protestants), porque se han de confessar com Dèu mana.

Lo Papa Inocenci III maná á tots los fiels, confessar á lo menos una vegada al any. Cupleix ab aquest precepte: pero no sols deurias confessarte una vegada al any, sino que deurias ferho luego de haber tingut la desgracia de cométrer un pecat mortal; porque no tenint un instant de vida segú, es una locura permanéixer dias y mesos en pecat, êxposat á pérdrer la gloria del cel y cáurer al infern, tenint un medi tan fácil per no cáurer en ell. Encara que no ha-

gis comés pecat mortal desde la última confessió, procura confessarte algunas vegadas; porque lo que se fa algunas vegadas, acostuma ferse més fácilmente y més bè; y sempre que se reben los Sacraments ab la deguda disposició, se reb un augment de gracia; y si lo home es ja just, se justifica més. May deixis passar lo any sens confessarte. Y no ho fassis per temor á las censuras de la Iglesia; fesho per amor á Dèu y per la teva utilitat y profit, que son los fins per los que la Iglesia ho mana.

Cinch son las cosas necessarias per fer una bona confessió: êxámen, dolor, propósit, confessió y satisfacció.

EXÁMEN.

Habent Jesucrist donat als sacerdots la facultat de absóldrer ó retener los pecats, instituhí lo sacrament de la Penitencia á manera de judici, y fèu als sacerdots jutges y metges: com jutges deuhen pronunciar sentencia ab prudencia y justicia, lo que no se pot sens co-

neixement de la causa; y com á metjes deuhen curar las malalties de nostras ánimas, lo que tampoch se pot sense conéixer las causas de ahont provenen. ¿Y cóm podria lo sacerdot tenir coneixement dels pecats ó de la causa que ha de judicá y de las disposicions del penitent, per absóldrer ó retenir los pecats, y cóm podria aplicar los remeys convenients, si los penitents no manifestassen los seus pecats y lo estat de las suas consciencias? Los heretges, per més que los repugni, están obligats á convenir, que en forsa de las paraulas que va usar Jesucrist quan va instituí lo sagrament de la Penitencia, deuhen los penitents confessar los seus pecats si volen alcançar lo perdó. Per aixó lo Papa Inocenci III, veyent la absoluta necessitat de confessar los pecats per alcançarne lo perdó, y la poca freqüencia ab que alguns cristians se acostaban á rébrer aquest Sagrament, posá lo precepte de tenir que confessarse tots los fiels á lo menos una vegada al any. Habentse de confessar los pecats es indispensable lo êxámen.

Per fer lo êxámen deu lo penitent posarse en un puesto retirat, fer lo senyal de la santa creu, y demanar á Dèu ab profunda humilitat: «Dèu mèu, voldria confessarme bè, voldria manifestar tota ma consciencia al confessor, ministre y representant vostre; pero me falta llum per conéixer mos pecats, memoria per recordarme de ells, y discerniment y valor per acusarlos ab distinció, claretat y sencillés. Il-lumineu, pues, mon enteniment (oh Esperit diví) ab vostra llum soberana, pera que conega los meus pecats, y coneguts los manifesti al Pare confessor ab lo mès viu arrepeniment y dolor.

Després êxamini quán temps fa que se confessá; si se confessá de tot, habent fet lo êxámen; si se confessá ab dolor y ab propósit. Si li sembla que algun de aquestos requisits hi va faltar, á las horas deu êxaminarse desde la última confessió que li sembla fòu bèn feta; y si li semblés que no ha fet confessió alguna bè, á las horas deuria fèr lo êxámen de tota la vida. Si li sembla haberse con-

fessat del modo degut, á las horas fassi lo êxámen desde la última confessió: primerament discorri quant temps fa que se confessá, luego si cumplí la penitencia, y després vagi seguin los Manaments.

En lo primer. Examini si ha negat ó duptat de algun de los misteris de nostra santa Religió; si ha proferit paraulas contra la fe; si ha llegit ó tè en son poder llibres prohibits ó que meréixen serho; si ha desconfiat de la misericordia de Dèu; si se ha queixat de la sua Providencia ab odi contra Ell ó las cosas sagradas; si ha cridat al dimoni, cooperat ó cregut en supersticions, ó consultat als que obran ab mal art; si se ha valgut dels espiritistas per saber alguna cosa, per alcançar lo que pretenia ó per llibrarse de algun mal, ó si porta alguna de aquestas supersticions.

En lo segon. Si ha jurat falsament, encara que fos per broma y sens dany de tercer; si ha jurat falsament y ab dany de tercer; si ha jurat ab veritat pero sens necessitat; si tè costum de jurar; si

ha blasfemat de Dèu, de la santíssima Verge ó dels Sants; si ha fet vots á Dèu ó á la Verge ó Sants que no los hagi cumplert.

En lo tercer. Si ha treballat en dia de festa, y si lo treball ha arribat ó passat de duas horas, y si ho ha vist la gent y per lo mateix ha donat escándol; si en los diumenges y dias de obligació ha assistit á la Missa ab devoció, ó si ha estat parlant, dormit ó voluntariament distret; si ha assistit á la doctrina, sermó y demás funcions religiosas, ó si los ha ocupat en diversions mundanas.

En lo quart. Si ha ofés á sos pares, mestres ó superiors ab paraulas ó accions burlescas y atrevidas, ó murmurant de ells; si ha faltat á la obediencia quan li han prohibit anar ab mals companys, anar de nit, ó assistir en casas de joch ó de perill de pecar; si ha desobehit quan li han manat anar á Missa, êxplicació del catecisme, sermó y demás obras bonas; si los ha obehit en las cosas de casa; si ha fet lo que li han manat, tan prompte com ha pogut y tan bè

com ha sabut, ó si quan li han manat alguna cosa ha replicat ó posat mala cara, ó dit que no ho volia fer. Si es pare de familia ó encarregat de ella, êxamini si ha ensenyat la doctrina; si ha donat algun mal êxemple, ó permés entre ella algun perill de escándol; si ha cuidat que assistissen á la doctrina y que oissen bè la santa Missa.

En lo quint. Si ha tingut odi al pròxim, ó negat la salutació, ó procurat venjarse de ell; si no ha admés la reconciliació ó donat algun escándol ó mal consell; si ha insultat á algú de paraula ó de obra; si ha desitjat per sí ó per altre la mort ó algun mal.

En lo sisé. Si ha entretingut pensaments torpes, encara que hagi estat sens ánimo de efectuarlos; si ha parlat deshonestament, cantat ó escoltat cosas impuras, ó llegit papers impurs; si tè figuras impuras en láminas ó caixetas; si ha provocat á la impuresa á alguna persona, tan si era del mateix com si era del diferent sêxo, êxplicant las circunstan-

cias; si ab sí mateix ha comés torpesas, ó ab modas indecents ha donat escándol.

En lo seté. Si ha desitjat ó danyat los bèns del pròxim; si ha robat ó retingut lo de altres; si no ha cumplert las obligaciones de son ofici, ó tornat lo trobat de altres, ó restituit lo que debia restituir; si comprant ó venent ha comés alguna injusticia en lo preu, mesura ó qualitat de la cosa; si ha comés injusticias ab usuras; si en los duptes de licitud de algun contracte ha consultat abans ab lo confessor.

En lo octau. Si ha dit mentidas, y si ab perjudici del pròxim; si ha descubert algun pecat grave cert, pero ocult; si ha fet judicis temeraris ó pensat mal del pròxim sens prou fonament.

En lo nové y desé manaments se nos prohibeixen los pensamientos y desitgs de las obras que se nos prohibeixen en lo sisé y seté manaments. També se examinará per los manaments de la santa Iglesia; y si lo êxámen es de tota la vida, discorrerá si desde que entrá al us de la rahó ha procurat confessar tots los

anys; si desde los deu ó dotse anys ha combregat en lo temps pasqual; si desde que tè vint y un anys ha dejunat tots los dias que la Iglesia ho mana, si no ha tingut just impediment, y si se ha abstingut de menjar carn los dias que la Iglesia ho mana, y també de ous y lacticinis en Quaresma si no tenia la Butlla.

Per major facilitat se posan las obligacions de varios estats.

OBLIGACIONES DELS CAPS DE FAMILIA.

1.^a Manténir la familia segons son propi estat, y ensenyar la doctrina.

2.^a No malgastar los bèns en jochs ni en vanitats.

3.ª Satisfèr degudament lo salari als criats y jornalers, etc.

4.ª Vigilar sobre las costums de sos fills y dependents:

5.ª Procurar que freqüentin la paraula de Dèu y los sants Sagraments.

6.ª Corretgirlos ab prudencia.

- 7.ª Castigarlos sens passió de ira, etc.
- 8.ª Tractarlos ab benevolencia.
- 9.ª Tenirlos ocupats.
10. Assistirlos en las suas malalties.
11. Edificarlos ab lo bon êxemple.
12. Encomanarlos á Dèu, y procurarlos bons mestres, amos, etc.
13. Procurar la deguda separació entre fills y fillas y personas de diferent sêxo.
14. No admétrer persona alguna que puga ab las suas conversacions, ó de qualsevol altra manera, ser motiu de escándol á la familia.

OBLIGACIONES DELS FILLS Y DEPENDENTS.

- 1.ª Mirar y considerar als pares y amos com representants de Dèu.
- 2.ª Amarlos de cor.
- 3.ª Respectarlos degudament, y parlar bè de ells, tan en la presencia de ells com en la ausencia.
- 4.ª Obehirlos ab promptitut.
- 5.ª Servirlos ab fidelitat.
- 6.ª Socórrels en sas necessitats.

- 7.ª Sufrir sos defectes callant.
- 8.ª Pregar á Dèu per ells.
- 9.ª Tenir cuidado de las cosas de casa.

OBLIGACIONES DELS MARITS.

- 1.ª Amar á la muller y cumplir ab la fidelitat promesa.
- 2.ª No despreciarla, porque es companya inseparable.
- 3.ª Dirigirla com á inferior.
- 4.ª Tenir cuidado de ella com á guarda que es de sa persona.
- 5.ª Mantenirla ab decencia.
- 6.ª Sufri-la ab paciencia.
- 7.ª Assistirla ab caritat.
- 8.ª Corretgirla ab benevolencia.
- 9.ª No maltractarla ab paraulas ni obras.
10. No fer ni dir cosa alguna devant dels fills (encara que molt petits) que los puga ser motiu de escándol.

OBLIGACIONES DE LAS CASADAS.

- 1.ª Apreciar al marit.
- 2.ª Respectarlo com á son cap.

- 3.ª Obehirlo com á superior.
- 4.ª Assistirlo ab tota diligencia.
- 5.ª Ajudarlo ab reverencia.
- 6.ª Contestarli ab mansuetut.
- 7.ª Callar quan estiga enfadat, y mentres duri lo enfado.
- 8.ª Soportarlo ab paciencia.
- 9.ª Apartar tota familiaritat.
10. Contribuir ab lo marit á la educació dels fills.
11. No desperdiciar cosas de casa, ni sos bens.
12. Respectar als sogres com á pares.
13. Ser humil ab las cunyadas.
14. Manténir bona armonía ab tots los de casa.
15. No faltar á la decencia vestint ó despullant á las criaturas ó donantlos lo pit.

OBLIGACIONES DE LOS JOVES.

- 1.ª Assistir á la doctrina.
- 2.ª Respectar á los ancians.
- 3.ª Apartarse de diversions perillosas.

4.ª Fugir la ociositat y companyías sospitosas.

5.ª No retirar tart de nit.

6.ª Despreciar los deleytes del cos.

7.ª Fugir los enamoraments y cançons profanas.

8.ª No péndrer cosa alguna amagadament, encara que sia de sa propia casa.

9.ª Demanar á Dèu y péndrer consell de homes prudents per acertar lo estat que se deu péndrer.

OBLIGACIÓ DE LAS DONSELLAS.

1.ª Guardar gran modestia en qualsevol acció.

2.ª Ser molt mirada en las paraulas.

3.ª No desitjar véurer ni ser vista.

4.ª No vestir ab vanitat.

5.ª Fugir de conversar á solas ab los homes.

6.ª Aborrrir los festeigs, balls, teatros, etc.

7.ª Amar los êxercicis de pietat.

8.ª No estar ni un instant ociosa.

9.ª Despreciar los deleytes del cos, y amar molt la pureza y castedat.

OBLIGACIONES DE LAS VIUDAS.

1.ª Ser êxemplar de virtut á las donsellas y á las casadas.

2.ª Ser amiga del retiro.

3.ª Enemiga de la ociositat.

4.ª Amant de la mortificació.

5.ª Donada á la oració.

6.ª Celosa del bon nom.

OBLIGACIONES DELS RICHES.

1.ª Donar gracias á Dèu per los seus bens.

2.ª No posar en ells sa confiança.

3.ª No aumentarlos ab usura.

4.ª No conservarlos ab injusticia.

5.ª No valerse de ells per satisfacer passió alguna.

6.ª Ser caritativus ab los pobres y ab la Iglesia.

7.ª Pensar sovint que los richs están més en perill de condemnarse, y que las riquezas verdaderas son las bonas obras.

OBLIGACIONES DELS POBRES.

1.ª Resignarse ab la voluntat de Dèu en sa pobresa.

2.ª No apropiarse cosas de altres, encara que sia baix lo pretêxt de pobresa.

3.ª Industriarse á fi de proporcionar un honest benestar.

4.ª Procurar ferse richs de bonas obras.

5.ª Recordarse que també Jesucrist y María santíssima foren pobres.

OBLIGACIONES DELS MERCADERS.

1.ª Contentarse ab una ganancia moderada.

2.ª Donar á tots lo just en pes y mesura.

3.ª En lo bestia no ocultar los defectes que tenen.

4.ª No falsificar las mercaderías.

5.ª No apoderarse de tot un género, causant la carestía en lo poble.

6.ª Abstenerse de tota especie de frau ó engany.

OBLIGACIONS DELS ARTISTAS Y JORNALERS.

1.ª Oferir á Dèu ab freqüencia totas las privacions y fatigas.

2.ª Traballar ab diligencia y êxactitut.

3.ª No treballar en dias festius.

4.ª No retenir cosas ajenas.

5.ª No ocasionar gastos ni fer dany á sos propis amos.

6.ª No pérdrer lo temps.

7.ª No faltar á la paraula.

8.ª En lo treball no murmurar ni dir paraulas poch honestas.

Acerca del temps que se ha de emplear en fer lo êxámen, no se pot donar una regla fîxa; porque un necessita mès temps que un altre: un que tè mès negocis necessita mès temps que un que ne tè menos; y un que tè poca memoria necessita mès temps que un que ne tè molta. Lo sagrat Concili de Trento diu, que lo êxámen deu ser diligent; los teólechs diuen que se deu empleyá en lo êxámen lo temps que se emplea-

ria en un negoci de molta importancia; y un autor de moral diu, que una persona de medians negocis y mediana memoria, per fer lo êxámen de un any deuria emplearhi vuyt dias si no hi empleaba mès que una hora cada dia.

Quan no se pot saber lo número dels pecats, se ha de procurar averiguar las vegadas que sembla se pecaba á la semana, ó al mes, ó cada dia. Y si se ha de fer lo êxámen de alguns anys, fet de un any se ha de procurá averiguar, si en los demás fou major ó menor lo número dels pecats, ó casi lo mateix.

Registra ab sossego los racons del tèu cor, buscant las culpas comesas per pensament, paraula, obra y omissió, pero no ab afany congoixós, que aixó seria fè odiós lo sagrament de la misericordia, sino ab la diligencia que se posaria ab un negoci de importancia; y aixó basta.

DOLOR.

Dolor es un sentiment y pesar que te la ánima de haber ofés á Dèu. Lo dolor pot ser de contrició y de atrició. Lo dolor de contrició es un sentiment y pesar que te la ánima de haber ofés á Dèu sols per ser Ell qui es, bondat infinita. Dolor de atrició es un sentiment y pesar que te la anima de haber ofés á Dèu per temor de pérdrer la gloria del cel, ó de anar al infern, ó per la gran deformitat del peccat. Aquest basta per fer una bona confessió; pero ha de tenir aquestas condiciones: ha de ser interior, sobe-
rá, sobrenatural y universal.

Ha de ser interior, que vol dir que no basta pronunciar un acte de dolor ab la boca, sino que lo dolor ha de ser en lo cor: «Esquinseu los vostres cors y no los vostres vestits,» deya als jueus lo profeta Joel. Pero encara que lo dolor deu ser en lo cor; pues que es un sentiment que te la ánima, no obstant, se deu manifestar en lo êxterior; deu lo

penitent confessarse ab rubor y humilitat, mostrant confusió y pena, y no com qui conta un quènto ó historia.

Deu ser soberá, que vol dir, que deu ser lo major de tots los dolors; pues que lo pecat es lo major de tots los mals; pero no es necessari que sia lo major de tots los dolors sensiblement, basta que ho sia apreciativament. David, êxemplar de penitents, quan rebé la noticia de la mort de Absalon plorá amargament; y quan lo profeta Natan li digué: *Tu es ille vir*, ab las quals paraulas li feu conéixer ó li recordá lo pecat que habia fet, no plorá, solament digué: « He pecat contra del Senyor; » pero no obstant de ser mès sensible lo dolor de haber perdut á Absalon que la gracia de Dèu, pues que quan sabé la mort de Absalon plorá, y quan sabé que habia pecat no; pero apreciativament fou molt major lo dolor de haber pecat; porque si hagués pogut ó no haber pecat ó no haber perdut á Absalon, mil vegadas haguera preferit haber perdut á Absalon que haber pecat.

Deu ser sobrenatural, que vol dir que deu ser causat per motius sobrenaturals, quals son ser lo pecat ofensa de un Dèu infinitament bo; haber per lo pecat perdut lo dret á la gloria del cel; haberse fet per lo pecat mereixedor de las penas del infern. No basta tenir dolor dels pecats que se cometeren fent cosas deshonestas, per haber estat trobat en las accions que tan se procuraban amagar; ni dels pecats comesos en lo joch, per haber estat reduit á un estat de indigencia. Deu ser lo motiu del dolor sobrenatural, per obrar uns efectes tan sobrenaturals com son borrar la sentencia de mort eterna, y tornarnos lo dret á la gloria del cel.

Deu ser lo dolor universal, que vol dir que deu ser de tots los pecats, sensa exceptuar ni un; y si se conserva afició á un sol pecat, ja lo dolor no es universal com deu ser per fer una bona confessió; pero no es necessari fer tans actes de dolor com pecats se han comés; basta tenir dolor de tots y propósit de no tornarlos á cométrer, y aixó se pot fer ab un sol acte de dolor.

PROPÓSIT.

Lo propósit per ser bo ha de tenir aquestas circumstancias: ha de ser universal, que vol dir que ha de ser de tots los pecats mortals; ha de ser perpetuo, que vol dir que ha de ser de tota la vida: no basta proposá no pecar de un any ni de un mes, sino que ha de ser de no cométrer may cap pecat mortal; ha de ser eficás, que vol dir que ha de ser de apartar las ocasiones prôximas de pecar. Si lo anar á una casa ó ab un company nos es ocasió prôxima de pecar, no basta proponer de no fer lo pecat que en tal casa ó ab tal companyia feyam, sino que ha de ser de no anar á la tal casa ni ab tal companyia.

CONFESSIÓ.

Las circumstancias, que ha de tenir la Confessió per ser bona, se poden reduhí á aquestas dos: que siga verdadera y entera.

Deu la Confessió ser verdadera, que vol dir, que deu lo penitent no dir mentidas en la Confessió; ni confessar pecats que no ha comés, ni deixá de confessar los que ha comés: mentir en la Confessió sempre es pecat. Si un se confessa de haber faltat á Missa un dia de precepte, no sent aixís, peca gravement; y si un que ha comés quatre pecats de blasfemia se confessa de haberne comés tres, peca també gravement, porque tots dos menteixen en materia grave, lo un confessant un pecat mortal que no ha comés, y lo altre deixant de confessar un pecat mortal que ha comés. Un que sap de cert que ha comés quatre pecats de blasfemia, y se confessa dient que ne ha comés tres ó quatre, fa també mala confessió, porque un pecat cert lo confessa com á duptós, puig sap de cert que eran quatre, y diu tres ó quatre; y si duptaba si eran tres ó quatre, tampoch podria dir quatre; porque los pecats se han de confessar los certs com á certs, los duptosos com á duptosos, del modo que se tenen á la consciencia.

Deu la Confessió ser entera, que vol dir que deu lo penitent confessar tots los pecats mortals sense deixar-ne ni un; y si se deixa un pecat mortal sens confessar, ja la confessió no es ben feta; á no ser que un no se confessás de un pecat ó de més; porque no sen recorda després de fèt lo degut êxámen. Deu además lo penitent confessar las especies dels pecats; deu dir si eran pecats deshonestos ó robos; y també se han de êxplicar las circunstancias que mudan de especie ó aumentan lo número. Si un ha robat cosas de la Iglesia, no basta que diga que ha robat, sino que hi ha de afegir la circunstancia de cosa de la Iglesia; y si ha fet un pecat deshonest ab una dona que tenia vot de castedat ó era casada, no basta que diga que ha fet un pecat deshonest ab una dona, sino que hi ha de afegir la circunstancia de tenir vot de castedat ó ser casada, porque no fentho confessaria un sol pecat y ne hauria comés dos. Deu també lo penitent respóndrer la veritat á lo que lo confessor pregunta.

Conféssat de tot, amat lector; no te deixis enganyá del dimoni, que enganya á molts y moltas, perque no se confes- san be. ¿Qué dirá lo confessor? ¿Qué pensará? Així acostuma lo dimoni ten- tar á molts. ¿Qué vols que diga, quan la obligació de no dir cosa oida en la confessió es tan gran que may se pot donar cas en que sia lícit descubrir un pecat oit en la confessió, encara que molt leve? ¿y qué ha de pensar sino que desitjas salvarte, puig practicas los me- dis per lograr tan ditxós fi? No te aver- gonyescas de confessar los pecats, per- que te avergonyirias de lo que te enno- bleix y honra. Traures las tacas y posarse vestits preciosos, aixó ennobleix y hon- ra, y aixó es lo que fa la Confessió: nos trau las tacas dels pecats, y nos cubreix ab lo preciós vestit de la gracia. Mani- festa á un ministre de Dèu los pecats ara que se poden perdoná y no se poden publicá, á fi de que no los manifesti Dèu per ta confusió devant de tot lo mon en lo judici final, quan se publicarán y no se perdonarán.

SATISFACCIÓ.

Es una veritat de fe catòlica, que perdonat lo pecat mortal, en quant á la culpa y pena eterna, queda sempre ó casi sempre una pena temporal que pagar á la Justicia divina, major ó menor segons lo número ó gravedat dels pecats y arrepeniment del penitent. La sagrada Escripura porta molts êxemples de peccadors als quals perdonant Dèu per la sua bondat la culpa y pena eterna, reservaba per la sua justicia lo càstich de la pena temporal. Aquesta paga de la pena temporal que queda després de perdonada la pena eterna, es lo que se diu satisfacció ó penitencia.

Jesucrist vingué al mon per satisfer perfectament á la divina Justicia (lo que nosaltres no podiam); pero no nos va llibrar de la satisfacció imperfecta que podiam. Jesucrist, així com va ser llibre de satisfer per nosaltres, també ho va ser de aplicarnos aquesta satisfacció; y per aixó precisament se nos aplica aquesta

satisfacció, segons lo ordre establert per Ell mateix, que es que en lo sagrament del Baptisme se nos apliqui la satisfacció fins á alcansar lo perdó, no sols de la culpa y pena eterna, sino també de la pena temporal; y en lo sagrament de la Penitencia fins á conseguí lo perdó de la culpa y pena eterna; pero no de la pena temporal: aquesta pena temporal la deu satisfacer lo penitent en aquesta vida ó en lo purgatori.

La rahó de aquesta diferencia en aplicársens los mérits de Jesucrist en lo Baptisme y en lo sagrament de la Penitencia, la dona lo sagrat Concili de Trento, dient que lo ordre establert per la Justicia divina, demana que de una manera sian admesos á la gracia los que pecaren per ignorancia antes del Baptisme, y de altra los que després de haber estat rescatats de la esclavitud del peccat y del dimoni, y de haber rebut lo dò del Esperit Sant, no repararen per un vil gust ó per un interés profanar lo temple de Dèu y despreciar lo dò de la gracia; per aquesta rahó y altres que donan los sants

Pares, ha volgut la divina Justicia reservar en lo sacrament de la Penitencia una satisfacció temporal. Un dels errors més grossers en que lo amor propi y la repugnancia á la mortificació ha fet cóurer á molts, ha estat lo pensá que Dèu los perdonaria los pecats deixant de pecar, sens péndrer la pena de fer penitencia; porque així com la ma no borra lo que ha escrit per deixar de escriurer més, y així com un que ha contret deutes no los paga per deixá de contráuren de nous, així un que ha ofés á la divina Justicia no la satisfá per deixá de oféndrerla més: es necessari practicar las virtuts contrarias y borrar las ofensas fetas ab la satisfacció de la obra y ab los traballs de una sincera penitencia.

La satisfacció ó penitencia imposada per lo confessor es una part integral del sacrament de la Penitencia; de manera que qualsevol que, quan se confessa, no tingués voluntat de cumplir la penitencia que lo Pare confessor li posa, faria mala confessió. La penitencia pot ser medicinal y satisfactoria: la medicinal

es la que se imposa per impedir la recaiguda á la culpa, y ve á ser com un fre que detinga la inclinació al mal y lo torná á cométrer lo pecat. La satisfactoria es la que se imposa en pena y cástich dels pecats comesos y per satisfer á la Justicia divina per la pena temporal que queda que pagar després de perdonada la eterna. En estos últims sigles la Iglesia ha disminuít las penitencias que acostumaba posar als primitius cristians, no porque haja variat la Justicia divina, sino porque ha variat lo fervor dels cristians; y per aixó ha judicat més prudent posar penitencias més suaus, y que se cumplin, encara que se haja de pagar lo restant en lo purgatori, que penitencias més graves y que no se cumplin, y se haja de anar á parar al infern.

De lo dit resulta que may ha de semblar molt grave la penitencia imposada; y que fins després de bèn cumplida convé fer obras bonas, y procurá guanyar indulgencias per satisfer per la pena temporal.

Prepárat molt bè, amat llegidor, per

fer una bona confessió; examínat ab molta diligència; tingas un verdader dolor; proposa fermament la esmena; confésat ab tota claredat, y cumple exactament la penitència. Pera que així ho sapias fer demana ab fervor aquesta gràcia á Dèu, á María santíssima y als Sants; recórdat de la justícia de Dèu y dels beneficis que de Ell has rebut, y procura dir la següent

ORACIÓ

PER DESPRÉS DE FET LO EXÁMEN.

¡Gran Dèu! ¿qué fiu, infelís de mí?... he pecat contra de Vos... os vaig ofendre; vaig perdre la gràcia y lo dret que tenia á la gloria, y me vaig fer reo de las penas del infern: y lo pitjor que aixó no ha estat una sola vegada, sino tantas que ni contarlas puch. ¡Ay, Senyor! jo me horroriso al recordarme que bastá un sol pecat de pensament per transformar hermosíssims Angels en feíssims y asquerosos dimonis. ¡Quán horrible, pues, quedaria ma ánima després de tans

pecats de pensament, paraula y obra ! Quan considero que si los meus pecats se repartissen entre altres tans dimonis, bastaria jo sol per formar un èxèrcit de dimonis, y que en la meva ànima hi ha la malicia y la fealdat de tans dimonis quants son los pecats que he comés, me horroriso y á mí mateix me espanto. Los Angels luego que pecaren foren transformats en dimonis, y llansats al foch etern ; y á mí, ¡ oh bon Dèu ! me habeu esperat, perque fassa penitencia y me salvi. ¿ Fins á quàn, Senyor, he de abusar de vostra paciència y bondat ? ¿ fins á quàn tinch de estar dormit en aquesta insensibilitat y criminal indiferència ? ¿ fins á quàn tinch de viurer com si may hagués pecat ? ¡ Ay de mí ! vaig pecar, vaig pérdrer la gracia, qual valor exce-deix al de tot lo mon ; vaig pérdrer lo dret á la eterna benaventuransa del cel ; me fiu reo de las eternas penas del infern. Senyor, ma vista me horrorisa y fa témer, pero me dona consol y esperan-ça la vostra infinita bondat y misericor-dia. Un home que hagués estat cridat á

heretar un patrimoni molt bo, pero ab la condició no sols de pérdrer lo patrimoni, sino també de ser fusellat si pecaba, ¿quál seria lo seu arrepeniment y dolor després de haber pecat, al véurer que per sa culpa, á mes de haber perdut lo patrimoni, se troba sentenciat á mort? ¡Ay de mí! ¡quán major deuria ser lo mèu dolor y arrepeniment, ara que per ma culpa me veig desheretat de la gloria que Vos me habiau promés, y condemnat al infern!

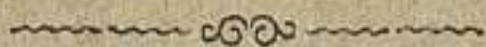
¡Ay, Senyor! ara conech que jo he estat lo mèu major enemich, y que ningú me podia danyar tan com me he danyat jo mateix pecant. ¡Quina locura! ¡Perdó, Senyor, perdó, pues ja estich verdaderament arrepenit!

¡Perdó, Senyor, pietat y misericordia! Qual altre pródich, me postro á vostres peus, privat de gracia y cubert ab los vils draps de mas culpas y pecats. ¡Ah, Pare meu! ¿qué es lo que vaig fer, infelis? ¡Vaig pecar contra Vos y en vostra mateixa presencia! Indigne so de honrarme ab lo títol de fill vostre;

pero conteume á lo menos ab lo número de vostres esclaus. Aquí teniu, Senyor, un pecador igual á la Magdalena, encara que desigual en dos cosas: en que jo êxcedesch á la Magdalena en pecats, y ella me aventatja en dolor; pero, Senyor, jo confio que Vos me aumentaréu lo dolor y lo propósit, quan á vostres peus y á los del confessor vostre ministre confessi tots los mèus pecats. ¡Oh mon bon Pare! ¡Oh bon Jesús! Al donarme lo sacerdot la absolució, fèu que en lo mèu interior senti aquellas tan dolças com consoladoras paraulas que diguereu á la Magdalena: «Perdonats te son los tèus pecats: vesten en pau y regositg de la tua ánima.» Concediume, Senyor, aquesta gracia que vos demano, per los mérits de Jesucrist, per los dolors de la Verge María y per los mérits é intercessió dels Sants del cel y justos de la terra. Amen.

MODO PRÁCTICH DE CONFESSARSE.

Te posarás als peus del confessor ab aquella humilitat, confusió y dolor ab que se acostá lo fill pródich á son pare; ó ab aquell arrepentiment ab que se acostá á Jesús la Magdalena. Si ni hi ha altres que estigan esperant, te posarás en lo lloch corresponent, sens parlar ni disputar; y allí en lo reculliment de tas potencias y sentits, te êxcitarás mès y mès al dolor de tots los teus pecats, repetint sovint los actes de contrició y atrició.

Luego que corresponga confessarte, te acostarás al confessonari, te agenollarás, y després de haberte persignat y senyat, tenint las mans juntas é inclinat, dirás lo *Jo peccador*, etc., com en la página 27, y donarás principi á la Confessió de aquesta manera:

Pare, fa tan temps que no me he confessat. La penitencia ja la cumplí (ó no la cumplí); tinch lo estat de casat (ó casada, ó solté, ó soltera); tinch tal ofici (pero si lo lloch fos curt, que dihent lo ofici se hagués de entrar en coneixement de quí es lo qui se confessa, se pot dei-

xar aquesta clàusula); he êxaminat la consciencia; tinch dolor dels pecats y propòsit de la esmena (si verdaderament es així), y me acuso de tot lo que he faltat.

En lo primer manament me acuso haber faltat... *Aquí dirás lo que hakis trovat êxaminante.*

Lo mateix farás en los demés manaments, acusante de tot lo que hajas fet que no debias; y també de lo que no hajas fet debentho fer.

Si ha passat poch temps desde la última confessió, y son pocas las faltas comesas, basta dirlas, sens ser necessari seguir los manaments. Tampoch deus acusarte condicionalment, dient:

Me acuso si no he amat á Dèu; si he dit alguna mala paraula; si no he estat ab devoció á la Missa, etc., perque aquest modo de confessarse de res serveix: sols se han de confessar ingenuament los pecats comesos.

Si tinguesses la ditxa de trovarte limpi de consciencia, dirás:

Pare, desde la última confessió, per misericordia del Senyor, no trovo haber

faltat en cosa notable, y per materia determinada de aquest Sagrament me acuso de tal y tal pecat de ma vida passada.

Aquí te acusarás de un ó més pecats de la vida passada, ja confessats; procurant tenirlos presents y renovant lo dolor de haberlos comés, y finalment dirás:

També me acuso de tots los pecats mortals y venials de tota ma vida, dels quals demano novament perdó á Dèu nostre Senyor, ab ferm propòsit de la esmena; y á vos, Pare, penitencia y absolució (si so digne de ella).

Despres escoltarás la êxhortació del confessor ab gran atenció, y en seguida, profundament inclinat, mentres te dona la absolució, farás ab gran dolor los actes de contrició y atrició, dihent: *Senyor Dèu meu Jesucrist*, etc., com en la pàgina 28. Però si te recordesses algun altre pecat, lo dirás antes que te doni la absolució lo confessor, sens interrómpre la plática.

ORACIÓ PER DESPRÉS DE LA CONFESSIÓ.

¡Oh piadosíssim Jesús, Pare de bondat y Dèu de tota conçolació, Metge sapientíssim y generosíssim, que baixareu

del cel á la terra per mon amor, y morí-
reu en una creu, formant ab la sanch de
vostras venas una medicina eficazíssima
per curar tots los mèus mals, aplicánt-
mela per medi del sagrament de la Pe-
nitencia que acabo de rébrer, jo vos do-
no infinitas gracias per tan gran benefici,
y voldria que lo cel y la terra vos ala-
bessen per mí per haberme fet tan gran
mercé: vos quedo tan agrahit, Senyor,
que ara en la terra y després en lo cel
cantaré eternament vostras misericor-
dias. Concediume, Pare, Criador y Re-
demptor mèu, un perdó general y una
indulgencia plenaria de tots mos pecats.
¡Ay, quán me pesa de haberlos comés!...
Concediume aquesta gracia per los mé-
rits de vostra Passió y mort santíssima,
y per los de la Verge santíssima, Mare
vostre y meva. Proposo fer penitencia
per satisfer en quan puga á la divina
Justicia: quant en lo successiu fassa y
patesca ho ofereixo, Senyor, á major
honra y gloria vostra, y en satisfacció
de mas culpas y pecats. ¡Ah, Senyor!
Si fins aquí vos he ofés y agraviat, de

aquí en endevant vos vuy amá y vos amaré ab tot lo afecte del mèu cor. No permetau, Senyor, que los mèus enemichs se valgan altra vegada de ma flaqueza, ni que me fassan tragar lo vómit dels mèus pecats, mos enemichs, que he llançat als peus del confessor. Per aixó me apartaré de totas las personas y llochs que me han estat ocasió de pecar, valentme de tots los medis que lo Pare confessor me ha insinuat, y sens omitir los que jo conega me poden ajudar á conservarme en gracia. Concediume aquesta gracia, Senyor y Dèu mèu, puig os la demano per la intercessió de la santíssima Verge María, de tots los Angels y Sants, y no dupto la rebré, perque ma confiança se funda en vostra gran misericordia y en vostres mérits infinits.

TEMPS PASQUAL.

Entre totas las obras de Dèu dos n'hi ha molt admirables, y que mès pasman y superan los judicis dels homes, que totas quantas ha fet.

La primera de aquestas fou sa encarnació; en la qual lo Verb del Pare se juntá ab la naturalesa humana ab una unió tan íntima y ab un nu tan fort, que en una persona quedá Dèu y lo home; de tal manera que Dèu era verdaderament home, y lo home era verdaderament Dèu, y tot lo que ab veritat y propietat se deya de Dèu, ab veritat y ab propietat se deya del home; perque aquell que veyan los homes menjar, caminar y cansarse, era Dèu, y aquell que (al contrari) veyan fer miracles, y sentian que

ensenyaba una doctrina del tot divina, era home: nu cego á tota la rahó humana, y sols á Dèu clar, á tots tenebras y obscuritat, y sols á Dèu llum y claredat.

La segona fou la institució del santíssim Sagrament. En la primera cubrí Dèu son sér diví ab lo vel de la humanitat perque lo poguessem véurer; en la segona cubrí Dèu no sols lo diví sino també lo humá ab accidents de pa y vi, perque lo poguessem menjar: en la primera la comunicació y unió fou ab una sola naturalesa singular, que es la santíssima humanitat de nostre Senyor Jesucrist; en la segona se uneix ab cada un que lo reb singularment, y se fa una cosa ab ell, ja que no ab una unió hipostática ó personal, ab la unió mès íntima que després de aquesta es posible. Obra la mès admirable, miracle sobre tots los miracles, argument de un amor del tot incomprehensible.

Ab molta rahó lo gloriós apóstol y evangelista sant Joan diu (tractant de aquest santíssim Sagrament), que habent amat Cristo á los sèus que estaban

en aquest mon, á la fi los amá; que es com si digués á la fi los amá mès, los fèu majors mercés, los doná majors probas de son infinit amor, la principal de las quals fou la institució de aquest santíssim Sagrament. Perque la principal condició del verdader amor es voler estar sempre en companyia y tenir sempre present á la persona amada; y per aixó habentse de anar Cristo de aquest mon, per tornarsen ab son Pare, volgué de tal manera anarsen, que no del tot sen anás; volgué de tal manera marxar, que també se quedás; y així com en la sua encarnació vingué á la terra sensa deixá lo cel, així després de sa Passió pujá al cel sens deixar la terra. També es condició del verdader amor voler víurer en la memoria de la persona amada, y per aixó los que se aman molt, quan se han de separá acostuman darse alguna prenda perque los recordi aquesta memoria; pero lo amor que Jesús tingué als homes fou tan gran, que no li va permétrer absentarse de nosaltres, no obstant que nos habia dat ja moltas y grans provas de

son amor; sino que volgué quedarse continuament ab nostra companyia, perque així coneguessem més lo molt que nos amá y may poguésem duptá de lo molt que nos ama.

Gran fou lo convit que feu Baltasar á mil de los grans de son regne; gran fou lo que feu Assuero á sos prínceps, á sos oficials, á los més valents de los persas, á los més distingits dels medos y á los gobernadors de las provincias; pero aquestos convits, encara que grans, res tenen que véurer ab lo Eucarístich convit. Qui á ell asisteix menja lo Pa dels Angels, menja lo Anyell de Dèu, viu ab Dèu y Dèu ab ell, y viurá per sempre... Impossible sembla que los homes viscan tan olvidats de lo que tan los honra y aprofita, que no se acerquin á la sagrada Mesa, y que haja sigut necessari un precepte de la Iglesia de combregá en lo temps pasqual; y que fins així molts no s'hi acerquin, quan deuria ser nostre gran dolor no poderse acostar ab freqüencia á la Mesa en la que se menja al Anyell de Dèu que borra los pecats del

mon. Tú, amat llegidor, procura cumplir ab molt gust aquest precepte de la Iglesia santa de combregá en lo temps pasqual, y á mès procura ferho algunas vegadas entre any, preparante molt bè per combregar dignament.

Las cosas necessarias per combregar dignament son aquestas: estar en gracia de Dèu, estar en dejuni natural, y tenir coneixement y desitg del Senyor que anam á rébrer.

GRACIA DE DEU.

Aquesta se logra, si se hagués pecat, ab una confessió feta com queda êxplicat. Pero com no pocas vegadas lo dimoni tracta de impedir la Comunió trayent á la memoria moltas faltas olvidadas en la confessió, dech advertirte, que si aquestas faltas són leves, basta que tingas dolor de ellas, y pots combregar ab tranquilitat; pero si fossen graves, torna á confessarte, si cómodament pots, y acusat de ellas; mès si aixó no te es fácil, per trovarte ja entre los que están

á punt de combregar y ab perill de ser notat, de causá admiració ó escándol, basta que allá mateix fassas un acte de contrició ab lo cor, y ab propósit de confessar, y ja pots combregar ab tranquil·litat; perque has de saber que semblants faltas, en virtut del dolor universal que tragueres de la absolució que te doná lo confessor y de la gracia que causa lo Sagrament, te foren perdonadas; sols falta, pues, subjectarlas al tribunal de la Penitencia, y aixó ho farás en la confessió següent: diferent seria si no haguesses tingut dolor universal, ó ten haguesses recordat.

DEJUNI NATURAL.

Consisteix en no haber menjat ni begut cosa alguna desde la mitja nit fins á haber rebut al Senyor. Pero vuy que sapias, que aquest dejuni no se trenca per ficar á la boca alguna de aquellas cosas que no se passen; una agulla, per èxemple, cordó, mocadó, etc., com tampoch si rentante la cara entra á la boca

ab la respiració alguna gota de aygua, ni ab la sanch que pot surtí de las geni-vas; ni passantse ab la saliva alguna cosa que pot haber quedat entre los caixals ó dents del sopar. Tampoch impe-deix la Comunió no haber dormit en tota la nit.

CONEIXEMENT.

Te coneixement, qui reflêxiona y sap, quí es Cristo que está en la Hostia con-sagrada; que es Dèu y home verdader.

DESITG.

Consisteix en aquellas amorosas an-sias y desitg que deu tenir la tua ánima de hospedar al Senyor en lo teu pit. Y enten que quant mès fervorosos serán aquestos desitgs, tan majors serán las gracias que te concedirá Jesucrist.

Considerarás la grandesa y santedat del Senyor que vas á rébrer, y la teba petitesa y pecats, y procurarás disposar ta ánima ab lo dolor de haberlos comés y ab lo propósit de no tornarlos á comé-

trer; y ab actes de fe, esperança y caritat.

Al cos lo disposarás ab limpiesa de mans y cara, y pentinat lo cabell, encara que no á lo mundá, y ab vestit decent; y, per fi, recullirás los sentits, aixó es, no mirarás ni parlarás ab altres sens necessitat.

ORACIÓ

PER ANTES DE LA COMUNIÓ.

Senyor mèu Jesucrist, Dèu y home verdader, criador y conservador del cel y de la terra, Pare lo mèu amorós, Metge lo mèu compasiu, Mestre sapientíssim, Pastor lo mèu caritatiu de nostras ànimas; aquí teniu aquest miserable pecador, indigne de estar á vostra divina presencia, y mèu indigne encara de acostarme á aquest convit inefable. ¡Ay Senyor! quan considero vostra infinita bondat en voler venir á mí, me pasmo... y al recordarme de la multitud de pecats ab que vos he ofés en ma vida, me confonch, me horroriso y me sento inclinat

à dirvos: Senyor, no vingau... apartauvos de mí, perque sò un miserable pecador. Si lo Baptista no se judicaba digne de descordar la corretja del vostre calçat, ¿cóm mereixeré jo tan gran honor?... Si lo temor y respecte fa que tremolin los Angels á vostre presencia, ¿podré jo no tremolar al presentarme á la vostra taula divina? Si la santíssima Verge, encara que destinada per ser vostra Mare y condecorada ab totas las êxcel-lencias, prerogativas y gracias possibles en una pura criatura, se considera no obstant com una esclava, é indigna de concebirvos en sas puríssimas y virginals entranyas, ¿podré jo, miserable pecador, ple de imperfeccions y defectes, tení valor per rébreus en mon interior? ¡Ay Senyor! ¿no vos horrorisa aquest delinqüent? ¿no vos causa asco venir á mí, y entrar en tan vil é inmundada habitació?

En veritat, Senyor, que jo no tindria valor per acostarme á Vos, si primer no me cridasseu, dientme com á altre Zaqueo, no una sola vegada, sino tantas

quantas son las inspiracions ab que me donau á conéixer lo desitg que teniu de venir á mí: «Baixa, Zaqueo, que avuy vuy hospedarme en la tua casa.» Pero ¿qué es lo que vos mou á venir á mí, Senyor? ¿mos mérits? ¿mas virtuts? ¡impossible! ¡Ah! ja ho entench, Senyor; mas miserias, ma pobresa... aixó es lo que vos mou. ¡Oh êxcés de amor! Vos diguereu, que no son los sans los que necessitan del metje, sinó los malalts, y aixó es lo que vos mou á venir: veyeu la meva gran necessitat, y lo desitg de remediaria vos mou á venir á curarla. Verdaderament, Senyor, es tal lo estat de la meva ánima, que puch dir que de la planta dels peus fins al cim del cap no hi ha en mí part alguna sana; ¡tantas son las meas imperfeccions y las meas culpas! No obstant, aquí me teniu, Señor; preséntom á Vos, no porque me judiqui digne; sino porque no puch viure sens Vos: vinch á Vos com un pobre al rich, porque me remedieu; com un ignorant al mestre sapientíssim, porque me instruyau; com un malalt al

Metje diví, perque me cureu y perque me libreu del afogament de mas culpas é imperfeccions: vinch á Vos, perque la gran malaltía que pateixo sols Vos la podeu curar: una mirada compassiva, Metje diví, y quedarán sanas mas potencias y sentits, y blanquejada y hermosejada la meva ánima.

ADVERTENCIA

PER ANTES DE LA COMUNIÓ.

Has de tenir present, que los Sagraments causan la gracia á proporció de la disposició del que los reb. Així com lo foch pren més prompte quant més seca y reynosa es la llenya á la que se acostata, així també en cert sentit se pot dir que la sagrada Comunió, que es un foch diví, encen en nosaltres la foguera del diví amor, á proporció de lo que nos trova més separats de las cosàs del mon, é inflamats per lo reynós de las virtuts: y de aquí podrás inferí quánta deuria ser la tua diligencia en despullarte de tots los afectes terrenos, y êxercitarte en todas las virtuts.

Després de haberte preparat del millor modo que hajas pogut, y de haber arribat lo sacerdot que ha de administrar la sagrada Comunió, mentres obra lo sacrari, dirás: *Confiteor Deo, etc., Jo peccador, etc.*: luego avivarás la fe y confiança, y mentres lo sacerdot pren lo copó y en seguida la sagrada Forma, y diu: *Ecce Agnus Dei*, tú dirás:

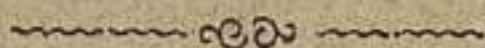
Jo vos adoro, oh sagrada Hostia, pa viu y aliment dels Angels. Jo vos adoro, oh Salvador mèu: en Vos crech, en Vos espero y á Vos amo.

Després dirás tres vegadas ab lo sacerdot, y ab lo major fervor posible las paraulas del Centurió:

Senyor, jo no so digne de que vostra divina Majestat entri en ma pobre habitació; mès per vostra santíssima paraula mos pecats sian perdonats y ma ánima sana y salva.

MODO PRÁCTICH DE COMBREGAR.

Al acostarse lo sacerdot ab la sagrada Forma, alzarás lo cap, ab las dos mans te acostarás la tovallola sota la barba, obrirás moderadamente la boca, traurás un poch la llengua, que toqui al llabi de baix perque puga cómodament colocarse en ella la sagrada Forma, y rebuda aquesta procurarás passarla luego. Mès si se pegués al paladar, guárdat de tocarla ab los dits; despégala, empero, ab la llengua ab reverencia; y si aixó no basta, pren un poch de aygua entrant á la sagristía, y humida ab ella passará.

ADVERTENCIA PER DESPRÉS DE LA COMUNIÓ.

Després de haber rebut al Senyor te recullirás ab todas las potencias y sentits, ó en la mateixa capella, ó en altra part de la iglesia, per aprofitar aquesta ocasió, la mès á propósit per negociar ab Ell. No imitis á Judas, que luego de haber combregat se surtí guiat del dimoni; ni á molts cristians que, á imitació de aquell infelís, surten també luego de la iglesia, preferint anársen al moment, á estarse ab Jesús á donarli y demanarli gracias. ¡Ay dels que així se portan!... No hi ha per-

que ocultarho; aquestos tals, per lo menos, son gent sensa educació, grossera y sens finura; perque, ¿no es veritat que la educació y finura êxigeixen, que quan un alt personatge nos ve á honrar venint á nostra casa, se lo obsequii, á lo menos ab una decent conversació; y si al péndrer asiento, ó al dirignos ell las primeras paraulas, lo deixassem burlat girant las espatllas, calificaria de salvatge grossería lo nostre indecorós comportament? ¿Qué nom podrém, pues, donar á la brevedat ab que alguns al acabá de combregá se surtan de la iglesia, com si tal Hoste diví no haguessen rebut? Feíssim es lo nom que mès los correspon: no los imitis, pues, tu; ans bè consagra mitja hora (y en tota ella procura no escüpir), ó á lo menos un quart de hora, en cumplimentar y demanar gracias al amorosíssim Dèu, que has tingut la ditxa de rébrer en ton pit, al qual podrás dirigirte ab la següent

ACCIÓ DE GRACIAS

PER DESPRÉS DE HABER COMBREGAT.

Si totas quantas criaturas hi ha en lo cel y en la terra se fessen llenguas, y totas ellas me ajudassen, Senyor, á darvos

gracias per lo benefici que avuy me heu fet, es cert que no vos las podria dignament dar. ¡Oh Dèu mèu, Salvador mèu! ¿cóm vos alabaré jo perque me heu en aquest dia volgut visitar, consolar y honrar ab vostra presencia? Aquella santa mare de vostre Precursor, plena del Esperit Sant, quan vegé entrar per sas portas á la Verge que dintre sas entranyas vos portaba, espantada de tan gran maravella, êxclamá (1) dient: «¿De ahont á mi tan gran bè, que la Mare de mon Senyor vinga á mi?» Pues ¿qué faré jo, vilíssim cuch, veyent que se me ha entrat per la boca una hostia consagrada, en la qual hi ha lo mateix Dèu que allí venia? ¿Ab quánta major rahó podré exclamar: De ahont á mi tan gran bè que no la Mare de Dèu sino lo mateix Dèu y Senyor de tot lo criat haja volgut venir á mi? ¿y no sols dintre de ma casa, sino dintre de mi mateix? ¿dintre de mi, que tantas vegadas he estat habitació de Satanás? ¿dintre de mi, que tantas vega-

(1) Luc. 1.

das lo ofenguí? ¿dintre de mi, que tantas vegadas li tanquí las portas, per lo que merexia may més véurer á qui així vaig despreciá? Pues ¿de ahónt á mi, Senyor, que Vos, Rey de reys y Senyor de senyors (qual sala es lo cel, qual antessala es la terra, quals ministres son los Angels, á qui alaban las estrellas del firmament, á qual disposició están totas las criaturas del mar y de la terra), hajau volgut venir á un lloch de tan êxtranya baixesa? ¿Altra vegada, Senyor, voleu baixar al infern? ¿altra vegada voleu ser entregat en mans de pecadors? altre vegada voleu náixer en un estable de bestias? Be sembla, Dèu mèu, que lo mateix cor que teníau á las horas teniu ara; puig lo que fereu una vegada per los pecadors, aixó feu cada día per ells.

Y si de alguna altre manera me visitasseu, seria també gran misericordia; pero que Vos, Senyor, hajau volgut no sols visitarme, sino entrar en mi, y estar ab mi, y transformarme en Vos, y ferme una cosa ab Vos, ab una unió tan admirable, que mereix ser com-

parada (com Vos la comparareu) ab aquella unió altíssima que Vos teniu ab lo Pare (1), perque així com lo Pare está ab Vos y Vos ab Ell, així lo qui menja á Vos estiga ab Vos y Vos ab ell), ¿qué cosa pot ser més admirable? Admirábase lo rey David que Vos, Senyor, volguesseu recordarvos del home y posar en ell vostre cor (2); pues ¿quán major maravella es que Dèu vulga, no sols recordarse del home, sino ferse home per lo home, y habitar ab lo home, y morir per lo home, y donarse en aliment al home, y ferse una mateixa cosa ab lo home? Admirábase lo rey Salomó que volgués Dèu habitar en aquell temple que ell en tans anys habia edificat; y deya (3): «¿Es posible que vulga Dèu habitar aquí en la terra ab los homes? si no cabeu en los cels ni en lo cel dels cels, ¿quán menos podréu cábrer en aquesta casa que vos he edificat?»

Pues ¿quánt més dech admirarme jo,

(1) Joan. vi.

(2) Psalm. viii.

(3) III Reg. viii.

de que no ja la sombra y figura com en lo temple de Jerusalem, sino al mateix Dèu tenim en nostre companyia, y no se contentá encara Dèu de estar en nostra companyia y en nostres temples, sino que volgué que nosaltres mateixos fossem lo temple, y la custodia, y lo reliquiari ahont se depositás lo santíssim Sagrament, lo mateix Dèu? ¿Quí podrá êxplicar lo poder de Dèu, y manifestar las invencions del sèu amor? ¿Quin pastor hi ha hagut may que alimentás á sas ovellas ab la sua sanch? pero ¿qué dich pastor? moltes mares hi ha que després dels dolors del part donan sos fills per alimentar á altrás: pero á aixó no hi ha consentit lo vostre amor, sino que Vos mateix nos habeu volgut alimentar ab vostre carn y ab vostra sanch. ¡Oh preciosíssim y sagrat convit! en lo qual se reb á Cristo, lo enteniment se omple de gracia y se nos dona una prenda de gloria que esperam. Admirábanse los Sants del Antich Testament al considerar que Dèu volia baixar del cel y ferse home, y estar nou mesos en las entranyas de una

doncella ; y rahó que se admirassen ; pues ésta fou la major de las maravellas de Dèu y la major de sas obras. Pero aquellas entranyas virginals estaban plenas del Esperit Sant, estaban mès limpias que las estrellas del cel, y així prepararen morada digna per Dèu : pero que aquest mateix Senyor vulga habitar en las mevas (que son mès impuras que lo fanch, mès obscuras que la nit, mès brutas que totas las clavagueras del mon), ¿cóm no será aquesta mòlt gran maravella? ¡Oh, benehécantvos, Senyor, los Angels per tan alta gracia, y per tan gran misericordia, y per tan êxcel-lent obra y mostra de bondat! Bè sembla que sòu sumament bo, púes sòu sumament comunicatiu de Vos mateix, pues tal y tan admirable modo buscareu per fer-nos bons.

Si una dona pobre vingués á tenir la fortuna de casarse ab lo rey, luego despreciaria lo sayal y totas las pobresas pasadas, y en tot se tractaria com dona de qui es. Pues si á aquesta dignitat ha arribat avuy la ánima meva per medi de

aquest Sagrament, ¿cóm se baixará ja á vilesa del trajo vell de las costums pasadas? ¿Cóm obrirá la porta de son cor á pensaments de mon, qui dintre de sí rebé al Senyor del mon? ¿Cóm donará lloch en sa ánima á cosa profana habent estat visitada y ennoblida ab la presencia divina? No consentí lo rey Salomon que la filla del rey Faraon, sa mullé, habitás en sa casa, per haber estat en ella un poch de temps la Arca del Testament (1), encara que ja no hi estava. Pues si aquest tan sabi Rey no volgué que sa propia muller (y muller tan principal) posás los peus en la casa ahònt habia estat la arca de Dèu, per ser de llinatge de gentils, ¿cóm rebrá pensaments y desitgs de gentils lo cor ahònt Dèu habita? ¿Cóm dirá paraulas torpes y vanas la llengua en la que Dèu descansa?

Si per haber oferit lo mateix rey Salomon sacrifici en lo atri del temple (2) deixá aquell lloch santificat, porque

(1) Paralip. VIII.

(2) III Reg.

no pogués ja servir de cosa profana; ¿quánta més rahó será que lo sia ma ánima, pues dintre de ella se rebé Aquell á qui tots los sacrificis y sagrament de la lley significaban? Y pues me deixau, Senyor, tan honrat ab aquesta visita, doneume gracia pera que jo sapia correspondrer á aquesta honra que me habeu fèt. May donáreu á algú honra, sens donar gracia per mantenirla; y ja que aquí me habeu honrat tan ab vostra presencia, santifiqueume, perque així vos puga sempre agradar.

Y puig me ha cabut tan ditxosa sort, com es tenirvos avuy en ma casa, no será rahó deixarla pérdrer. No vos deixaré, Senyor mèu, de los brassos (1). Mudeume, Senyor, lo nom vell, y donaume altre nou: que es altre manera de ser y altre manera de víurer. Manqueume un peu y deixaume lo altre sa, pera que desaparezca lo amor del mon, y quedi enter y se aumenti lo amor á Vos; perque desterrats y morts tots los altres

(1) Genes. xxxii.

amors, á Vos sol ami, á Vos sol desitgi, en Vos sol pensi, ab Vos sol habiti, per sols Vos visca, ab Vos sol estigan tots mos cuidados y pensamientos, á Vos acudi en totas mas penas, y sols de Vos reba tots los socorros. Y finalment, Vos, Senyor, siau tot mèu y jo tot vostre, que viviu y regnau per tots los sigles dels sigles. Amen.

*No ten vagis de la iglesia sens dir
antes aquesta preciosa*

ORACIÓ.

Aquí me teniu, dulcíssim Jesús, que humiliat me postro devant de vostra divina presencia, y ab lo més encés fervor vos demano imprimiu en lo mêu cor vius sentiments de fe, esperança, caritat, verdader dolor y arrepeniment de mos peccats, y eficás propósit de la esmena; mentres ab lo major afecte y compassió de que es ma ánima capás, vaig considerant y meditant vostras cinch llagas, tenint á la vista lo que de Vos digué

lo sant profeta David: «Traspassáren mos peus y mans y contáren tots mos ossos (1).»

(1) Pio VII, á 10 de Abril de 1821, concedí una indulgencia plenaria aplicable á una ánima del purgatori, als que confessats y combregats digan aquesta oració devant de una imatge de Cristo crucificat. Y als que confessantse cada vuyt dias combregan més sovint, poden guanyarla cada dia que combregan; segons consta del decret del mateix Papa, de 12 de Juny de 1822.

Després pots fer la estació al santíssim Sagrament dient sis vegadas la oració del *Pare nostre*, *Ave Maria* y *Gloria Patri*, etc.

També es mòlt bo per donar gracias resar lo Trisagi.

MODO PRÁCTICH
DE FER LO VIA CRUCIS.

Per la senyal de la santa creu, etc.
Acte de contrició, pág. 28.

ORACIÓ PREPARATORIA.

Oh Jesús amabilíssim, jo la mès indigne de totes las criaturas, humilment postrat als vostres peus, imploro vostra divina misericordia en favor de tants pecadors infelissos, de las afligidas áni-

mas del purgatori y de la Iglesia universal. Digneu vos aplicar-me los mérits infinits de vostra sagrada Passió, y concedirme los tressors de indulgencias ab que vostres Vicaris en la terra enriquecen la devoció del *Via Crucis*. Accepteu-las en remissió de las mias culpas y en sufragi de las ánimas dels difunts envers las quals tinch mès obligació.

Y Vos, oh María, Mare afligidíssima, per aquella amargura que anegá lo vostre Cor quan acompañáreu al vostre Fill en aquella tan dolorosa jornada, penetreu mon cor dels sentiments que animaban al vostre. Alcanseume del Senyor un gran dolor y aborrimient del peccat, y unas ardentíssimas ansias de sufrir ab paciencia per un Dèu que ha sufert tan per mí. No me negueu aquesta gracia, oh Mare mia, á fi de que prenent ara part en las penas y dolors de vostre Fill amantíssim, puga acompañarlo un dia en lo triunfo de la eterna gloria. Amen.

PRIMERA ESTACIÓ.

Firma Pilat la sentència de mort contra Jesús.

Ÿ. Vos adoram, Senyor, y vos benehim.

R. Perque ab la vostra creu habeu redimit lo mon.

¿Ho veus, ànima cristiana? Un jutje iniquíssim está sentat en lo tribunal, y al peu del trono está lo Fill de Dèu, jutje de vius y de morts, ple de confusió, las mans lligadas com un facineros, escoltant la mès injusta é ignominiosa sentència. ¡Oh Jesús mèu amantíssim! ¡Vos, lo autor de la vida, condemnat á mort! ¡Vos, la innocencia y santedat infinita, sentenciat á morir en una infame creu com lo mès vil malfactor, y sentenciat per amor de mí! Mès, ¡ay! ¡que jo he renovat la mateixa sentència contra de Vos! ¿Y per qué? per un sucio deleyte, per un vil interés, per

un puntillo de honra. Perdoneume, dulcíssim Jesús, y per aquesta iniquíssima sentència, no permetau que jo sia may condemnat á la mort eterna, que mereixen mos pecats.

Pare nostre, Ave María y Gloria Patri.

Ÿ. Tingau, Senyor, pietat de nosaltres.

R̄. Tingau pietat, Senyor.

Ÿ. Que las ánimas del fiels per la misericordia de Dèu descansen en pau.

R̄. Amen.

SEGONA ESTACIÓ.

Jesús es carregat ab lo enorme pes de la creu.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

Y voleu, ¡oh innocentíssim Jesús, qual altre Isaac, portar Vos mateix lo instrument ignominiós del suplici! ¡Estau faltat de forsas!... Teniu las espatllas adoloridas y despedassadas per los assots.

¡ La creu es tan pesada (1)! y encara ¡ cuánt mes pesada no la fan las mias iniquitats y las de tot lo mon! No obstant, Jesús la accepta, la abraça, la besa ab tota la ternura del seu cor.

¿Cóm es donchs, oh ánima mia, que tú aborrescas la creu que Dèu te envia? ¿Voldrias tú, pecador, anar al cel per lo camí del regalo y de las delicias; essent aixís que lo innocentíssim Jesús ha tingut á bè anarhi per la via dolorosíssima de la creu?

Conech mon engany, oh Salvador meu; envieume penas y tribulacions, que estich resolt á sufrirho tot ab resignació y alegría per un Dèu que ha suferit tant per mí.

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

(1) La menos exagerada tradició li dona quinse pams en brassos y vint en llarch.

TERCERA ESTACIÓ.

Jesús cau per la primera vegada.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

No estranyo, Jesús mèu, que estant dessangrat per los assots y la corona de espinas, caygau en terra baix lo pes horrendo de la creu. Lo que fa *derritir en plors amarguissims los Angels de pau* es la bárbara crueltat de aquells sayons inhumans. Si cau un animal, per vil que sia, sen tè compassió, lo ajudan á alsarse: cau lo Rey de cels y terra, la santedat y majestat infinita, y lluny de tenirne compassió lo insultan ab horribles blasfemias, descarregan sobre de Ell cops cruelíssims, y lo maltractan ab rabia diabólica.

¿Y qué deya, qué feya lo pacientísim Jesús en mitj de tantas penas y dolors? Res, callaba y sufria ab heroica

paciencia y humilitat. Pero ¡quín silenci tan eloqüent! ¡No sènts, pecador, las amorosas queixas quet dirigeix ab la veu de sas llagas! «Per tu, fill mèu, per tu patesch: tu habias de sufrir aquestos oprobis y tormentos, y jo per deslliurarten he passat per tants suplicis. Si no estás encara satisfet, aquí me tès, descarrega tu també lo tèu furor sobre mon cos innocentíssim.» No, Jesús mèu, no, antes morir que tornar á pecar.

Pare nostre, Ave María y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

QUARTA ESTACIÓ.

Jesús troba á sa Mare santíssima.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

¿Qué sentíreu, oh angustiadíssima Senyora, quant vegéreu aquella trágica professó? ¡Tanta gent que vomitava in-

jurias y blasfemias! ¡ Lo pregó que ab sa lúgubre trompeta publicaba la fatal sentencia de condemnació!... ¡ Los soldats y sayons en dos filas! ¡ En mitj de dos facinerosos, ¡ ay! lo coneixeu, oh Mare amantíssima! ¿ Es aquest lo més graciós dels fills dels homes, aquell que era la hermosura del cel, y la alegría dels Angels? ¿ Es aquest lo vostre Fill preciosíssim, aquell que ab tant goig paríreu en Bethleem? ¿ Ahónt son ara los reys y pastors que lo adoraban á las horas en lo pessebre? ¿ Qué se han fet aquells Esperits celestials que li cantaban glorias y alabanças? ¡ Ay quán desfigurat está! Lo contemplo fet tot una llaga, coronat de espinas, sos ulls anegats de sanch y de llágrimas, sumergit son cor en un mar de dolors. ¡ Oh María, la més afligida de totas las donas! ¡ Oh Jesús, lo més afligit de tots los homes! ¡ Oh Mare la més desolada de totas las mares! ¡ Oh Fill, lo més maltractat entre tots los fills de Adam! ¡ Oh Verge dolorosíssima, perdoneu á un ingrát, á un vil, á aquest monstruo que es la causa de tanta amargura!

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

QUINTA ESTACIÓ.

Simon Cireneu ajuda á nostre Redemptor Jesús á portar la creu.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

¡Quina ditxa més gran la de Simon Cireneo de poder ajudarvos, oh santíssim Jesús, á portar aqueixa pesada creu! ¡Oh! ¡quí hagués estat en son lloch! ¡Quí hagués pogut alleugerirvos una càrrega de un pes tan horrendo!

Sí, fill mèu, tu pots alleugerirla. Soporta ab alegria ó á lo menos ab resignació las penas que te envio, y á las horas més ditxós y més generós que lo Cireneu, me ajudarás á portar ma creu. ¡Ah! ¡si tu coneguesses lo preu dels traballs y aficcions de aquesta vida! Ab

més contento y ab més acció de gracias los rebrias que si te donaba una preciosa reliquia de la vera creu. Mes ¡ay, tu los miras ab tant horror! y los passas queixante, renegant y murmurant contra de Mi...

Aixís es, ho confesso, ¡oh mon diví Redemptor! Mes de avuy en avant me êxclamaré ab sant Agustí: *Cremeu, Senyor, desmenusseu y castigueume en aquesta vida, ab tal que'm reserveu la misericordia per la altra.*

Pare nostre, Ave María y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

SEXTA ESTACIÓ.

La Verónica limpia la cara á Jesús.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

¡Quin ánimo lo de aquesta piadosa dona! Veu lo rostro de Jesús, aquell

rostro diví, *que desitjan contemplar los Angels*, cobert de pols, afeiat ab las salivas, sanch y suor; y llevantse la toca, intrépida romp per mitj de las filas dels soldats y sayons, y aixuga la augusta cara de son Redemptor. Mes, oh ditxosa Verónica, ¡quán bè te paga Jesús lo haber ab tanta fortaleza atravessat á tot respecte humá, puig queda aquell santíssim rostro estampat en la toca.

Y tu, amat cristiá, ¿no voldrias que Dèu estampás també en la tua ánima una perfeta imatge de sas virtuts? Mira que no basta tenir una imatge del sant Cristo al capsal del llit; es precís portarla en lo cor, de modo que únicament entrarán en lo cel aquells que lo Pare celestial trobará en la hora de la mort conforme á la imatge del sèu Fill.

Trepitjant, pues, lo respecte humá com la Verónica, fés devotament, fés sovint lo *Via Crucis*, y no ho dubtes, Jesús estampará en ta ánima la imatge de sas virtuts, y essent fiel retrato de aquest diví Modelo de predestinats, lo Pare celestial te admetrá en lo cel.

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

SÉPTIMA ESTACIÓ.

Jesús cau la segona vegada.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

¡De quant diferent modo que nosaltres porta Jesús sa pesadíssima creu! Está êxtenuat, adolorit y horriblement dessangrat per la multitud de torments, ¡y se esforça no obstant á portarla! Cau primera y segona vegada, las espinas penetran més vivament en lo cap ab la cayguda, la sanch raja ab tanta copia dels seus genolls llagats, ¡y no obstant se alsa de nou, y continúa son camí de dolors é ignominias, carregantse altra vegada aquell enorme pes!

Y á mí, Senyor, la més petita creu,

la més leve injuria me sembla insoporable; sols lo nom de mortificació y abnegació me horrorisa, y únicament tinch ánimo per arrastrar una horrible cadena de pecats. Aquesta càrrega, sí, per pesada que sia, la trobo sempre lleugera, y may faig medis per deposarla ab sincera penitencia. ¡Ay Senyor! ¡y es posible que essent tan cobart per ajudarvos á portar la creu y practicar la virtut, sia tan temerari per entregarme al vici y carregar ab los terribilíssims efectes del peccat! Per tan dolorosa cayguda doneume, Jesús mèu, vostra forsa, y cureu ma loca temeritat.

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

OCTAVA ESTACIÓ.

Jesús aconsola las filias de Jerusalem.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

Fillas de Jerusalem, diu nostre amantíssim Jesús á las piadosas donas que ploraban la sua Passió, *no ploreu la mia sort; ploreu, si, sobre vosaltres y sobre vostres fills.* ¿Y cóm, dulcíssim Jesús, podrá haberhi cosa mes digna de nostras llágrimas que la passió y mort del Fill de Dèu? Sí, amat cristiá, hi ha encara una cosa més digna de ser plorada, y son los tèus pecats, puig ells foren la única causa de aqueixos maltractes y de aqueixa mort tan afrentosa.

Sí, lo pecat mortal es la causa de tots los mals, lo mal més terrible, y se pot dir lo únich mal de la criatura. ¡Y no obstant tu lo comets ab tanta facilitat!

¡Y ten confessas ab tanta fredor! ¡Y recaus en ell ab tanta freqüencia! ¡Y passas ab tanta indiferencia dias, mesos, anys y tal vegada fins la vida tota entera en lo pecat!

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

NONA ESTACIÓ.

Jesús cau per la tercera vegada.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

¡Ay Jesús mèu! ¡Vos que sòu *lo resplandor de la gloria del Pare*, lo consol dels Màrtirs, la hermosura y alegría del cel, cayeu en terra, una segona y tercera vegada! ¡Vos que sòu la forsa de Dèu!

«Y qué, fill mèu, ¿no has tu caygut en lo pecat mes de dos ó tres colps? ¿no hi recaus sovint? ¿Qué significa aqueixa

lleugeresa é inconstancia en lo servey de Dèu? ¿Avuy te posas baix la mia obediencia per guardar mos manaments, y demá me desobeheixes ab lo major atreviment? ¿Ara te entregas á la práctica de la virtud, ara ets tot per las vanitats del mon: tan aviat ab lo ardor de una devoció afectuosa, y tan aviat ab la relâxació de una vida tibia é indolent? Jo caich, te diu Jesús, per alsarte á tu de la tibiesa; caich pera que tu, temerari, no te precipites de nou en lo peccat; caich porque no caygas jamay en lo abisme del infern.» Gracias, ¡oh Dèu mèu! y feu per aquesta dolorosa cayguda que jo me alse per sempre del peccat, y camine ferm y constant en lo vostre sant servey.

Pare nostre, Ave María y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

DÉCIMA ESTACIÓ.

Despullan á Jesús de las vestiduras.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

Com Jesús habia suat y derramat tanta sanch, tenia las vestiduras apegadas á la carn santíssima. Venen aquells botxins inhumans, y trayentli los vestits ab bárbara crueltat, li obren de nou totes las llagas y renovan los tormentos passats. Quant tenim una llaga, per fina que sia la tela que se hi aplica, y per cuydado que tinga la més carinyosa mare en curarnos, ¡quín dolor no sentim al despegarse la tela de la carn viva! Puig ¿quál seria, Jesús meu, lo torment de vostre cos delicat quan vos arrencaban ab los vestits pedassos de carn que hi estaban agafats? ¿Quál confusió fòu la vostra, oh puríssim Jesús, de véurervos nu en la presencia de tanta multitut de poble?

¡Oh immensa caritat la vostra! ¡oh monstruosa ingratitude la mia! No, Senyor, may més renovar vostras llagas ab desenfrenada llicencia.

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

UNDÉCIMA ESTACIÓ.

Jesús es clavat en la creu.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

Despullat mon diví Jesús, y gustada la bárbara beguda de vi mesclat ab fel y vinagre, li manan los cruels botxins que se extenga sobre lo llit dolorós de la creu... Y Jesús obeheix... Li diuhen que allargue la ma per atravesarla ab un gros clau... y Jesús la allarga. Ja los colps de martell despedassan lo cor

de la Mare més afligida, ja se rompen los nervis, ja se obren las venas, ja brotan rius copiosos de sanch. ¡Ay quín dolor per la Mare! ¡quín torment per lo Fill! No arribant la altra ma al forat que estava fet en la creu, la lligan ab cordas, y tiran ab tanta crueltat que li desconjuntan los ossos, fins á poderlos *contar*... (1).

¡Ay! no permetau, oh dulcíssim Jesús, que jo ab accions impuras traspasse jamay las vostras mans: ni que ab passos criminals atravessi may mes los vostres peus.

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

(1) *Psalm. XXI, 18.*

DUODÉCIMA ESTACIÓ.

Jesús mor en la creu.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

Ja alsan la creu, ja la deixan cáurer de tot son pes dins lo fosso que estava aparellat: mira, pecador, á ton Criador y ton Dèu que va á morir per tu. *¿Ahónt es un dolor igual á son dolor?* Si mira al cel, ja no baixan los Angels pera servirlo com en lo desert: lo Pare etern, veyentlo revestit de la figura de pecador, descarrega sobre son Fill amantíssim tot lo pes de sa justícia. *¿Baixará los ulls á la terra?* Sos deixebles lo han abandonat, los jueus lo insultan y blasfeman, fins lo dolor de la Mare aumenta lo dolor del Fill. Tal vegada, Senyor, en las generacions venideras trobaréu algun consol. ¡Ay! que veyeu á infinits homes que no se aprofitarán de aquesta

Passió tan dolorosa : veyeu mos pecats y ma negra ingratitude...

No obstant en mitg de tant torment, Jesús no té sino paraulas de misericordia; prega per los mateixos jueus quel crucifican, obre lo cel á un facinerós, nos deixa per mare á sa propia Mare. ¿Y podrém encara oféndrer á un Dèu tan bo y misericordiós?

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

DÉCIMATERCIA ESTACIÓ.

Jesús es baixat de la creu y posat en los brassos de sa Mare santissima.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

¡Ay, ahónt aniré, oh dolorosíssima Mare! vostre Fill es mort; y los mèus pecats son los quel clavaren en creu y li

donaren mort inhumana. ¡Desgraciat de mi! Jo he apagat la llum de vostres ulls y acabat la alegría del vostre cor; jo he desfigurat aqueixa cara divina, foradat aqueix cap sacratíssim, obert aqueixas llagas y despedassat aqueix cos santíssim. ¡Ay! y ara ¡oh dolor! lo teniu mort en vostres brassos.

¿Ahónt aniré, oh Mare affigidíssima? Reo de tan horrendo deicidi, ¿ahónt me ocultaré? Mès per monstruosa que sia la mia ingratitude, Vos sòu la mia Mare y jo só fill vostre: jo me entrego á vostres brassos ab la més viva confiança. No me desprecieu, oh dols refugi dels pecadors arrepenitits: mireume ab ulls de bondat, y ampareume ara y en la hora de la mia mort.

Pare nostre, Ave Maria y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

DÉCIMAQUARTA ESTACIÓ.

Jesús posat en lo sepulcre.

Vos adoram, Senyor, etc., com en la primera estació.

Ja era temps de enterrar lo sagrat Cadáver. Joseph de Arimatea y Nicodemus postrantse als peus de María li demanan lo dols objecte dels seus carinyos, lo embalçaman, lo amortallan ab un llansol y posan en un sepulcre nou de pedra. ¡Oh qué dolor tan gran per una Mare tan tierna! Sens dubte fòu un gran martiri per María veurer lo cos de son diví Fill tot cobert de sanch, clavat y mort en una creu. Pero á lo menos loveya, lo abrassaba y regaba ab las suas llágrimas; mès ara, oh angustiada Mare, una llosa vos priva de aquest últim conçol. ¡Oh sepulcre ditxós! afortunat sepulcre regat ab las preciosas llágrimas de la més amable y al mateix temps de la més

desolada de las mares. Tu guardas junt ab lo adorable cos de Jesús lo dolcíssim cor de María: ¡ah! guarda també junta-ment ab ells lo pobre cor mèu.

Y Vos, oh affigidíssima Mare mia, per lo dolor tan grave que sufríreu en lo enterro de un Fill tan estimat, jo vos suplico me alcançeu la gracia de víurer fins al últim suspir de ma vida segons lo esperit del mèu Salvador, pera resucitar un dia gloriós y arribar á la desitjada possessió de la eterna benaventuransa. Amen.

Pare nostre, Ave María y Gloria Patri.

Tingau, Senyor, etc., com en la primera estació.

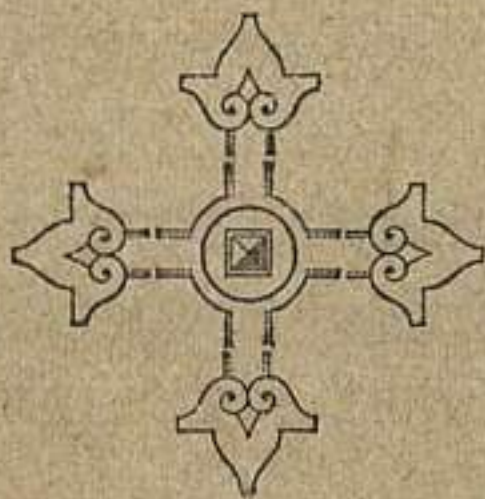
Aquí se resará cinch vegadas lo *Pare nostre, Ave María y Gloria Patri*, en honor de las cinch llagas de Cristo Senyor nostre, per las intencions del Sumo Pontífice.

γ. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

ρ. Quia per Crucem tuam redemisti mundum.

OREMUS.

Respice quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et Crucis subire tormentum. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R/. Amen.

CORONA

DELS SET DOLORS DE MARIA SANTÍSSIMA.

Per lo senyal, etc.

PREPARACIÓ.

Verge sens mácula, Mare de pietat, plena de aflicció y amargura: vos suplico il-lustreu mon enteniment, é inflameu ma voluntat, perque ab esperit fervorós contempla los dolors que se proposan en esta santa Corona, y puga conseguir las gracias promesas als que se ocupan en aquest sant êxercici. Amen.

PRIMER DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu en la profecía de Simeon quan vos digué, que vostre cor seria lo blanch de la Passió de vostre

Fill. Fèu, Mare mia, que senti en mon interior la Passió de vostre Fill y vostres dolors: obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

SEGON DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu en lo desterro á Egipte, pobre y necessitada en aquell llarch camí. Fèu, Senyora, que sia lliure de las persecucions de mos enemichs: obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

TERCER DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu en la perdua de vostre Fill en Jerusalem per tres dias; concediume llágrimas de verdader dolor, per plorar mas culpas per las vegadas que he perdut á mon Dèu, y que lo trobi per sempre: obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

QUART DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu al encontrar á vostre Fill ab la pesada creu sobre las espatllas, caminant al Calvari ab escarnis, injurias y caygudas. Fèu, Senyora, que porti ab paciència la creu de la mortificació y traballs : obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

QUINT DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu al véurer agonisar y morir á vostre Fill clavat en la creu entre dos lladres. Fèu, Senyora, que visca crucificat ab mos vicis y passions: obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

SISÉ DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu al rebre en vostres brassos aquell santíssim cadáver desan-

grat ab tantas llagas y feridas. Fèu, Senyora, que mon cor visca inflammat de amor de Dèu, y mort á las vanitats del mon : obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marías* y un *Gloria Patri*.

SETÉ DOLOR.

Me compadesch, Senyora, de Vos, per lo dolor que patíreu en vostra soledat, sepultat ja vostre Fill. Fèu, Senyora, que quedi jo sepultat á tot lo de la terra, vivint solament per Vos, obligantvos en memoria de aquest dolor ab un *Pare nostre*, set *Ave Marías* y un *Gloria Patri*.

En memoria y reverencia de las llágrimas que derramaren vostres puríssims ulls en la vida, Passió y mort de vostre Fill, vos oferesch tres *Ave Marías*.

ORACIÓ.

Puríssima Verge María, traspassada de dolor ab la espasa de vostre Fill, que profetisá Simeon ; cuidadosa y necessi-

tada fugint á Egipte ; trista y atribulada buscantlo perdut ; plena de amargura y llágrimas encontrantlo ab la pesada creu ; affigida y ansiosa veyentlo agonisar y morir ; atormentada cruelment ab lo Fill mort en los brassos ; sola y sens consol deixantlo enterrat : jo lo més indigne de vostres sirvents, vos oferesch esta Corona en reverencia de vostres dolors, y humilment vos suplico que la gracia y favor que vos demano, si es per major gloria de Dèu y bè de ma ánima, me la alcanseu de sa divina Majestat, y si no, que se fassi en tot sa santíssima voluntat, solament jo may lo ofenga. Juntament vos suplico, intercedau per nostre Santíssim Pare, per la pau y concordia entre los Prínceps cristians, êxaltació de la santa fe católica, destrucció de las heretgías, conversió dels infiels y confusió dels turchs, mireu ab ulls de pietat á vostres devots, y concediulos especialíssims auxilis de gracia per major gloria de Dèu y vostra. Amen.

Se acabará ab la *Salve*, pág. 26, y ab la *Lletanía lauretana*, pág. 85, ab la diferencia

que ahont diu *Regina sacratissimi Rosarii*, se ha de dir *Regina servorum tuorum*.

Ÿ. *Ora pro nobis, Virgo Dolorosissima.*

Ŕ. *Ut digni efficiamur, etc.*

OREMUS.

Deus, in cujus passione, secundum Simeonis prophetiam, dulcissimam animam gloriosæ Virginis et Matris Mariæ doloris gladius pertransivit: concede propitius, ut qui dolores ejus venerando recolimus, passionis tuæ effectum felicem consequamur. Qui vivis et regnas, etc.

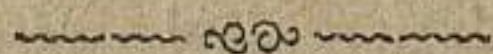
Ÿ. *Amen.*

MODO DE RESAR LA SANTA CORONA

DE LAS SET ALEGRÍAS DE MARÍA SANTÍSSIMA.

ACTE DE CONTRICIÓ.

Senyor Dèu mèu Jesucrist, Dèu y home verdader, en qui crech, en qui espero, á qui estimo y amo sobre totas las cosas; sols per ser Vos qui sòu me pesa de habervos ofés, y propono de morir antes que tornar á pecar, ajudat de vostra divina gracia: dáumela, Dèu mèu, per resar ab fervor la Corona de vostra santíssima Mare. Amen.

✠. Domine, labia mea aperies.

R). Et os meum annuntiabit laudem tuam.

✠. Deus in adjutorium meum intende.

R). Domine, ad adjuvandum me festina.

γ. Gloria Patri, et Filio, etc.

η. Sicut erat in principio, etc.

Benehida sia la santa é immaculada Concepció de la benaventurada Verge María.

A esta salutació concedíren los Papas Gregori XV y Clement XII cent anys de indulgencia, sens altres que concedíren molts ilustríssims de Espanya.

PRIMERA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la primera alegría que rebé la santíssima Verge María quant li fòu anunciat per lo ángel sant Gabriel que habia de concebir en sas entranyas y parir á Jesús nostre Senyor. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

SEGONA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la segona alegría que tingué la Verge María quant aná á visitar á santa Elisabet,

á la qual per mérit de María fòu revelada la encarnació del Verb diví, y en son ventre fòu santificat lo Precursor. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

TERCERA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la alegría que sentí la Verge quant en lo portal de Betlhem parí á son Fill nostre Dèu, sens dolor ni lessió de sa virginal pureza. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

QUARTA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la alegría que rebé María santíssima quant son diví Fill fòu adorat dels tres Reys y obsequiat ab preciosas dádivas. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

QUINTA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la alegría que sentí la Verge santíssima quan lo tercer dia de haber perduto á son Fill lo trobá en lo temple disputant entre los Doctors. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

SEXTA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la alegría que sentí la Verge santíssima quan fòu visitada y consolada de son Fill diví, ressucitat, gloriós y triunfant. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

SÉPTIMA ALEGRÍA.

Alabém y doném gracias á Dèu per la última y eterna alegría que rebé la santíssima Verge quant per mans de Angels

fòu portada en cos y ánima al cel, y coronada per la santíssima Trinitat per Reyna de cel y terra. En memoria de esta alegría resarém un *Pare nostre*, deu *Ave Marias* y un *Gloria Patri*.

Benehida sia la santa, etc.

Resém dos *Ave Marias* per cumplir lo número dels setanta y dos anys que María santíssima visqué en aquest mon.

OFERIMENT.

Oh dolcíssima Verge María, Mare de Dèu, Reyna dels Angels y segur refugi de pecadors: vos suplico per tots vostres goigs que poseu vostres benignes ulls sobre aquest ínfim entre vostres devots, y rebeu ab agrado lo obsequiós tribut que he intentat presentarvos resantvos la Corona de vostres goigs. Continueu vostre patrocini ab mi, així com jo desitjo continuar y augmentar mon afecte y devoció ab Vos. Concediume per vostra gracia que jo sia del número de aquells que Vos amau y guardau escrits en vostre Cor virginal. Encomano igualment á vostra clementíssima intercessió

la santa Iglesia católica, al Summo Pontífice, la êxtirpació de las heretjías, la perpetua pau y unió entre los prínceps cristians, la conservació de nostre católich rey de Espanya, la felicitat de sos Estats, y finalmente tots los vius y morts per los que es ma intenció pregar. Y particularment vos suplico postrat á vostres sagrats peus me alcançeu de vostre diví Fill lo perdó de mas gravíssimas culpas, los aûxilis convenientes per la observancia de sa divina lley, êxercici de virtuts y victoria de mas malas inclinacions. Limpiau, oh Verge immaculada, mon cor de tot pecat, y apartau de mi tot alló que desagrada á vostres puríssims ulls. Purgau ma ánima dels amors y afectes mundans, y alçaula al amor dels bens celestials y eterns. Y finalmente, alcansaume de vostre Fill Jesús lo principal de tots los bens, la perseverancia final, que será, oh Verge immaculada, lo triunfo més gloriós de vostra intercessió y de la divina misericordia. Amen.

Deu vos salve, Reyna y Mare, etc.

Ÿ. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.
R). Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.

ORATIO.

Concede misericors Deus fragilitati
nostræ præsidium: ut qui Coronæ san-
ctæ Dei Genitricis memoriam agimus,
intercessionis ejus auxilio, à nostris ini-
quitatibus resurgamus. Per Christum
Dominum, etc.

Lletanía de Nostra Senyora, pág. 85.

Ÿ. *In Conceptione tua, Virgo, Immaculata
fuisti.*

R). *Ora pro nobis Patrem cujus Filium pe-
peristi.*

ORATIO.

*Deus, qui per Immaculatam Virginis Concep-
tionem dignum Filio tuo habitaculum prepara-
sti; quæsumus, ut qui ex morte ejusdem Filii tui
prævisa eam ab omni labe præservasti, nos quo-
que mundos quæ intercessione ad te pervenire
concedas. Per eundem Christum Dominum no-
strum. Amen.*

Tots los Terciaris de sant Francesch poden
guanyar una indulgencia plenaria y moltes
parcials resant esta Corona.

AQUESTOS VERSOS

llegits á ratlla seguida son alabanças
á la virtut; llegits á dos columnas son
infamias del vici.

À LA VIRTUT

AL VICI	Oh font, tu envias	. Aygua cristallina,	HORROR Y DESPRECI.
	Licor venenós,	. Per tú may hi passa;	
	Ungüent olorós,	. Derramas sens tassa	
	En tu may hi crias,	. La mort y la ruina;	
	Lo bè, ho font, tot crida,	. De tu ha provingut	
	De tu se ha apartat;	. Lo temor de la mort;	
	Lo qui t' ha gustat	. Te molt felís sort	
Te molt trista vida	. Qui no te ha conegut.		

HONOR Y GLORIA.

VERSOS AL BON PASTÓ.

Ego sum Pastor bonus.
(JOAN. c. 10).

En una montanya llisa,
Entre mitj del romaní,
Sença seguí cap camí,
A un Pastó se divisa:
Son aspecte á amar precisa,
La barba apar la tè de or,
No sè com tindrà lo cor;
Pero del dir de la gent,
Y de véurel se despren,
Que lo té encés de amor.

Jesucrist es lo bon Pastó: derramá la sanch y doná la vida per redimir á las suas ovellas, fundá la Iglesia per santificarlas, y las alimenta ab la sua carn; fent així, que pugan fácilmente alcançar los bens inestimables de la gracia y de la gloria. Pero no solament procurá Je-

Jo sò lo Bon Pastor. (*Joan., c. x.*)

Ja lo diviso banyat
De la rosada al matí,
Ja lo miro en un camí
Tot en suó empapat:
Es blanch, roig y encarnat,
Y entre mils escullit:
Jo no sè perque aflagit
Va y vè sensa repós.
Está, per cert, temerós
Que alguna ovella ha fugit.

Es aixís, y per trobar
Eixa sa perduda ovella,
A tothom pregunta de ella;
Ni cessa de caminar:
Continúa á êxaminar
La montanya y los torrents,
No tèm la forsa dels vènts,
Ni lo espanta cap malesa,
Ni estar la atmósfera encesa,
Nil's llams que cauen á cents.

sucrist lo bè espiritual y etern de las
suas ovellas, sí que també lo del cos y
temporal. Manant amar al prôxim com
á sí mateix, procurá en general lo bè de
tots los homes, perque quedaren obligats
á no danyarse y á ajudarse. Ensenyant
que en Dèu no hi ha accepció de perso-

Tan amor, tan èxquisida
Diligencia li mereix,
Si falta ó desapareix
Si un ovella veu ferida;
Luego ab amor la crida,
La procura aconsolá,
En cas, li allarga la má;
Y es tant lo que á totas vol,
Que en patint no tè consol;
Y ja no pot descansá.

Jom' recordo que tocaba
Lo fluviol de pastó,
Yl' tocaba ab tal primó
Que la ovella prest tornaba:
Si nom' enganyo cantaba,
Per la montanya y los prats,
Veniu los que estau cançats,
Deixeuvos de ambicions,
Reprimiu las passions,
Que promte estaréu curats.

nas, que tant lo llibre com lo esclau, tant lo pobre com lo rich, son iguals en ser criaturas de Dèu, y que son iguals també en lo fí per que son criats (que es amar y servir á Dèu en aquesta vida y gosarlo després en la gloria); comensá aquesta ensenyansa á suavisar la condi-

Si es que teniu embarás
Pera passar endavant,
Veniu, que os vuy al instant
Carregar en lo meu bras:
No vos detinguesseu pas;
Apressureus á vení,
Als peus del Pastó diví,
Que de vostre gran amôr
Te abrasat lo seu cor,
Y á tots vé á redimí.

A la usança dels pastós,
Ab una èxpressió molt pura
Descubria la dolçura
Del seu cor molt bondadós:
Vina (cantaba entre flós),
Blanca colometa hermosa,
Vina al pit, dolça esposa,
Y la mèva forta ma
Del falcó y del milá
Te guardarà cuidadosa.

ció dels esclaus, que era inferior á la de las fieras (en Roma estigué prohibit matar los lleons, tigres y panteras de Africa; mentres que á vegadas un senyó ó llibre per una petita falta entregaba á un esclau per ser despedassat als lleons, tigres y panteras); y acabá per fer trossos

Y la ovelleta están
Enternida ab eixas veus,
Se li postrá luego als peus:
Y tot estánlos besant,
Suspen un deliqui gran
La veu del Pastó de or:
Animas puras favor
Deuli afables y piadosas,
Apliqueuli flós y rosas,
Perque se mor de amor.

Un gran mal se ha presentat
Que inunda tota la terra,
Y que fa una cruel guerra
Y mata tot lo ramat:
Era principi immediat
Una envejosa serpent,
La qual venenosa dent
Mossegant la rel primera
Danyá la rassa entera,
Y perdé tota la gent.

de aquesta infame cadena que oprimia á una multitud immensa de sers racionals: en un empadronament de Atenas se trobaren vint mil ciutadans ó llibres y quaranta mil esclaus.

No era molt diferent la condició de la dona. Soltera no era apreciada, perque nin-

Envenenat ja corria
Desde lo sèu naixement,
Lo torrent en que sedent
Tot fill de Adam bebia:
Per las boras hi habia
Molts cadávers, á pilons;
A tantas tribulacions
Altras moltas si ajuntaban,
Perque lo ramat sitiaban
Los òssos, llòps y lleóns.

Veu lo Pastó, de la altura,
Lo perill del sèu ramat,
Baixa á terra, y afanat,
Lo prompte remey procura:
Busca de l' aygua més pura,
Font nova, de aygua molt clara;
Que es á manera de para
De tota cristiana ovella;
Perque filla entra per ella,
De la Iglesia santa, ja ara.

gun apreci se feya entre los gentils de la virginitat. Casada era casi sempre desgraciada, perque estava autorisada la poligamia ó tenir moltas donas, y estava també autorisat lo divorci. Pero Jesucrist fèu apreciable lo estat de virginitat, fent de ell grans elogis, y prometent als que

Tant son ramat favoreix,
Tant á sas ovellas ama,
Que las ungeix y embalçama
Las reforça y fortaleix:
Ab Crisma que'ls ofereix
Sa debilitat repara,
Si tal vegada l's prepara
Algun correctiu precís,
Com per donals un avís
Los fa un desayre á la cara.

Va ensenyá als demès pastós
Unas paraulas molt claras,
Bè que de virtuts molt raras,
Contra tot lo que es viciós:
De aquest modo, si en las flós
En las herbas ó en lo prat,
Algun venenós bocat
Al paladá enganyaba
Ab tres paraulas curaba
Lo pastó al seu ramat.

lo abrassassen grans premis: y va elevar
á sagrament lo contracte matrimonial; y
va establir est Sagrament sobre aquestos
fonaments, un ab una y per sempre. Va
quedar per lo tant abolida la poligamia
y també lo divorci, êxceptuats pochs
casos, y en aquestos quedant pero pro-

Sempre á sa salut atent,
Perque lo past venenós
Ja may més li fos sabrós,
Buscá lo millor sustent:
Era aquest tal aliment
De las plantas la milló,
De tal virtut y sabó
Tant gustós y soberá,
Que del més celestial gra
Era puríssima fló.

Jesús sempre dispensá
Favors á tota la gent;
Pero quant vingué l' moment,
En que se hagué de aussentá,
Fou quant més nos va amá:
Ab lo seu poder diví,
Convertí en sa sanch lo vi;
En son cos convertí l' pá,
Y als Apóstols lo doná,
Dient: «Recordeus de mi.»

hibit passar á segonas nupcias vivint la primera dona. En seguida començaren las donas dels cristians á ser més estimadas dels seus marits y á tenir certesa de poder permaneixer sempre entre la familia. En fí, ab la doctrina de Jesucrist conegué l'home que la dona es igual

Recórdat, pues, cristiá,
De que, un Dèu omnipotent
Se't dona per aliment:
¿Qué pots ja mes desitjá?
No vulgas may olvidá
Una finesa tan gran;
Dónat de avuy en avant
Enterament á est Senyor;
Ofereixli lo teu cor,
Y estígaslo sempre amant.

Y alaba, que es molt just,
Ab cántichs de alegría,
Ab himnes de melodía
Al bon Pastó, que robust
Fa al qui ab puresa y gust
Reb al pa baixat del cel,
Reb al diví Emanuel,
Que als fiels, generós
Alimenta y cuidadós,
Escondit de pa ab lo vel.

á ell en igualtat de principi y de fí y en la participació dels dons celestials, y que estava admesa en la germandat universal dels homes entre sí y ab Jesucrist, y que era també filla de Dèu y cohereva de Jesucrist, y companya del home, no esclava; y que Dèu no feya êx-

Per si del mal precedent
Reliquia alguna quedés,
Inventá un oli que dés
Unció la més êxcel-lent:
Causa virtut convenient
En la última enfermedat;
Y estant així preparat
No témias la mort ni ruinas,
Que entre mil medicinas
Es remey acreditat.

Vol donar pel sèu ramat
La vida entre mil dolors
Y dèixa als demès pastors
Un codicil ó llegat:
Poder los ha otorgat
Ordenar qui doni sustent
Al ramat, y cuidi atent
Del past de la devesa;
Y aquesta cláusula êpressa
Está en lo Nou Testament.

cepció entre llibre y esclau, y que menos la debia fer l'home. Aquestas plagas de la humanitat: la esclavitut de la major part dels homes y la casi esclavitut de la dona, es cert que desaparegueren ab la doctrina de Jesucrist; olvidantse aquesta, molt posible es tornin apareixer, en-

Tambè deixa de la ovella
Certa passió remediada,
Consentint que habiti cada
Ovella ab sa parella:
Sa bondat permet á ella
Que cresqui y se multipliqui;
Pero sols consent que apliqui
Lo amor á un sol espós;
Que es lo amor mar furiós,
Y es precis fré se li apliqui.

En fi, ab la sua sanch banya,
Que es sa marca y sa senyal,
Al ramat, al majoral,
Al corral y á la cabanya:
Donem que ja Dèu ab sanya
Apunta lo arc sever;
¿A qué lloch anar certer
Podrá lo arch desparat
Que no lo trobi banyat
Ab sanch del diví Corder?

cara que ab altres noms; porque ahont
no hi ha la doctrina de Jesucrist, las
personas no se aman per lo que son en
sí, sino per lo que son respecte del que
las ama; es dir, se ama la utilitat que
portan, ó los deleytes que proporcionan,
que no es amor del prôxim, sino amor

¡Oh Corder, oh Pastó de or!
Que per paréixer corder
De un vestit tosch y grosser
Volguereu cubrí l' candor;
Lo qui no vos tinga amor
Sa infelís perdició tema,
Tema la desgracia èxtrema
De un etern desconçol:
Pera ell, apáguisse l' sol,
Y cayga un anatema.

propi ó egoisme. Molt dols es dirho, la porció pobre y la porció débil de la humanitat tenen molts motius de amar á Jesucrist, y moltas rahons pera abraçar la sua Iglesia y adorar lo sèu Evangeli, que los ha restablert ab tanta gloria á la dignitat de homens y á la igualtat original. Y los richs li deuen que se respectin més los sèus interessos, y que los pugan aprofitar en la altra vida, fent lo degut y agradable us de ells en aquesta, consolant tristos y socorrent necessitats.

SONETO.

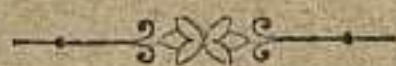

¡Ab qué sollicitut de nit y dia
Lo Pastó trist se lamenta y queixa,
Buscant á la ovella que li deixa,
Errant, lo remat y se èxtravía!
Si acás la troba, ¡ab qué alegría
(Encara que cent en lo corral ne veja)
La carrega al coll y ab gust festeja
Sa nova estimada companyía!
Qual pare de aquell pródich atrevit,
(No obstant que ha malgastat sa porció),
Lo abraça perquel' veu arrepentit;
Així Jesús, si al pobre pecadó,
A no pecar lo mira decidit,
Lo abraça, acreditant que es bon pastó!

CONFESSIÓ FRANCA

DE UN PRECIAT DE FILOSOP, PERO ESCLAU DE LAS PASSIONS.

Jo ja crech que hi ha Dèu, perque aixó de atribuirho tot á la naturalesa es un disbarat y bèn grosser; pues que la paraula naturalesa, es una paraula ab la qual donam á compéndrer la universitat de las cosas criadas y la propietat de las mateixas cosas; la idea de la naturalesa es una idea abstracta ó de una cosa que no tè êxistencia real; ni es cosa ni es esperit; y es imposible que lo que no tè sér corporal ni propietats, doni verdader cos y propietats á la universitat de las cosas que êxisteixen, que de res de aixó están faltadas, y entenem ab lo nom naturalesa. Igual disbarat es dir: La naturalesa ha criat totas las cosas, que dir: La arbleda ha criat los arbres; perque així com primer son los arbres que la idea que sugereixen de arboleda, així primer son totas las cosas que la idea que

ellas sugereixen de naturalesa. Tan imposible es que la naturalesa hagi criat totas las cosas com que algú hagi donat lo que no tenia.

Èxîstint Dèu, crech que se li deu donar culto, y que per lo mateix deu haberhi una religió verdadera, y sols la católica tè tots los caràcters de la veritat. Lo tenir misteris tampoch es motiu per no créurer en ella; pues que es propi de una Religió fundada per Dèu, tenir misteris pera lo home: per tot lo qual jo voldria ferme católich; pero no puch; porque á mí me agrada divertirme, y estar alegre, y aborreixo la superstició y lo fanatisme.

RESPOSTA

DE UN HOME ESCLAU DE DEU, PERO NO DE LAS PASSIONS.

Primerament, si tu vols y no pots fer-te católich, á las horas es precís renunciar per sempre á aquestas paraulas que tantas vegadas han surtit y surten de ta

boca: «Jo sò libre;» y convenir en que ets més esclau que los esclaus de Roma y Atenas en lo temps de la més bárbara esclavitut: qual voluntat may pogueren sos senyors esclavisar.

En quant á diversions, n'hi ha que no són malas, y que per lo mateix no las prohibeix la Religió: y encara aquestas tenen la ventatje que diverteixen quan se prenen, y no danyan ni remordeixen després de presas; com moltas de las diversions mundanas.

En quant á estar alègre, ningú ho pot estar tan com lo bon católich, perque ell tè fe, esperança y caritat. La fe li ensenya que êxisteix una felicitat verdadera, y que Dèu la tè preparada per ell; la esperança fa que esperi un dia possehir aquesta felicitat verdadera; la caritat fa que ame á Dèu; y sab que aquell que ama á Dèu es amat de Ell: tots motius de gran alegríá; y aquestos motius de alegríá los tè en sa mateixa casa, en sa bona consciencia; no necessita anarlos á buscar fora y gastar diner.

Supersticiós, no ho pot ser un bon ca-

tólich; porque superstició es culto viciós, y lo bon católich no pot tenir vicis. Los impíos, aixís com han procurat donar á la revolució noms hermosos que cubren algun tan la sua fealdat; així han procurat donar á la Religió noms lletjos que amagan algun tan la sua hermosura. Los que llegescan la historia de Roma, quan era gentil, luego veurán que era en êxtrem supersticiosa, y si en seguida llegeixen la de Roma cristiana, veuen que prompte deixá de serho. Los que per êxistí culto viciós aborreixen tot culto, no son lógichs; lo lógich es: hi ha culto viciós, luego n'hi ha que no ho es: així com haber home malalt ó meló podrit, es senyal que n'hi han sense aquestos defectes; está bè tréurer los defectes de las cosas, pero no ho está tráurer las cosas porque en algunas de ellas hi ha defectes: ¿ha vist algun mal que no resida en algun bè? ¿ha vist alguna privació que camini per sí sola? ¿per qué hi ha tenebras, no hi haurállum? y si no hi haguésllum, ¿sabriam lo que son ó lo que no son las tenebras? Lo haberhi

superstició es una proba que hi ha una verdadera religió; y la obligació es informarse qual siga y abrassarla.

Fanátich tampoch ho pot ser un bon católich: y en tan no ho pot ser, que lo qui tracti de fanátich á un bon católich dóna bè á conéixer, que ó no sab lo que aqueix nom significa, ó no está ell lliure de aquesta taca. Fanátich vè de *fanum*, que es lo nom que los gentils donaban á sos temples, y significaba aquell furor ó arrebató de que se creya estaban poseits los ídols, que se veneraban en sos fanos; del qual furor parlaba Ciceron en lo llibre segon *De Divinatione*, quan deya: «¿Qué te de autoritat aquest furor que anomenau diví, que lo que lo sabí no veu ho veja lo neci, y que lo qui haja perdut los sentits de home haja adquirit los de Dèu?» ¿qué tè que véurer lo furor ab la humilitat, virtut principal dels cristians? ¿ab la mansuetut de las ovellas, ab la sensillés dels coloms ab que se predicá y predica lo Evangeli? ¿per ventura se predicá lo Evangeli ab la espasa, com la lley de Mahoma, ó ab

derramament de sanch? Sanch se derramá, y molta, en la predicació del Evangelí; pero fou sanch de cristians, que se deixaban mossegá, que se deixaban despedassá, per no paréixer llòps, per no semblarse ab los esparvers, per no deixá de ser mansos com las ovellas, sensills com los coloms: de lo que se infereix, que qui tracta de fanátichs als bons cristians, ó no sap lo que aqueix nom significa, ó quan tan gran oposició al fanatisme desconeix, está fora de sí de furor contra los católichs; es dir, es fanátich.

Per lo tan, amat llegidor, creume (si no ets ja católich), abraça lo Catholicisme; festa esclau de Dèu, y no serás esclau de las passions. Solament aixís podrás un dia ser verdaderament felís, perque solament aixís podrás un dia anar al cel, ahont únicament hi ha felicitat verdadera: y en aquest mon serás ditxós, puig ho son los verda-ders católichs; y aixó encara que estigan malalts y sian pobres, y se vejan perseguits; perque aqueixas penas los serveixen com de foch ahont se consumin

las suas faltas, y las penas que per ellas mereixian; y es una ditxa poder convertir los mals en bèns, y poder passar ó abreviar lo purgatori en aquest mon. Y si algú tingués la sort de no tení ja ni faltas que borrar, ni penas que pagar, á las horas aquestas penalitats, per lo mérit de la virtut de la paciència, se li convertirian en pedras preciosas, que Dèu engastaria en sa corona, per resplandir y brillar ab més gloria entre los benaventurats, que es encara ditxa major, y que, amat llegidor, te desitjo.

COM NO SE ENSENYA LO CATALÁ SE POSAN
AQUÍ LAS PRINCIPALS DIFERENCIAS.

ny, equival á la *ñ*.

ç equival á la *s* pronunciada forta ó á dos *ss*.

^ aquest señal posat sobre una de las vocals inmediata á la *x*, significa que á las horas te forsa de *cs*.

` aquest accent significa que la *e* y la *o*, sobre la cual se posa es grave, cual pronunciación se fa obrint molt poch la boca.

— aquesta ralleta posada en mitg de la *ll* significa que á las horas son dos *l*.

La pronunciación de la *g* en catalá, es suau com la *j*; si va acompañada de la *u* *gue* es un poch mes forta; pero la *u* no sona en la pronunciación. Si sobre la *u* hi ha pichs (*ü*) á las horas la *u* sona en la pronunciación.

TAULA.

	<u>PÁGS.</u>
Censura y aprobació eclesiástica.	III
Advertencia..	V
Sumari de la indulgencias que se poden guanyar ab la Butlla de la santa Creuada.	VII
Taula de las festas movibles.	VIII
Explicació de cóm se han de trobar los dias de la setmana per las lletras dominicals, y los dias de la lluna per la Epacta.	X
Calendari perpetuo.	XII
Advertencia sobre los Sants del Calendari..	XXIV
Criació del home, sa caiguda y la sua reparació.	1
Doctrina cristiana.	9
Tots los dias.	29
Exercici del cristiá por lo dematí..	32

Dilluns.—Meditació del benefici de la criació.	36
Oracions per las accions del dia.	40
Al toch de las oracions.	41
Exercici per la nit.	43
Dimars.—Meditació del benefici de la redempció.	46
Dimecres.—Meditació de la mort.	51
Dijous.—Meditació del judici final.	55
Divendres.—Meditació de las penas del infern.	59
Dissapte.—Meditació de la gloria.	63
Diumenge.—Meditació dels respectes humans.	67
Rosari de Maria santíssima.	74
Santificació de las festas.	88
Trisagi á la santíssima Trinitat.	94
Modo de oir bè la santa Missa.	107
Modo de visitar los malalts.	114
<i>Miserere</i> en vers catalá.	116
Circumcisió del Senyor.	126
La Epifania ó Reys.	130
Presentació del infant Jesús en lo temple.	135
Encarnació del Fill de Dèu.	139
Resurrecció de Jesucrist.	143
Ascensió del Senyor.	147
Diumenge de Pentecostès.	150
Santíssima Trinitat.	154

<i>Sanctissimum Corpus Christi.</i>	159
Sant Joan Baptista.	163
Sant Pere, apóstol.	166
Sant Jaume, apóstol.	171
Assumpció de la Verge santíssima al cel.	175
Nativitat de la benaventurada Verge Maria.	179
Tots los Sants.	183
Concepció de Maria.	186
Naixement de Jesucrist.	190
A lo menos una vegada al any.	195
Método per fer una bona confessió.	197
Oració per després de fet lo exámen.	224
Modo práctic de confessarse.	228
Oració per després de la confessió.	230
Temps pasqual.	233
Las cosas necessarias per combregar digna- ment.	237
Oració per antes de la Comunió.	240
Modo práctic de combregar.	245
Acció de gracias per després de haber com- bregat.	246
Modo práctic de fer lo <i>Via Crucis</i>	257
Corona dels set Dolors de Maria santíssima.	282
Modo de resar la santa Corona de las set ale- grías de Maria santíssima.	288

Versos en honor de la virtut y despreci del vici.	295
Versos del Bon Pastó.	296
Lo Pastó buscant á la ovella (soneto).	308
Confessió franca de un preciat de filosof, pero esclau de las passions.	309
Resposta de un home esclau de Dèu, pero no de las passions.	310

En la página 174, raya 24, ahont diu *selig* deu dir *gentil*.

MCD 2019

MCB 2019

ARCHIVO
MARIANO

Biblioteca

VOLUMEN N° 3938

COL
DEL
DEL